

REPUBLIC OF SOUTH AFRICA
GOVERNMENT GAZETTE

STAATSKOERANT
VAN DIE REPUBLIEK VAN SUID-AFRIKA

REGULATION GAZETTE No. 2216

Registered at the Post Office as a Newspaper

PRICE 20c PRYS
OVERSEAS 30c OORSEE
POST FREE — POSVRY

REGULASIEKOERANT No. 2216

As 'n Nuusblad by die Poskantoor Geregistreer

VOL. 124]

PRETORIA, 17 OCTOBER 1975
OKTOBER

[No. 4875

GOVERNMENT NOTICES

DEPARTMENT OF LABOUR

No. R. 1956 17 October 1975
INDUSTRIAL CONCILIATION ACT, 1956

BUILDING AND MONUMENTAL MASONRY
INDUSTRIES, TRANSVAAL.—MAIN AGREEMENT

I, Marais Viljoen, Minister of Labour, hereby—

(a) in terms of section 48 (1) (a) of the Industrial Conciliation Act, 1956, declare that the provisions of the Agreement which appears in the Schedule hereto and which relates to the Building and Monumental Masonry Industries, shall be binding, with effect from the second Monday after the date of publication of this notice and for the period ending 31 January 1977, upon the employers' organisations and the trade unions which entered into the said Agreement and upon the employers and employees who are members of the said organisations or unions;

(b) in terms of section 48 (1) (b) of the said Act, declare that the provisions of the said Agreement, excluding those contained in clauses 1 (1) (a), 2, 5, 17 (6), 20, 22 (5) and (6), 23 (3) and 30, shall be binding, with effect from the second Monday after the date of publication of this notice and for the period ending 31 January 1977, upon all employers and employees, other than those referred to in paragraph (a) of this notice, who are engaged or employed in the said Industries in the areas specified in clause 1 (1) (b) of the said Agreement; and

(c) in terms of section 48 (3) (a) of the said Act, declare that in the areas specified in clause 1 (1) (b) of the said Agreement and with effect from the second Monday after the date of publication of this notice and for the period ending 31 January 1977, the provisions of clauses 3, 8 and 9 of the said Agreement shall *mutatis mutandis* be binding upon all Bantu employed in the said Industries by the employers upon whom any of the said provisions are binding in respect of employees and upon those employers in respect of Bantu in their employ.

M. VILJOEN, Minister of Labour.

41325—A

GOEWERMENTSKENNISGEWINGS

DEPARTEMENT VAN ARBEID

No. R. 1956 17 Oktober 1975
WET OP NYWERHEIDSVERSOENING, 1956

BOU- EN MONUMENTKLIPMESSSELNYWERHEID,
TRANSVAAL.—HOOFOOREENKOMS

Ek, Marais Viljoen, Minister van Arbeid, verklaar hierby—

(a) kragtens artikel 48 (1) (a) van die Wet op Nywerheidsversoening, 1956, dat die bepalings van die Ooreenkoms wat in die Bylae hiervan verskyn en op die Bou- en Monumentklipmesselnywerheid betrekking het, met ingang van die tweede Maandag na die datum van publikasie van hierdie kennisgewing en vir die tydperk wat op 31 Januarie 1977 eindig, bindend is vir die werkgewersorganisasies en die vakverenigings wat genoemde Ooreenkoms aangegaan het en vir die werkgewers en werknemers wat lede van genoemde organisasies of verenigings is;

(b) kragtens artikel 48 (1) (b) van genoemde Wet, dat die bepalings van genoemde Ooreenkoms, uitgesonderd dié vervat in klousules 1 (1) (a), 2, 5, 17 (6), 20, 22 (5) en (6), 23 (3) en 30, met ingang van die tweede Maandag na die datum van publikasie van hierdie kennisgewing en vir die tydperk wat op 31 Januarie 1977 eindig, bindend is vir alle ander werkgewers en werknemers as dié genoem in paragraaf (a) van hierdie kennisgewing wat betrokke is by of in diens is in genoemde Nywerhede in die gebiede gespesifiseer in klousule 1 (1) (b) van genoemde Ooreenkoms; en

(c) kragtens artikel 48 (3) (a) van genoemde Wet, dat die bepalings van klousules 3, 8 en 9 van genoemde Ooreenkoms met ingang van die tweede Maandag na die datum van publikasie van hierdie kennisgewing en vir die tydperk wat op 31 Januarie 1977 eindig, in die gebiede gespesifiseer in klousule 1 (1) (b) van genoemde Ooreenkoms *mutatis mutandis* bindend is vir alle Bantoes in diens in genoemde Nywerhede by dié werkgewers vir wie enigeen van genoemde bepalings ten opsigte van werknemers bindend is en vir daardie werkgewers ten opsigte van Bantoes in hul diens.

M. VILJOEN, Minister van Arbeid.

4875—1

SCHEDULE

INDUSTRIAL COUNCIL FOR THE BUILDING INDUSTRY
(TRANSVAAL)

AGREEMENT

in accordance with the provisions of the Industrial Conciliation Act, 1956, made and entered into between the

Master Builders' and Allied Trades Association (Witwatersrand);

Pretoria Master Builders' and Allied Trades Association;
Master Masons' and Quarry Owners' Association (South Africa) representing its members in the Monumental Masonry Industry

(hereinafter referred to as the "employers" or the "employers' organisations"), of the one part, and the

Amalgamated Society of Woodworkers of South Africa;

Amalgamated Union of Building Trade Workers of South Africa;

White Building Workers' Union;

Operative Plasterers' Trade Union of South Africa

(hereinafter referred to as the "employees" or the "trade unions"), of the other part,

being parties to the Industrial Council for the Building Industry (Transvaal).

1. AREA AND SCOPE OF APPLICATION OF
AGREEMENT

(1) The terms of this Agreement shall be observed in the Building and Monumental Masonry Industries—

(a) by all employers who are members of the employers' organisations and all employees who are members of the trade unions;

(b) in the Magisterial Districts of Alberton, Balfour, Benoni, Boksburg, Brakpan, Delmas, Germiston, Heidelberg (Transvaal), Johannesburg, Nigel and Springs; the area within a radius of 48,28 km of General Post Office, Krugersdorp; the area within a radius of 32,18 km of General Post Office, Vereeniging; the area within a radius of 32,18 km of General Post Office, Pretoria (excluding that portion of the Bantu area Uitvalgrond JQ 434 which falls within the said radius); the areas within a radius of 19,09 km of General Post Offices, Klerksdorp, Potchefstroom, Witbank and Middelburg (Transvaal), respectively; and in the Magisterial District of Kempton Park (excluding that portion which falls outside a radius of 32,18 km of General Post Office, Pretoria, and which, prior to the publication of Government Notice 551 of 29 March 1956, fell within the Magisterial District of Pretoria).

(2) Notwithstanding the provisions of subclause (1) (a) the terms of this Agreement shall—

(a) only apply to those classes of employees for whom wages are prescribed in this Agreement and to learner artisans;

(b) apply to apprentices only in so far as they are not inconsistent with the provisions of the Apprenticeship Act, 1944, or any contract entered into or any conditions fixed thereunder;

(c) apply to trainees only in so far as they are not inconsistent with the provisions of the Training of Artisans Act, 1951, or any conditions fixed thereunder;

(d) apply to labour-only contractors, working partners and working directors;

(e) not apply to university students and graduates in building science and construction supervisors, construction surveyors and other such persons doing practical work in the completion of their academic training.

2. PERIOD OF OPERATION OF AGREEMENT

This Agreement shall come into operation on such date as may be fixed by the Minister of Labour in terms of section 48 of the Act, and shall remain in force for a period ending 27 October 1978 or for such period as may be determined by him.

3. DEFINITIONS

Any expressions used in this Agreement which are defined in the Industrial Conciliation Act, 1956, shall have the same meanings as in the Act, and any reference to an act shall include any amendment of such act; further, unless inconsistent with that context—

"Act" means the Industrial Conciliation Act, 1956;

"apprentice" means an employee serving under a written contract of apprenticeship, registered or deemed to have been registered under the provisions of the Apprenticeship Act, 1944, and includes a minor employed on probation under that Act;

BYLAE

NYWERHEIDSRAAD VIR DIE BOUNYWERHEID
(TRANSVAAL)

OOREENKOMS

ingevolge die Wet op Nywerheidsversoening, 1956, gesluit deur en aangegaan tussen die

Master Builders' and Allied Trades Association (Witwatersrand);

Pretoria Master Builders' and Allied Trades Association;

Master Masons' and Quarry Owners' Association (South Africa) wat sy lede in die Monumentklipmesselnywerheid verteenwoordig

(hierna die "werkgewers" of die "werkgewersorganisasies" genoem), aan die een kant, en die

Amalgamated Society of Woodworkers of South Africa;
Amalgamated Union of Building Trade Workers of South Africa;

Blanke Bouwerkersvakbond;

Operative Plasterers' Trade Union of South Africa

(hierna die "werknemers" of die "vakverenigings" genoem), aan die ander kant,

wat die partye is by die Nywerheidsraad vir die Bounywerheid (Transvaal).

1. GEBIED EN TOEPASSINGSBESTEK VAN OOREEN-
KOMS

(1) Hierdie Ooreenkoms moet in die Bou- en Monumentklipmesselnywerheid nagekom word—

(a) deur alle werkgewers wat lede van die werkgewersorganisasies is en deur alle werknemers wat lede van die vakverenigings is;

(b) in die landdrostdistrikte Alberton, Balfour, Benoni, Boksburg, Brakpan, Delmas, Germiston, Heidelberg (Transvaal), Johannesburg, Nigel en Springs; die gebied binne 'n radius van 48,28 km vanaf Hoofposkantoor, Krugersdorp; die gebied binne 'n radius van 32,18 km vanaf Hoofposkantoor, Vereeniging; die gebied binne 'n radius van 32,18 km vanaf Hoofposkantoor, Pretoria (uitgesonderd daardie gedeelte van die Bantoegebied Uitvalgrond JQ 434 wat binne genoemde radius val); die gebiede binne 'n radius van 16,09 km vanaf Hoofposkantoor op onderskeidelik Klerksdorp, Potchefstroom, Witbank en Middelburg (Transvaal); en in die landdrostdistrik Kempton Park (uitgesonderd daardie gedeelte wat buite 'n radius van 32,18 km vanaf Hoofposkantoor, Pretoria, val en wat voor die publikasie van Goewermentskennisgewing 551 van 29 Maart 1956, binne die landdrostdistrik Pretoria, geval het).

(2) Ondanks subklousule (1) (a), is hierdie Ooreenkoms—

(a) slegs van toepassing op dié klasse werknemers vir wie lone in hierdie Ooreenkoms voorgeskryf word en op leerlingambagsmanne;

(b) van toepassing op vakleerlinge slegs vir sover dit nie met die Wet op Vakleerlinge, 1944, of met 'n kontrak wat daarkragtens aangegaan is of met voorwaardes wat daarkragtens gestel is, onbestaanbaar is nie;

(c) van toepassing op kwekelinge slegs vir sover dit nie met die Wet op Opleiding van Ambagsmanne, 1951, of met voorwaardes wat daarkragtens gestel is, onbestaanbaar is nie;

(d) van toepassing op "slegs arbeid"-kontraheurs, werkende vennote en werkende direkteurs;

(e) nie van toepassing nie op universiteitstudente en gegradueerde in die bouwetenskap en konstruksietoetsighouers, konstruksieopmeters en ander persone wat besig is met praktiese werk ter voltooiing van hul akademiese opleiding.

2. GELDIGHEDSTERMYN VAN OOREENKOMS

Hierdie Ooreenkoms tree in werking op dié datum wat die Minister van Arbeid kragtens artikel 48 van die Wet mag vaststel en bly van krag vir 'n tydperk eindigende 27 Oktober 1978 of vir dié tydperk wat hy mag bepaal.

3. WOORDOMSKRYWING

Alle uitdrukkings wat in hierdie Ooreenkoms gebesig en in die Wet op Nywerheidsversoening, 1956, omskryf word, het dieselfde betekenis as in daardie Wet, en waar daar van 'n wet melding gemaak word, word ook alle wysigings van sodanige wet bedoel; voorts, tensy onbestaanbaar met die sinsverband, beteken—

"Wet" die Wet op Nywerheidsversoening, 1956;

"vakleerling" 'n werknemer wat diens doen ingevolge 'n skriftelike leerlingkontrak wat ingevolge die Wet op Vakleerlinge, 1944, geregistreer is of geag word geregistreer te wees, en ook 'n minderjarige wat ingevolge daardie Wet op proef in diens geneem is;

"artisan" means and employee engaged in any one or more of the following operations in any one or more of the trades indicated below:

Asphalting, waterproofing, and/or dampproofing.—Periodic supervision of operatives engaged on asphalting, waterproofing and/or dampproofing to roofs, walls, ceilings and/or floors.

Blocklaying.—Setting blocks; plumbing angles; tuck pointing; the erecting, setting into position for building and all subsequent adjustment of jigs, and the setting into position of windows and door jambs, but excluding—

- (a) the laying of blocks to a jig;
- (b) the laying of blocks not bedded in mortar or mastic;
- (c) the laying of blocks in the construction of concrete floors and concrete roofs.

Bricklaying.—Setting out; determining levels; setting bricks and/or other materials; plumbing angles, uprights and profiles, including stanchions for walling; tuck pointing.

Carpentry, joinery, office, shop and bank fitting.—Marking out; setting out; assembly and fixing of fittings; cutting, planing and fixing finished woodwork; assembling and fixing composition materials and rough timbers; assembling of kitchen fittings; and fixing of corrugated iron and asbestos sheets to wooden backing or grounds, fixing of slate tiles, harvey tiles, asbestos slates and wooden shingles.

Drainlaying.—Marking out, setting out, supervising and laying of pipes to falls.

Floorlaying.—Marking out; cutting and fixing of wooden strip flooring; setting of flooring blocks, tiles, sheeting and similar materials after completion of preparatory operations.

Glazing.—Cutting of glass or similar materials; face puttying; fixing glazing beads.

Lead-light making.—Setting out of templets or drawings on boards; cutting of glass; leading of glass; soldering and the insertion of fixing wires.

Metal work.—Marking and setting out; setting up and supervising machines; hand welding and/or brazing; drilling and/or tapping by hand; final filing and/or assembly; the fixing of builders' smithwork, metal frames and metal stairs, architectural metal work, and extruded metal.

Painting.—Paper-hanging; signwriting; applying paint, varnish, and/or other materials, including Kenitex, to all surfaces, but excluding—

- (a) the application of lime wash and cement wash to all surfaces;
- (b) the application of decorative bitumastic to sewage pipes;
- (c) the application of the first coat of paint on shop coated steel surfaces;
- (d) the application of any liquid reviver to brickwork or slasto;
- (e) the application of paint to roofs, gutters and downpipes;
- (f) applying chemical adhesive to corrugated iron roofs by means of a paint brush;
- (g) spraying of roofs with Kenitex or similar materials; and
- (h) all work preparatory to the application of Kenitex or similar materials.

Plastering, screeding and granolithic.—Preparing preliminary ruling screeds; rendering materials to rough surfaces; finishing off by hand after ruling off; applying crushed stone to adhesive on walls; skimming.

Plumbing.—Marking out, setting out; final fixing of assembled piping and fittings.

Steelwork.—Setting out any framework required for the casting of a slab; setting out of the bolt set into the slab; supervising bending, placing and fixing in position of steel and steel construction.

Stonework, masonry and monumental work.—Drawing, designing and setting out letters and enrichments; cutting and carving letters by hand and pneumatic hammer; final surfacing and finishing, excluding polishing, of stone or substitute material by hand to size; setting up machines; setting stone on mortar bed; marking out.

Structural carpentry.—Marking out; setting out; plumbing and levelling of columns and beams; lining up of shuttering for concreting; assembling shuttering.

"ambagsman" 'n werknemer wat een of meer van die volgende werksaamhede verrig in een of meer van die ambagte hieronder aangedui:

Asfaltering, waterdigting en/of vogdigting.—Periodieke toesig oor werksmanne wat die asfaltering, waterdigting en/of vogdigting van dakke, mure, plafonne en/of vloere doen.

Bloklêwerk.—Die plasing van blokke; hoeke in die lood bring; rifvoegwerk; die oprigting van setmate en die plasing daarvan in posisie vir bouwerk en alle latere stelwerk daaraan, en die plasing van vensters en deurkosyne in posisie, maar uitgesonderd—

- (a) die lê van blokke volgens 'n setmaat;
- (b) die lê van blokke wat nie in dagha of mastik gelê word nie;
- (c) die lê van blokke in die konstruksie van betonvloere en betondakke.

Messelwerk.—Uitlê; hoogtes bepaal; bakstene en/of ander materiale afwerk; hoeke, staanders en plankprofile, met inbegrip van staalstaanders vir muurwerk, in die lood bring; rifvoegwerk.

Timmerwerk, skrynwerk, kantoor-, winkel- en bankuitrustingswerk.—Afmerkwark, uitlêwerk; montering en vassit van vaste toebehore; saagwerk, skaafwerk en die vassit van afgewerkte houtwerk; montering van komposiemateriaal en onbewerkte timmerhout en die vassit daarvan; montering van kombuistoebehore; die vassit van gegolfde sink- en asbesplate aan agterwerk en hegstukke van hout; leiteëls, harvey-teëls, asbesteëls en houtdakspane vassit.

Rioolaanlegwerk.—Afmerk, uitlê, toesig hou oor en die lê van pype volgens 'n helling.

Vloerlêwerk.—Uitmerkwark; die saag en vassit van houtstrookvloere; die lê van vloerblokke, vloerteëls, dunvloerbedekking en dergelike materiaal na voltooiing van die voorbereidende werksaamhede.

Beglasing.—Die sny van glas of soortgelyke materiaal; die aanbring van voorstopverf; die vassit van ruitkraallyste.

Ruit-in-loodwerk.—Die afmerk van patrone of tekeninge op bord; die sny van glas; die bekleding van glas met lood; soldeerwerk en die invoeging van binddraad.

Metaalwerk.—Merk- en afmerkwark; die opstelling van en toesighouding oor masjiene; handswais- en/of sweissoldeerwerk; handboorwerk en/of die maak van tapgate met die hand; finale vyl- en/of monterwerk; die vassit van siermetaalwerk, metaalrame en metaaltrappe, boumetaalwerk en uitgedrukte metaal.

Verfwerk.—Muurplakwerk; letterskilderwerk; die aanbring van verf, vernis en/of ander materiaal, met inbegrip van Kenitex, op alle oppervlakke, maar uitgesonderd—

- (a) die aanbring van witkalk en sementstryksel aan alle oppervlakke;
- (b) die aanbring van dekoratiewe bitumastiek aan rioolpype;
- (c) die aanbring van die eerste verflaag aan staaloppervlakke wat in die winkel 'n grondlaag ontvang het;
- (d) die aanbring van 'n vloeibare herverglanser aan baksteenwerk of slasto;
- (e) die aanbring van verf aan dakke, geute en geutpype;
- (f) die aanbring van chemiese kleefstowwe aan sinkdakke met 'n verfkwas;
- (g) die bespuiting van dakke met Kenitex of dergelike stowwe; en
- (h) alle werksaamhede ter voorbereiding vir die aanbring van Kenitex of dergelike stowwe.

Pleister-, afvlakings- en granolitiese werk.—Die bereiding van voorlopige gidspleisterwerk; die beraping van materiaal op ruwe oppervlakke; afwerking met die hand na afvlakking met 'n reihout; die aanbring van vergruisde klip aan kleefstof op mure; afskuur.

Loodgieterswerk.—Uitmerk- en afmerkwark; die finale vassit van pype en toebehore wat gemonteer is.

Staalwerk.—Die uitlê van raamwerke wat nodig is vir die giet van 'n blad; die in posisie plaas van die bout wat in die blad geplaas word; toesighouding oor die buig, plasing en vassit in posisie van staal en staalkonstruksie.

Klipwerk, klipmesselwerk en monumentwerk.—Die teken, ontwerp en afwerk van letters en versierings; die sny en gravering van letters met die hand en 'n lughamer; die finale afskuur en afwerking, volgens grootte, van klip of plaasvervangende materiaal met die hand, maar nie poleerwerk nie; die opstelling van masjiene; die lê van klip in 'n daghabed; uitmerkwark.

Boutimmerwerk.—Uitmerk- en afmerkwark; suile en balke in die lood bring en waterpas maak; die rigting van bekisting vir betonwerk; die montering van bekisting.

Tiling.—Setting tiles or other materials; plumbing angles.

Woodmachining.—Marking out; setting out; setting up and supervising woodworking machines.

Other trades.—The work normally performed by a person who has served an apprenticeship in terms of the Apprenticeship Act, 1944;

"Building Industry" means, without in any way limiting the ordinary meaning of the expression, the Industry in which employers and employees are associated for the purpose of erecting, completing, renovating, repairing, maintaining or altering buildings and structures and/or the making of articles for use in the erection, completion or alteration of buildings and structures, whether the work is performed, the material is prepared, or the necessary articles are made on the site of the building or structures or elsewhere, and shall include all work executed or carried out by persons therein who are engaged in the following trades or subdivisions thereof, but shall not include clerical employees and administrative staffs, or the wiring of or installation in buildings of lighting, heating, or other permanent electrical fixtures or the repair or maintenance of lifts in buildings:

Asphalting, which includes covering floors, flat and/or sloping roofs, water proofing or damp proofing of basements or foundations whether or not with prepared roll roofing or asphalt sheeting having glazed or unglazed surfaces, whether or not using tar, macadam, neuchatel, limmer or any other type of solid or semi-solid asphalt, mastic or emulsified asphalts or bitumens, applied either hot or cold to such roofs, floors or basements or foundations;

bricklaying, which includes concreting and the fixing of concrete blocks, slabs or plates, tiling of walls and floors, jointing of brickwork, pointing, paving, mosaic work, facing work in slate, in marble and in composition, drainlaying, roofing tiling and cement caulking of earthenware drains;

french polishing, which includes polishing with a brush or pad, and spraying with any composition;

glazing, which includes the cutting, and/or fixing of all kinds of glass or other like products into rebates formed in wood or metal doors, windows, frames or like fixtures and all operations incidental thereto;

joinery, which includes the fixing of all wooden fittings and the manufacture of all articles of joinery incidental to such fittings whether or not the fixing in the building or structure is done by the person making or preparing the article used, and shall include cupboards, kitchen dressers or other kitchen fixtures, which accrue to the building as a permanent portion thereof;

lead-light making, which includes the manufacture and/or fixing of lead and/or other metal lights and display signs (excluding electrical fittings incidental thereto), and the glazing relating thereto;

masonry, which includes stone cutting and building (also the cutting and building of ornamental and monumental stone work), concreting and the fixing or building of precast or artificial stone or marble, paving, mosaic work, pointing, wall and floor tiling, operating a Mall and Blax or similar type of portable spinner, flexible cutting, finishing and other stone working machinery other than stone polishing machinery and sharpening of masons' tools, whether or not the fixing in the building or structure is done by the person making or preparing the article used;

metal work, which includes the fixing of steel ceilings, metal windows, metal doors, builders' smith work, metal frames and metal stairs and architectural metal work, the manufacture and/or fixing of drawn metal and sheet and extruded metal, whether or not the fixing in the building or structure is done by the person making or preparing the article used;

painting, which includes decorating, paper-hanging, glazing, distemping, lime and colour washing, staining, varnishing, graining and marbling and spraying, spray painting, signwriting and wall decorating, the use of tar and its products and shall include sandpapering and all work preparatory to the operations aforementioned, sandpapering of walls and woodwork, filling cracks in walls and puttingty of woodwork;

plastering, which includes modelling, model making, mould making, facing of casts to moulds, making and fixing plaster

Teëlwerk.—Die lê van teëls of ander materiaal; hoeke in die lood bring.

Houtmasjienwerk.—Uitmerk- en afmerkwark; die opstelling van en toesighouding oor houtwerkmasjiene.

Ander ambagte.—Die werk wat gewoonlik verrig word deur 'n persoon wat 'n vakleerlingskap gedien het, ingevolge die Wet op Vakleerlinge, 1944;

"Bouwyerheid", sonder om die gewone betekenis van die uitdrukking enigerwyse te beperk, die Nywerheid waarin werkgewers en werknemers met mekaar geassosieer is met die doel om geboue en bouwerke op te rig, te voltooi, op te knap, te herstel, in stand te hou of te verbou en/of om artikels te maak vir gebruik by die oprigting, voltooiing of verbouing van geboue of bouwerke, afgesien daarvan of die werk verrig, die materiaal berei of die nodige artikels gemaak word op die terrein van die gebou of bouwerk of elders, en omvat dit alle werk wat verrig word deur persone wat in genoemde Nywerheid betrokke is by ondergenoemde ambagte of ondervindings daarvan, maar nie klerke en administratiewe personeel nie en ook nie die bedrading vir, of installering in geboue van elektriese lig, verwarmings- of ander permanente, vaste toebehore of die herstel of onderhoud van hysers in geboue nie:

Asfaltwerk, wat die volgende insluit: Die bedekking van vloere, plat- en/of staandakke, die waterdigting of vogdigting van kelders of fondamente, hetsy met bereide rolle dakbedekking of asfaltplate met geglasuurde of nie-geglasuurde oppervlakke, of nie, en afgesien daarvan of teer, macadam, neuchatel, limmer of enige ander tipe soliede of halfsoliede asfalt, mastik of emulsie-asfalt of bitumen wat of warm of koud op sodanige dak, vloer, kelder of fondament aangebring word, gebruik word of nie;

messelwerk, wat die volgende insluit: Betonwerk en die aanbring van betonblokke, blaaie of -plate, die aanbring van teëls aan mure en vloere, voegwerk aan steenwerk, voegstryking, plaveiwerk, mosaiekwerk, voorwerk met leiklip, met marmer en met komposisiemateriaal, rioolaanlegwerk, leiklipwerk, pandekking en sementkalfaatwerk aan erdepypriole;

lakpoleerwerk, wat poleerwerk met 'n kwas of kussinkie en bespuiting met 'n komposisiesstof insluit;

beglasing, wat die volgende insluit: Die sny en/of aanbring van alle soorte glas of dergelike materiaal in sponnings in hout- of metaaldeure, -vensters, -rame of dergelike vaste toebehore, en alle werksaamhede wat daarmee in verband staan;

skrynwerk, wat die volgende insluit: Die aanbring van alle houttoebehore en die vervaardiging van alle skrynwerkartikels wat met sodanige toebehore in verband staan, afgesien daarvan of die persoon wat sodanige artikels vervaardig of berei het, die aanbringwerk in die gebou of bouwerk doen of nie, en wat ook rakkaste, kombuiskaste of ander kombuistoehore insluit wat as 'n permanente deel van die gebou aangebring word;

ruit-in-loodwerk, wat die volgende insluit: Die vervaardiging en/of aanbring van ruite in lood en/of ander metaal en van reklameborde (uitgesonderd die elektriese toebehore wat daarmee in verband staan) en die beglasing wat daarop betrekking het;

klipmesselwerk, wat die volgende insluit: Klipkap- en klipbouwerk (ook die kap van klippe vir en die bou van sier- en monumentklipwerk), betonwerk en die aanbring of bou van voorafgegiere of kunsklip of kunsmarmer, plaveiwerk, mosaiekwerk, voegstryking, muur- en vloerteëlwerk, die bediening van 'n Mall en Blax- of dergelike tipe verplaasbare spinner, buigsame sny-, afwerk- en ander klipwerkmasjinerie, uitgesonderd klippoleermasjinerie en die skerpmaak van klipwerkgereedskap, afgesien daarvan of die persoon wat sodanige artikel vervaardig of berei het, die aanbringwerk in die gebou of bouwerk doen of nie;

metaalwerk, wat die volgende insluit: Die aanbring van staal-plafonne, metaalvensters, metaaldeure, sierrmetaalwerk, metaalrame en metaaltrappe, boumetaalwerk, die vervaardiging en/of aanbring van getrokke metaal en plaat- en uitgedrukte metaal, afgesien daarvan of die persoon wat sodanige artikel vervaardig of berei het, die aanbringwerk in die gebou of bouwerk doen of nie;

verfwerk, wat die volgende insluit: Versierwerk, muurplakwerk, beglasing, distemperwerk, afwit- en kleurkalkwerk, beitswerk, verniswerk, greinerie en marmering en bespuiting, spuitverfwerk, letterskilderwerk en muurversiering, die gebruik van teer en die produkte daarvan, asook skuurwerk en alle werk ter voorbereiding vir die werksaamhede soos voornoem, die afskuur van mure en houtwerk, die opvul van barste in mure en die aanbring van stopverf in houtwerk;

pleisterwerk, wat die volgende insluit: Boetseerwerk, modelleerwerk, die maak van vorms, die aanbring van voorwerk in

board ceilings and fibrous plaster or other compositions, granolithic, terrazzo, and composition floorlaying, composition wall covering and polishing, operating a Mall and Biax or similar type of portable spinner, flexible cutting and finishing machine, precast or artificial stone work, wall and floor tiling, paving and mosaic work, metal lathing, acoustic spraying and all processes incidental to the completion of ceilings and walls, whether or not the fixing in the building or structure is done by the person making or preparing the article used;

plumbing, which includes brazing and welding, lead burning, gas fitting, sanitary and domestic engineering, drainlaying, caulking, ventilating, heating, hot and cold water fitting, fire installation and the manufacture and fitting of all sheet metal work, whether or not the fixing in the building or structure is done by the person making or preparing the article used;

shop, office and bank fittings, which includes the manufacture and/or fixing of shop fronts, window enclosures, show cases, counter screens and interior fittings and fixtures;

steel reinforcing and/or steel construction, which includes the fixing of all classes of steel or other metal columns, girders, steel joists, sheeting or metal in any form which form part of a building or structure;

woodworking, which includes carpentry, veneer panelling, and polishing and sandpapering of same, woodworking, machining, turning, carving, fixing of corrugated iron, sound and acoustic material, cork and asbestos insulation, woodlathing, composition ceiling and wall covering, drilling and plugging of walls, covering of woodwork with metal, block and other flooring, including wood, linoleum, rubber composition, asphalt based floor coverings or cork, including the sandpapering of same, operating a Mall and Biax or similar type of portable spinner, flexible cutting, finishing and polishing machine, shuttering and/or preparation of forms or moulds for concrete, whether or not the fixing in the building or structure is done by the person making or preparing the article used: Provided, however, that the laying of linoleum by a supplier whose main business is in the commercial distributive trade shall be excluded from this definition when such laying is incidental to the sale of such linoleum and forms no portion of the direct cost to the customer;

"change room" means any suitable shed, room or similar satisfactory accommodation with a minimum clear floor space of 6,7 square metres, constructed of four walls and a roof, composed of concrete, brickwork, wood, iron or any combination thereof, kept clean and which can be securely locked to provide a suitable place for the safe keeping of employees' clothing; and such change room shall not be used for any other purpose than for the changing of clothing and the safe keeping of employees' clothing;

"charge hand" means an artisan responsible to a foreman for the exercising of powers and the performance of functions and duties delegated to him by such foreman;

"contribution card" means the official card issued by the Council to each employee in the Industry in each year and "Holiday Fund Card" shall have the same meaning for the purpose of this Agreement;

"Council" means the Industrial Council for the Building Industry (Transvaal), deemed to have been registered in terms of section 19 of the Act;

"essential services" means any work which must necessarily be performed in order to ensure the carrying on of any other industry, business or undertaking, or any matter of urgency which cannot be done during the ordinary hours of work prescribed in clause 10 (1);

"emergency work" means any work which must urgently be performed to ensure the health and safety of the public or other work of pressing necessity which could not have been foreseen or prevented;

"employee" means, subject to the provisions of the Act, also a working director or a working partner;

"employer" means, subject to the provisions of the Act, also a director of a corporate body;

"foreman" means an employee who—

(a) is employed in a supervisory capacity, but who may also be doing the work of an artisan; and

(b) gives out work to other employees under his control and supervision; and

(c) maintains discipline; and

(d) is directly responsible to a general foreman or the employer or the employer's authorised representative for efficiency and production on site;

vorms vir stortfels, die maak en aanbring van pleisterbordplafonne en vesel- of ander komposisiepleister, granolitiese, terasso- en komposisievloerwerk, komposisiemuurbedekking en die poleerwerk daaraan, die bediening van 'n Mall en Biax- of dergelike tipe verplaasbare spinner, buigsame sny- en afwerk- masjien, voorafgegieste of kunsklipwerk, muur en vloerteelwerk, plavei- en mosaïekwerk, metaallaatwerk, akoestiekspuitwerk en alle prosesse wat in verband staan met die voltooiing van plafonne en mure, afgesien daarvan of die persoon wat artikel vervaardig of berei het, die aanbringwerk in die gebou of bouwerk doen of nie;

loodgieterswerk, wat die volgende insluit: Sweissoldeerwerk en sweiswerk, Ioodlaswerk, gasaanlegwerk, sanitêre en huis- ingenieurswerk, rioolaanlegwerk, kalfaatwerk, ventileerwerk, verwarmingswerk, die aanlê van warm en koue water, brand- weerinstallasie en die vervaardiging en aanbring van alle plaat- metaalwerk, afgesien daarvan of die persoon wat sodanige arti- kel vervaardig of berei het, die aanbringwerk in die gebou of bouwerk doen of nie;

winkel-, kantoor- en bankuitrustingswerk, wat die volgende insluit: Die vervaardiging en/of aanbring van winkelfronte, ven- strafs kortings, uitstallkaste, toonbankskermes en binnenshuise los en vaste toebehore;

staalwapening en/of staalkonstruksie, wat die volgende insluit: Die aanbring van alle soorte staal- of ander metaalpilare, lêers, staalbanke, plaatmetaal of metaal in enige vorm wat deel uit- maak van 'n gebou of bouwerk;

houtwerk, wat die volgende insluit: Timmerwerk, fineerpaneel- werk en die polering en skuur daarvan, houtwerk, masjienwerk, draaiwerk, houtsnywerk, die aanbring van goudde sinkplate, klank en akoestiek materiaal, kurk en asbesisolasie, houtdraaiwerk, kom- posisieplafonne en -muurbedekking, die boor van gate en die aanbring van proppe in mure, die bedekking van houtwerk met metaal, blokkies- en ander vloerwerk, met inbegrip van hout, linoleum, rubberkomposisie, asfaltiese vloerbedekking of kurk, met inbegrip van die afskuur daarvan, die bediening van 'n Mall en Biax- of dergelike tipe verplaasbare spinner, buigsame sny-, afwerk- en poleermasjien, bekisting en/of die bereiding van vorms vir beton, afgesien daarvan of die persoon wat sodanige artikel vervaardig of berei het, die aanbringwerk in die gebou of bouwerk doen of nie: Met die verstande egter dat as linoleum gelê word deur die verskaffer daarvan, wie se vernaamste besig- heid in die kommersiële distribusiebedryf is, dit uitgesluit word van hierdie omskrywing wanneer sodanige lêwerk iets bykom- stigs is by die verkoop van sodanige linoleum en geen deel van die regstreekse koste van die klant uitmaak nie;

"verkleekamer" 'n geskikte afdak, kamer of soortgelyke bevre- digende akkommodasie met 'n minimum skoonvloerruimte van 6,7 vierkante meter, wat bestaan uit vier mure en 'n dak en gemaak is van beton, bakstene, hout, yster of 'n kombinasie daarvan, wat skoon gehou word en wat veilig toegesluit kan word om 'n geskikte plek vir die veilige bewaring van wer- nemers se klere te verskaf; en so 'n verkleekamer mag vir geen ander doel gebruik word nie as om daarin te verkleed en om die werknemers se klere veilig daarin te bewaar;

"onderbaas" 'n ambagsman wat aan die voorman verantwoor- delik is vir die uitoefening van magte en die uitvoering van funksies en pligte wat deur sodanige voorman aan hom opgedra is;

"bydraekaart" die amptelike kaart wat die Raad elke jaar aan elke werknemer in die Nywerheid uitreik, en by die toepassing van hierdie Ooreenkoms het "Vakansiefondskaart" dieselfde betekenis;

"Raad" die Nywerheidsraad vir die Bounywerheid (Transvaal), wat geag word geregistreer te wees ingevolge artikel 19 van die Wet;

"noodsaaklike dienste" alle werk wat noodwendig verrig moet word ten einde die voortsetting van enige ander nywerheid, saak of onderneming te verseker, of enige dringende aangeleentheid wat nie gedurende die gewone werkure soos in klousule 10 (1) voorgeskryf word, verrig kan word nie;

"noodwerk" enige werk wat dringend verrig moet word ten einde die gesondheid en veiligheid van die publiek te verseker of ander werk wat dringend noodsaaklik is en wat nie voorsien of vermy kon word nie;

"werknemer", behoudens die bepalinge van die Wet, ook 'n werkende direkteur of 'n werkende vennoot;

"werkgewer", behoudens die bepalinge van die Wet, ook 'n direkteur of 'n regpersoon;

"voorman" 'n werknemer wat—

(a) in 'n toesighoudende hoedanigheid werkzaam is, maar wat ook die werk van 'n ambagsman kan doen; en

(b) werk aan ander werknemers onder sy beheer en toesig uitdele; en

(c) dissipline handhaaf; en

(d) regstreeks aan 'n algemene voorman of die werkgewer of die werkgewer se gemagtigde verteenwoordiger verantwoor- delik is vir doeltreffendheid en produksie op die terrein;

"general foreman" means an employee who gives out work to and directly co-ordinates and supervises those categories of employees covered by this Agreement and whose duties *inter alia* may encompass all or any of the following:

- (a) Supervision;
- (b) taking charge of a contract or contracts;
- (c) maintenance of discipline;
- (d) responsibility to the employer for efficiency and production on site(s);
- (e) performing the work of an artisan, whether in an instructional capacity or otherwise;

"Industry" means the Building and/or Monumental Masonry Industries;

"labour-only contract" means a contract, agreement, arrangement or understanding in terms of which a person undertakes to do work and to be paid only for the provision of his own labour and/or that of his employees, if any, on conditions other than laid down in clause 4, and where such person is not responsible for payment in respect of all the material to be used in the execution of the work to manufacturers or merchants who in the ordinary course of their business supply material to the Building Industry;

"labour-only contractor" means a person undertaking labour only contracting;

"leading hand" means an artisan acting under direct control of a foreman or chargehand, supervising an artisan doing similar work;

"learner artisan" means an employee employed by his employer under a written contract of service duly approved by and registered with the Council, and shall in the case of bricklaying, carpentry and plastering not be under the age of 19 years and in the case of all other trades not under the age of 21 years;

"lock-up" means any shed, room, workshop, factory or similar place, constructed of four walls and roof, composed of concrete, brickwork, wood, iron or any combination thereof, which can be securely locked, all windows, fanlights and other openings to be properly burglarproofed, the whole to be so constructed to provide a place for the safe keeping of employees' tools and clothes at any time;

"master artisan" means an artisan who at the date of coming into operation of this Agreement has been registered as a master artisan or who is subsequently registered as a master artisan;

"Monumental Masonry Industry" means the Industry in which employers and employees are associated for the purpose of making tombstones or other monuments and/or erecting them over graves and/or building up of graves;

"operative, Grade I," means an employee who is in possession of an operative, Grade I, registration certificate issued to him by the Council and who has been permitted by the Council, upon application by an employer employing the number of skilled employees determined by the Council, receiving the master artisan stamp [referred to in clauses 6 (1) (b) and 9 (2) (a) (ii) of the Agreements published under Government Notices R. 674 of 25 April 1969 and R. 2040 of 18 November 1970 respectively, or any succeeding Agreements and amendments or extensions thereof], to assist a skilled employee under the supervision of the latter by performing the operations detailed hereunder for such period(s) and at such site(s) and on such conditions as the Council may from time to time determine with a view to ensuring proper control of the employment of operatives and to securing the preferential employment of available artisans by way of the application of a ratio based on the shortage of skilled employees or in any other manner considered equitable by the Council: Provided that the conditions as aforesaid shall not in any way limit or restrict the work to be performed by an artisan as defined:

(a) *Block and or brick setting.*—Setting, in mastic or mortar, blocks, bricks, slabs and/or stone in walling intended to be covered by plaster, cement grout and/or mastic materials, ground filling or suspended floors in foundations and internal foundation walling, but excluding setting out, taking levels, plumbing angles, door jambs and window frames, setting up profiles or jigs, tuck pointing.

(b) *Carpentry and joinery.*—Assembling of rough timbers to a templet; fixing of rough timbers, corrugated iron, asbestos and/or other composition sheeting and/or other materials, shaped as roofing tiles, to a gauge, but excluding the cutting or fixing together of all timber not referred to above when the finished article is to be left off as a planed finish, the making up of templets and gauges, the plumbing of rafters, door jambs and window frames.

"algemene voorman" 'n werknemer wat werk uitdeel aan die klasse werknemers wat deur hierdie Ooreenkoms gedek word en wat dié werk regstreeks koördineer en daarvoor toetsig hou, en wie se pligte onder ander al of enige van die volgende insluit:

- (a) Toesighouding;
- (b) hantering van 'n kontrak of kontrakte;
- (c) handhawing van dissipline;
- (d) verantwoordelikheid aan die werkgever vir doeltreffendheid en produksie op die terrein(e);
- (e) verrigting van die werk van 'n ambagsman, hetsy in 'n hoedanigheid van instrukteur of andersins;

"Nywerheid" die Bou- en/of Monumentklippmesselnywerheid;

"slegs-arbeid-kontrak" 'n kontrak, ooreenkoms, reëling of verstandhouding waarvolgens 'n persoon onderneem om werk te doen en om betaal te word slegs vir die verskaffing van sy eie arbeid en/of dié van sy werknemers, as daar is, op ander voorwaardes as dié in klousule 4 neergelê, en waarvolgens hy nie aan die vervaardigers of handelaars wat in die gewone loop van sake materiaal aan die Bounywerheid lewer verantwoordelik is vir betaling ten opsigte van al die materiaal wat vir die uitvoering van die werk gebruik sal word nie;

"slegs-arbeid-kontrakteur" iemand wat slegs-arbeid-kontrakwerk onderneem;

"leierambagsman" 'n ambagsman wat onder regstreekse beheer van 'n voorman of onderbaas toetsig hou oor 'n ambagsman wat soortgelyke werk doen;

"leerlingambagsman" 'n werknemer wat by sy werkgever in diens is ooreenkomstig 'n skriftelike dienskontrak wat behoorlik deur die Raad goedgekeur en by die Raad geregistreer is, en wat in die geval van messel-, timmer- en pleisterwerk minstens 19 jaar oud moet wees en in die geval van alle ander ambagte minstens 21 jaar;

"toesluitplek" 'n skuur, kamer, werkwinkel, fabriek of soortgelyke plek wat uit vier mure en 'n dak bestaan, gemaak is van beton, baksteen, hout, yster of 'n kombinasie daarvan, wat veilig toegesluit kan word, waarvan alle vensters, boligie en ander openinge behoorlik van diefstalvoorsiening is en wat geheel en al so gebou is dat die gereedskap en klere van werknemers te eniger tyd veilig daarin bewaar kan word;

"meesterambagsman" 'n ambagsman wat op die datum van inwerkingtreding van hierdie Ooreenkoms as 'n meesterambagsman geregistreer is of wat daarna as 'n meesterambagsman geregistreer word;

"Monumentklippmesselnywerheid" die Nywerheid waarin werknemers en werknemers met mekaar geassosieer is om grafstene of ander monumente te maak en/of oor grafte op te rig en/of om grafte op te bou;

"werksman, graad I," 'n werknemer wat in besit is van 'n registrasiesertifikaat as werksman, graad I, wat deur die Raad aan hom uitgereik is en wat, op aansoek deur 'n werkgever wat die getal geskoolde werknemers deur die Raad bepaal in diens het en die meesterambagsmansleë [vermeld in klousules 6 (1) (b) en 9 (2) (a) (ii) van die Ooreenkoms gepubliseer by onderskeidelik Goewermentskennisgewings R. 674 van 25 April 1969 en R. 2040 van 18 November 1970, of enige daaropvolgende Ooreenkoms en wysigings en verlengings daarvan] ontvang, deur die Raad toegelaat is om 'n geskoolde werknemer onder toetsig van die geskoolde werknemer te help deur die werksaamhede hieronder uiteengesit te verrig vir sodanige tydperk(e) en op sodanige terrein(e) en op sodanige voorwaardes as wat die Raad van tyd tot tyd mag bepaal met die oog daarop om behoorlike beheer oor die indiensneming van werksmense te verseker en die voorkeurindiensneming te verkry van beskikbare ambagsmense by wyse van die toepassing van 'n getalsverhouding gebaseer op die tekort aan geskoolde werknemers of op enige ander wyse wat deur die Raad as billik beskou word: Met dien verstande dat die voorwaardes soos bogemeld geensins die werk wat gedoen moet word deur 'n ambagsman soos omskryf mag beperk of inkort nie:

(a) *Die lê van blokke en/of stene.*—Die lê, in mastik of dagha, van blokke, stene, blaaië en/of klip in mure wat met pleister, sementby en/of mastikmateriaal bedek moet word; die lê van grondvulling of hangvloere in fondamente en in binnefondamente; maar uitgesonderd uitlêwerk, hoogtes meet, hoeke, binne-deurkosyne en vensterrame loodreg stel, profielplanke of setmate oprig, rivoegwerk.

(b) *Timmer- en skrynwerk.*—Die montering van onbewerkte timmerhout volgens 'n patroon; die vassit van onbewerkte timmerhout, sink-, asbes- en/of ander komposisieplate en/of ander materiaal wat as dakteëls gevorm is, volgens 'n meetinstrument, maar uitgesonderd die sny of aanmekaarvassit van alle timmerhout nie hierbo bedoel nie wanneer die afgewerkte artikel met 'n geskaafde afwerking gelaat moet word, die opmaak van patrone en maatpatrone, die loodregstel van dakspare, binne-deurkosyne en vensterrame.

(c) *Drainlaying*.—Laying of pipes to falls.

(d) *Floorlaying*.—Laying and fixing of all types of wood, mosaic, resilient, composition floor and wall covering; but excluding paper hanging, panelling, marking out and setting out.

(e) *Glazing*.—Cutting of glass or similar materials; face puttying fixing glazing beads.

(f) *Metal work*.—Welding and/or brazing but excluding marking out and setting out.

(g) *Painting*.—Applying paint, varnish and/or other materials, excluding the final coat and excluding signwriting and paper hanging.

(h) *Plastering*.—Rendering material to rough surfaces, ruling off; preliminary finishing preparatory to final trowelling and final finishing, but excluding the final trowelling on one coat work and the entire application of skimming coats.

(i) *Structural carpentry*.—Assembling shuttering.

(j) *Stonework, masonry and monumental work*.—Punching and dressing in the Masonry Industry, including final surfacing and finishing by hand to size; operating circular saws in respect of stonework and masonry.

(k) *Tiling*.—Applying mortar preparatory to fixing of tiles and mosaics; cutting and fixing of tiles and mosaics, but excluding setting out and marking out;

"Secretary" means the Secretary of the Council and includes any official nominated by the Council to act for the Secretary; "skilled employee" means any artisan, chargehand, foreman, general foreman, leading hand or master artisan as defined in this Agreement;

"skimming" means the application of the finishing coat to cement or lime plaster or other backing materials such as for example beaver board or gypsum plaster board by means of a suitable tool and finished to a smooth finish either as a final finish or to take the normal point or other covering material;

"structure" includes walls, boundary, garden and retaining walls, monuments, grave stones and cemetery memorials of all types;

"suitable sleeping accommodation" means a waterproof shelter, capable of being securely locked, with a wooden floor and the necessary suitable washing facilities, stretchers, mattress and separate lavatory accommodation;

"trainee" means an employee serving a period of training in terms of the provisions of the Training of Artisans' Act, 1951;

"voucher" means the official voucher issued by the Council, and "voucher" and "stamp" shall have the same meaning for the purpose of this Agreement;

"wage" means that portion of the remuneration payable in money to an employee in terms of clause 4, in respect of the ordinary hours laid down in clause 10: Provided that if an employer regularly pays an employee in respect of such ordinary hours of work an amount higher than that prescribed in clause 4, it means such higher amount;

"wet weather shelter" means a shelter constructed of weather-proof materials in such manner that the occupants will be kept dry and comfortable in any circumstances;

"working day" means any day other than Saturday (except the Saturday immediately preceding Ascension Day and such number of Saturdays immediately preceding the annual leave prescribed in clause 12 equal to the number of days in excess of 23 covered by the said annual leave), Sunday, New Year's Day, Good Friday, Easter Monday, Ascension Day, the Friday immediately following Ascension Day, Republic Day, Settlers' Day, Kruger Day, Day of the Covenant, Christmas Day and Boxing Day, and the annual leave prescribed in clause 12 in respect of which the ordinary hours of work laid down in clause 10 apply.

4. WAGES

(1) No employer shall pay and no employee shall accept wages at rates lower than the following, read with the remaining provisions of this clause:

Skilled employee: R1,92 per hour.

(2) The wages prescribed in subclause (1) shall be adjusted half-yearly on 1 May and 1 November in each year after publication of the index figure in the *Government Gazette* in April and October respectively by multiplying the index figure by 116c and dividing the result by 100 and rounding off the product so reached to the nearest whole cent: Provided that with effect from—

(i) 1 November 1975, 15c shall be added to the result so reached and the wage of every skilled employee shall, in addition, also be increased by 5c per hour irrespective of the actual wage received by him on that date;

(c) *Rioolaanlegwerk*.—Die lê van pype volgens 'n helling.

(d) *Die lê van vloere*.—Die lê en vassit van allerlei soorte hout-, mosaïek-, veerkragtige of komposisievloer- en -muurbedekking; maar uitgesonderd muurplak-, paneel-, afmerk- en uitlewerk.

(e) *Beglasing*.—Die sny van glas of soortgelyke materiaal; voorstopverwerk; die vassit van ruitkraallyste.

(f) *Metaalwerk*.—Sweis- en/of sweissoldeerwerk, maar uitgesonderd afmerk- en uitlewerk.

(g) *Verfwerk*.—Die aanbring van verf, vernis en/of ander materiaal, uitgesonderd die finale laag, en uitgesonderd letter-skilder- en muurplakwerk.

(h) *Pleisterwerk*.—Die raping van skurwe oppervlakte; afvlakking met 'n reihout; voorlopige afwerking met voorbereiding vir finale troffelwerk en finale afwerking; maar uitgesonderd die finale troffelwerk aan eenlaagwerk en die volledige aanwending van afwerklaag.

(i) *Boutimmerwerk*.—Die montering van bekisting.

(j) *Klipwerk, klipmesselwerk en monumentwerk*.—Pons- en kapwerk in die Klipmesselnywerheid, met inbegrip van die finale afskuur en afwerking met die hand volgens grootte; die bediening van sirkelsaer vir klipwerk en klipmesselwerk.

(k) *Teëlwerk*.—Die aanwending van dagha ter voorbereiding vir die vassit van teëls en mosaïek; die sny en vassit van teëls en mosaïek, maar uitgesonderd uitle- en afmerkwerk;

"Sekretaris" die Sekretaris van die Raad, en omvat dit enige beaampte wat deur die Raad benoem word om namens die Sekretaris op te tree;

"geskoolde werknemer" 'n ambagsman, onderbaas, voorman, algemene voorman, leierambagsman of meesterambagsman soos in hierdie Ooreenkoms omskryf;

"afskuim" die aanbring van die afwerklaag aan sement- of kalkpleister of ander agterwerk, soos byvoorbeeld veselbord of gipsbord met 'n geskikte werktuig en glad afgewerk of as finale afwerking of vir die gewone verf- of ander dekmateriaal;

"bouwerk" ook mure, grens-, tuin en keermure, monumente, grafstene en allerlei soorte kerkhofgedenkstene;

"geskikte slaapplek" 'n waterdigte onderdak wat veilig toegesluit kan word, met 'n houtvloer en die nodige geskikte wasgeriewe, voubeddens, matras en aparte toiletgeriewe;

"kwekeling" 'n werknemer wat 'n opleidingstydperk ondergaan ingevolge die Wet op Opleiding van Ambagsmanne, 1951;

"bewys" die amptelike bewys wat die Raad uitreik, en by die toepassing van hierdie Ooreenkoms het "bewys" en "seël" dieselfde betekenis;

"loon" daardie gedeelte van die besoldiging wat ingevolge klousule 4 in die vorm van geld aan die werknemer betaalbaar is ten opsigte van die gewone werkure soos in klousule 10 voorgeskryf: Met dien verstande dat as 'n werkgewer 'n werknemer gereeld ten opsigte van sodanige gewone werkure 'n hoër bedrag betaal as dié wat in klousule 4 voorgeskryf word, dit sodanige hoër bedrag beteken;

"natweerskuiling" 'n skuiling wat van weerbestande materiaal gebou is en wel op so 'n manier dat die okkuperders daarvan in alle omstandighede droog gehou word en dit gerieflik sal hê;

"werkdag" enige dag behalwe Saterdag (uitgesonderd die Saterdag onmiddellik voor Hemelvaartsdag en sodanige getal Saterdae onmiddellik voorafgaande die jaarlikse verlof in klousule 12 voorgeskryf gelykstaande aan die getal dae waarmee genoemde jaarlikse verlof 23 dae oorskry), Sondag, Nuwejaarsdag, Goede Vrydag, Paasmaandag, Hemelvaartsdag, die Vrydag onmiddellik ná Hemelvaartsdag, Republiekdag, Setlaarsdag, Krugerdag, Gelofte-dag, Kersdag en Gesinsdag, en die jaarlikse verlof in klousule 12 voorgeskryf ten opsigte waarvan die gewone werkure soos in klousule 10 voorgeskryf, van toepassing is.

4. LONE

(1) Geen lone wat laer is as dié hieronder genoem, gelees met die res van die bepalings van hierdie klousule, mag deur 'n werkgewer betaal en deur 'n werknemer aangeneem word nie:

Geskoolde werknemer: R1,92 per uur.

(2) Die lone in subklousule (1) voorgeskryf, moet halfjaarliks op 1 Mei en 1 November elke jaar aangepas word ná publikasie van die indeksyfer in die *Staatskoerant* in onderskeidelik April en Oktober deur die indeksyfer met 116c te maal, dit deur 100 te deel en die produk aldus verkry tot die naaste hele sent af te rond: Met dien verstande dat met ingang van—

(i) 1 November 1975, by die resultaat aldus verkry, 15c gevoeg moet word en die loon van elke geskoolde werknemer daarbenewens ook verhoog moet word met 5c per uur ongeag die werklike loon wat hy op daardie datum ontvang;

(ii) 1 May 1976, 20c shall be added to the result so reached and the wage of every skilled employee shall, in addition, also be increased by 5c per hour irrespective of the actual wage received by him on that date;

(iii) 1 November 1976, a further 30c shall be added to the result so reached;

and this figure shall then constitute the wage as from the relevant date.

For the purpose of this subclause "index figure" means the average Consumer Price Index Figure for the Witwatersrand and Pretoria relating to all items as published by the Department of Statistics in the *Government Gazette* in respect of each area compared with itself in April 1970.

(3) *Suspension of employees.*—An employer shall pay to any of his employees whom he has temporarily suspended from work an amount equivalent to the wages and allowances which any such employee would have received had he worked all the ordinary hours of work which occurred during such period of suspension: Provided that the provisions of this subclause shall not apply to employees suspended from work owing to inclement weather or where the progress of work has been interrupted by an act of God, or *vis major*, fire, riot, civil commotion, strike, explosion and/or similar emergency.

(4) *Dangerous work.*—On all jobs of a dangerous nature, wages in excess of the minimum prescribed shall be paid, the amount to be mutually agreed upon between individual employers and employees. Any dispute as to whether the work involved is of a dangerous nature or as to the amount to be paid, shall be determined by the Council.

(5) *Tool allowances.*—An employer shall pay an employee who, for the purpose of this subclause, shall include fourth and fifth year apprentices, who—

(a) is required to do the work of a bench-hand in the process of making or manufacturing any items of joinery and/or shop, office and bank fittings; or

(b) is engaged in the fixing of wrought woodwork fittings on the site of a building or structure, excluding the fixing of floors, ceilings and roofs;

an allowance of 2c per hour for each hour or part of an hour during which he is so employed. The allowance payable in terms of this subclause shall be paid in accordance with the provisions of clause 7.

(6) Nothing in this Agreement shall operate to reduce the remuneration which is being paid to an employee on the date on which this Agreement comes into operation, and any employee who on the said date, is in receipt of remuneration in excess of that prescribed for his class of work in the Agreement, shall continue to receive such higher rate whilst employed by the same employer on the same class of work.

5. ENGAGEMENT OF EMPLOYEES

Members of the trade unions who are skilled employees agree to accept employment only with members of the employers' organisations and members of the employers' organisations agree to employ as skilled employees only members of the trade unions in so far as such employees are eligible for trade union membership.

6. EMPLOYMENT OF JUVENILES

No minors under the age of 15 years shall be employed in the Industry.

7. PAYMENT OF WAGES, ALLOWANCES AND OVERTIME

(1) (a) Wages, earnings for overtime, allowances and all other remuneration due, shall be paid in cash weekly not later than finishing time on Friday or on termination of employment if this takes place before the ordinary pay-day of the employee. Payment may however be made on days prior to Friday if agreed to by the employer and employee, provided that the employer notifies the Council. When Friday is a holiday in the Industry, payment shall be made on the preceding Thursday.

(b) Any employer who fails to comply with the provisions of paragraph (a) on termination of employment shall pay such employee all wages, allowances and other remuneration up to the time such payment is made, in respect of every working hour or part thereof, from the time of termination of employment until the time of final payment which shall be available not later than finishing time on the Friday of the week in which such employee's services are terminated: *Provided that*—

(i) waiting time shall not be paid for more than 16 hours;

(ii) waiting time shall not be payable in addition to payment in lieu of notice in terms of clause 13;

(ii) 1 Mei 1976, by die resultaat aldus verkry, 20c gevoeg moet word en die loon van elke geskoolde werknemer daarbenewens ook verhoog moet word met 5c per uur ongeag die werklike loon wat hy op daardie datum ontvang;

(iii) 1 November 1976, by die resultaat aldus verkry, 'n verdere 30c gevoeg moet word;

en hierdie syfer sal vanaf die betrokke datum die loon wees.

Vir die doeleindes van hierdie subklousule beteken "indekssyfer" die gemiddelde verbruikersprysindekssyfer vir die Witwatersrand en Pretoria wat betrekking het op alle items soos deur die Departement van Statistiek ten opsigte van elke gebied in die *Staatskoerant* gepubliseer, vergeleke met die indekssyfer vir April 1970.

(3) *Opskorting van diens van werknemers.*—'n Werkgewer moet 'n werknemer wie se diens hy tydelik opgeskort het, 'n bedrag betaal wat gelyk is aan die loon en toelaes wat so 'n werknemer sou ontvang het as hy al die gewone werkure gedurende sodanige tydperk van opskorting gewerk het: Met dien verstande dat hierdie subklousule nie van toepassing is nie op werknemers wie se diens opgeskort is as gevolg van gure weerstoestande of in gevalle waar die voortgang van werk onderbreek is deur 'n natuurramp of oormag, brand, oproer, burgerlike onluste, staking, ontploffing en/of soortgelyke noodtoestand.

(4) *Gevaarlike werk.*—Vir alle werk van 'n gevaarlike aard moet hoër lone betaal word as die minimum wat voorgeskryf word, en die bedrag van sodanige hoër loon moet by onderlinge ooreenkoms tussen die individuele werkgewer en werknemer vasgestel word. Alle geskilpunte oor die vraag of die betrokke werk van 'n gevaarlike aard is al dan nie, of oor die bedrag wat betaal moet word, word deur die Raad beslis.

(5) *Gereedskapstoelae.*—'n Werkgewer moet aan 'n werknemer—en vir die toepassing van hierdie subklousule word vakleerlinge in hul vierde en vyfde jaar ook ingesluit—

(a) van wie vereis word om die werk van 'n bankwerker in die maak- of vervaardigingsproses van skrynwerkstukke en/of winkel-, kantoor- en banktoebehore te verrig; of

(b) wat bewerkte houtwerktoebehore aanbring op die terrein van 'n gebou of bouwerk, uitgesonderd die aanbring van vloere, plafonne en dakke;

'n toelae van 2c per uur betaal vir elke uur of gedeelte van 'n uur wat hy aldus werksaam was. Die toelae wat ingevolge hierdie subklousule betaalbaar is, moet ooreenkomstig klousule 7 betaal word.

(6) Niks in hierdie Ooreenkoms moet die uitwerking hê dat die besoldiging wat aan 'n werknemer betaal word op die datum waarop hierdie Ooreenkoms in werking tree, verlaag word nie, en 'n werknemer wat op genoemde datum hoër besoldiging ontvang as dié wat in hierdie Ooreenkoms vir sy klas werk voorgeskryf word, moet steeds sodanige hoër loon ontvang terwyl hy dieselfde klas werk by dieselfde werkgewer verrig.

5. INDIENSNEMING VAN WERKNEMERS

Lede van die vakverenigings wat geskoolde werknemers is, gaan akkoord dat hulle werk slegs by lede van die werkgewersorganisasies sal aanvaar, en lede van die werkgewersorganisasies gaan akkoord dat hulle as geskoolde werknemers slegs lede van die vakverenigings in diens sal neem in soverre sodanige werknemers in aanmerking kom vir lidmaatskap van die vakvereniging.

6. INDIENSNEMING VAN JEUGDIGES

Geen jeugdige onder die leeftyd van 15 jaar mag in die Nywerheid in diens geneem word nie.

7. BETALING VAN LONE, TOELAES EN OORTYD-VERDIENSTE

(1) (a) Lone, verdienste vir oortydwerk, toelaes en alle ander besoldiging wat verskuldig is, moet weekliks in kontant betaal word voor of op die sluitingstyd op Vrydae of by diensbeëindiging as dit voor die werknemer se gewone betaaldag plaasvind. Betaling kan egter voor die Vrydag geskied indien die werkgewer en die werknemer daartoe ooreenkom, mits die werkgewer die Raad daarvan in kennis stel. Wanneer 'n Vrydag 'n vakansiedag in die Nywerheid is, moet die betaling op die voorafgaande Donderdag geskied.

(b) 'n Werkgewer wat nie paragraaf (a) by beëindiging van diens nakom nie, moet so 'n werknemer alle lone, toelaes en ander besoldiging betaal tot tyd en wyl sodanige betaling gedoen word, ten opsigte van elke uur of deel daarvan, vanaf die tydstop waarop diens beëindig word totdat die finale betaling gedoen word, en dié betaling moet nie later gedoen word nie as die ophoutyd op die Vrydag van die week waarin so 'n werknemer se diens beëindig word: Met dien verstande dat—

(i) daar vir wagtyd van hoogstens 16 uur betaal word;

(ii) daar nie vir wagtyd, benewens betaling in plaas van kennisgewing ingevolge klousule 13, betaal word nie;

(iii) an employee who terminates his employment without having given and served the notice prescribed in clause 13 (1), shall not be entitled to payment for waiting time;

(iv) an employee who is not entitled to notice in terms of clause 13 shall only be entitled to waiting time if he is not paid within 16 working hours from the time of termination of employment.

For the purpose of this paragraph disbursement by registered post shall be deemed to constitute due payment.

(c) An employee who receives payment in terms of paragraph (b), shall be deemed to have worked the number of hours in respect of which he thus received payment, in addition to and following on the number of hours he actually worked.

(2) Every employer shall pay wages, remuneration for overtime, allowances and all other remuneration payable to employees in sealed envelopes, endorsed with the name and address of the employer, the name of the employee, the period(s) in respect of and the date on which payment is made together with a statement, either specified on the face of the envelope or on a separate statement enclosed in the envelope, stating in detail how the gross remuneration has been calculated, what deductions have been made therefrom, and the net remuneration contained in the envelope.

(3) Subject to the provisions of clause 21 or any other agreement entered into between the parties, no deductions of any kind shall be made from amounts due to an employee in respect of wages, earnings for overtime and/or any other form of remuneration other than any amount which an employer by any law or any order of any competent court is required or permitted to make: Provided that set-off of amounts mutually owed between employer and employee is allowed.

(4) An employee who qualified in terms of this or any other Agreement of the Council for payment of wages and/or allowances by his employer on any pay-day and who was not paid in terms of this clause and who has not reported such non-payment to the Council within 14 days from the date on which he should have been so paid, shall be entitled to payment by the Council from the guarantee held by it in terms of clause 22 (4) only if sufficient moneys are available in terms of such guarantee: Provided that his shall not affect the right of an employee to report such non-payment to the Council at any time and the Council's obligation to recover any amount which may be due to such an employee.

8. REGISTRATION OF EMPLOYEES

(1) (a) Within two months of the date of coming into operation of this Agreement the Council shall register as artisan or master artisan, as the case may be, every skilled employee who at the date of publication of this Agreement was working in the Industry as a skilled employee and who was in possession of a contribution card issued by the Council and the Council shall issue a registration certificate accordingly.

(i) As "artisan" shall be registered every skilled employee who at the date of publication of this Agreement is in receipt of a wage of not less than R1,92 and not more than R2,12 per hour;

(ii) as "master artisan" shall be registered every skilled employee who at the date of publication of this Agreement is in receipt of a wage of more than R2,12 per hour:

Provided that if an employer certifies that any such employee is employed as a leading hand, chargehand, foreman or general foreman, then the certificate shall be endorsed to that effect.

(b) An employee who falls within the category mentioned in paragraph (a) and who has not been issued with a certificate of registration in terms of paragraph (a) within two months of the date of coming into operation of this clause shall, within one month of the date of expiration of the said period of two months, apply to the Council for a certificate of registration in such form as the Council may from time to time prescribe and shall be issued with such a certificate by the Council.

(c) Any person who does not fall within the categories mentioned in paragraph (a) or (b) shall, if desirous of working in the Industry as a skilled employee, apply for a certificate of registration and furnish the Council with such documentary or practical proof as the Council may deem necessary to substantiate the applicant's qualification for a certificate.

(i) The Council shall register as "artisan" such persons who have either—

(aa) served an apprenticeship contract in terms of the Apprenticeship Act, 1944; or

(bb) been issued with a certificate of proficiency under section 6 or a trade diploma under section 7 of the Training of Artisans Act, 1951; or

(iii) 'n werknemer wat sy diens beëindig sonder om kennis te gee en uit te dien soos in klousule 13 (1) voorgeskryf, nie op betaling vir wagtyd geregtig is nie;

(iv) 'n werknemer wat nie op kennisgewing ingevolge klousule 13 geregtig is nie, sal slegs op wagtyd geregtig wees as hy nie binne 16 uur vanaf die tydstop waarop diens beëindig is, betaal word nie.

Vir die doeleindes van hierdie paragraaf sal uitbetaling per geregistreerde pos geag word behoorlike betaling te wees.

(c) 'n Werknemer wat ingevolge paragraaf (b) betaling ontvang, word geag die getal ure ten opsigte waarvan hy aldus betaling ontvang het, te gewerk het, benewens en ná die getal ure wat hy werklik gewerk het.

(2) Elke werkgever moet lone, besoldiging vir oortydwerk, toeslaes en alle ander besoldiging wat aan werknemers betaalbaar is, betaal in verseëelde koeverte waarop die naam en adres van die werkgever, die naam van die werknemer, die tydperk(e) ten opsigte waarvan en die datum waarop die betaling geskied, gemeld moet word, saam met 'n staat, of op die voorkant van die koevert of op 'n aparte staat in die koevert, wat in besonderhede aandui hoe die bruto besoldiging bereken is, watter bedrae daarvan afgetrek is en die netto besoldiging wat in die koevert is.

(3) Behoudens klousule 21 of 'n ander ooreenkoms wat deur en tussen die partye aangegaan is, mag geen ander bedrag as dié wat 'n werkgever ingevolge of kragtens 'n wet of 'n bevel van 'n bevoegde hof moet of mag aftrek, van die bedrae wat aan 'n werknemer verskuldig is ten opsigte van lone, verdienste vir oortydwerk en/of enige ander vorm van besoldiging, afgetrek word nie: Met dien verstande dat verrekening van bedrae wat onderling tussen werkgever en werknemer verskuldig is, toegelaat word.

(4) 'n Werknemer wat ingevolge hierdie Ooreenkoms of 'n ander ooreenkoms van die Raad in aanmerking kom vir die betaling van lone en/of toeslaes deur sy werkgever op enige betaaldag en wat nie ingevolge hierdie klousule betaal is nie en wat sodanige nie-betaling nie binne 14 dae vanaf die datum waarop hy aldus betaal moes gewees het aan die Raad gerapporteer het nie, is geregtig op betaling deur die Raad uit die waarborg wat die Raad ingevolge klousule 22 (4) hou slegs indien daar genoegsame geld ingevolge sodanige waarborg beskikbaar is: Met dien verstande dat dit nie die reg van 'n werknemer raak om sodanige nie-betaling te eniger tyd aan die Raad te rapporteer en die Raad se verpligting om enige bedrag wat aan so 'n werknemer verskuldig is, te verhaal nie.

8. REGISTRASIE VAN WERKNEMERS

(1) (a) Binne twee maande na die datum van inwerkingtreding van hierdie Ooreenkoms moet die Raad elke geskoolde werknemer wat op die datum van publikasie van hierdie Ooreenkoms 'n geskoolde werknemer in die Nywerheid gewerk het en in besit was van 'n bydraekaart deur die Raad uitgereik, as 'n ambagsman of meesterambagsman registreer, na gelang van die geval, en moet die Raad dienooreenkomstig 'n registrasiesertifikaat uitreik.

(i) As "ambagsman" moet geregistreer word elke geskoolde werknemer wat op die datum van publikasie van hierdie Ooreenkoms 'n loon ontvang van nie minder as R1,92 en nie meer as R2,12 per uur nie;

(ii) as "meesterambagsman" moet geregistreer word elke geskoolde werknemer wat op die datum van publikasie van hierdie Ooreenkoms 'n loon van meer as R2,12 per uur ontvang:

Met dien verstande dat indien 'n werkgever sertifiseer dat 'n werknemer in diens is as 'n leierambagsman, onderbaas, voorman of algemene voorman, die sertifikaat te dien effekte geëndosseer moet word.

(b) 'n Werknemer wat in die kategorie vermeld in paragraaf (a) val en aan wie 'n registrasiesertifikaat nie binne twee maande ná die inwerkingtreding van hierdie klousule ingevolge paragraaf (a) uitgereik is nie moet, binne 'n maand ná die vervaldatum van genoemde twee maande, by die Raad aansoek doen om 'n registrasiesertifikaat op die vorm wat die Raad van tyd tot tyd mag voorskryf, en die Raad moet dan aan hom so 'n sertifikaat uitreik.

(c) Enige persoon wat nie in die kategorieë vermeld in paragraaf (a) of (b) val nie, moet, as hy as 'n geskoolde werknemer in die Nywerheid wil werk, aansoek doen om 'n registrasiesertifikaat en sodanige dokumentêre of praktiese bewys aan die Raad verskaf as wat die Raad nodig mag ag om die applikant se kwalifikasie vir 'n sertifikaat te staaf.

(i) As "ambagsman" moet die Raad persone registreer—

(aa) wat ingevolge die Wet op Vakleerlinge, 1944, 'n leerkontrak uitgedien het; of

(bb) aan wie 'n vaardigheidssertifikaat kragtens artikel 6 of 'n bedryfsdiploma kragtens artikel 7 van die Wet op Opleiding van Ambagsmanne, 1951, uitgereik is; of

(cc) been employed in the Building Industry for at least five years, either in the Transvaal area or elsewhere, in any one of the trades designated under the Apprenticeship Act, 1944; or

(dd) served a learnership contract in terms of clause 29 (2).

(ii) The Council may at its discretion also register as "artisan" any other person who can prove to the Council's satisfaction that he is entitled to such registration.

(iii) The Council may at its discretion register as "master artisan" such skilled employees who can furnish proof to the Council that he has passed the final proficiency test in terms of the Apprenticeship Act, 1944, or who can furnish the Council with acceptable testimonials from reputable employers that he is better qualified than an artisan:

Provided that registration as master artisan shall be subject to the sole discretion of the Council.

(d) The Council may at its discretion issue a temporary registration certificate valid for three months to an employee to enable such employee to become properly registered.

(e) Every employee who has been issued with a certificate in terms of paragraphs (a) to (d) shall, upon accepting employment in the Industry produce such certificate to his employer, and also to an agent of the Council on request: Provided that if such employee is a member of any of the trade unions he shall also produce such certificate to the organiser(s) of the trade union of which he is a member on being requested to do so.

(2) Any certificate issued in terms of this clause shall be retained by the employee and such employee shall, on being requested to do so by the Council, surrender the certificate to the Council.

(3) The Council shall have the power to amend or withdraw a certificate issued in terms of this clause, and in such circumstances the Council's decision shall be final.

(4) In order to enable the Council to give effect to the provisions of this clause, every employer and employee shall within 21 days of being requested by the Council to do so, furnish the Council with such particulars in such form as the Council may request and every employee shall furnish his employer with such information as the employer may require in order to enable him to comply with the requirements of this subclause.

(5) No skilled employee shall, after the expiration of a period of six months from the date of coming into operation of this Agreement, accept employment in the Building Industry and no employer shall employ such an employee, unless he produces to the employer a certificate issued to him in terms of this clause: Provided that this shall not apply if he produces to the employer proof from the Council that application has been made for a certificate of registration in terms of this clause, in which event such employee shall not accept employment and the employer shall not employ him for a period exceeding one month from the date of this application to the Council, without a certificate of registration.

(6) Every labour only contractor, who is operating as such at the date of coming into operation of this Agreement shall, within one month from such date, and every other person who after the date of coming into operation of this Agreement, operates as a labour only contractor, shall within seven days after commencing operations in such capacity, register with the Council as a labour only contractor, and furnish the Council with such particulars and documents as the Council may require, and shall during January of each year renew such registration, and the Council shall issue a certificate of registration to such labour only contractor which certificate shall be produced on demand to an agent of the Council or the principal contractor.

(7) Notwithstanding anything to the contrary in this clause, no person who is in terms of any determination made by the Minister in terms of section 77 of the Act or by virtue of the Bantu Building Workers Act, 1951, prohibited from performing the operations set out in the definition of "artisan" shall be registered as an artisan or master artisan, unless exemption has been granted by the Minister permitting of his employment on such work.

9. PROHIBITED EMPLOYMENT

(1) No person other than a skilled employee, labour only contractor, learner artisan, or an apprentice or a trainee shall be employed on any of the operations mentioned in the definition of "skilled employee", except that an operative, Grade I, may perform such operation to the extent set out in the definition of that class of employee.

(2) Subject to clause 8 (12), no person other than a skilled employee, labour only contractor, learner artisan, apprentice or a trainee, shall be employed on any of the operations

(cc) wat vir minstens vyf jaar in diens was in die Bounywerheid in Transvaal of elders, in enige van die aangewese ambagte kragtens die Wet op Vakleerlinge, 1944; of

(dd) wat ingevolge klousule 29 (2) 'n leerlingkontrak uitgedien het.

(ii) Die Raad kan na goeëddunke as "ambagsman" registreer ook enige ander persoon wat tot die Raad se tevredenheid kan bewys dat hy op sodanige registrasie geregtig is.

(iii) Die Raad kan na goeëddunke as "meesterambagsman" registreer sodanige geskoolde werknemer wat aan die Raad bewys kan lewer dat hy die finale vaardigheidstoets kragtens die Wet op Vakleerlinge, 1941, geslaag het of wat die Raad kan voorsien van aanvaarbare getuigskrifte van werkgewers van aansien dat hy beter gekwalifiseer is as 'n ambagsman:

Met dien verstande dat registrasie as 'n meesterambagsman enkel by goeëddunke van die Raad berus.

(d) Die Raad kan na goeëddunke aan 'n werknemer 'n tydelike registrasiesertifikaat uitreik wat drie maande geldig is, om hom in staat te stel om behoorlik geregistreer te word.

(e) Elke werknemer aan wie 'n sertifikaat ingevolge paragrafe (a) tot (d) uitgereik is, moet, wanneer hy diens in die Nywerheid aanvaar, dié sertifikaat aan sy werkgewer toon, asook op versoek aan 'n agent van die Raad: Met dien verstande dat as sodanige werknemer 'n lid van enige van die vakverenigings is hy die sertifikaat op versoek ook moet toon aan die organiseerder(s) van die vakvereniging waarvan hy lid is.

(2) 'n Werknemer moet die sertifikaat behou wat ingevolge hierdie klousule aan hom uitgereik word, en hy moet die sertifikaat aan die Raad gee wanneer hy daartoe deur die Raad versoek word.

(3) Die Raad kan 'n sertifikaat wat ingevolge hierdie klousule uitgereik is, wysig of intrek en in sodanige omstandighede sal die Raad se beslissing finaal wees.

(4) Ten einde die Raad in staat te stel om uitvoering te gee aan hierdie klousule, moet elke werkgewer en werknemer binne 21 dae nadat hy deur die Raad daartoe versoek word aan die Raad sodanige besonderhede en in so 'n vorm verskaf as wat die Raad mag verlang en elke werknemer moet aan sy werkgewer sodanige inligting verskaf as wat die werkgewer nodig mag hê om hom in staat te stel om aan die vereistes van hierdie subklousule te voldoen.

(5) Geen geskoolde werknemer mag ná verloop van ses maande vanaf die datum van inwerkingtreding van hierdie Ooreenkoms diens in die Bounywerheid aanvaar nie en geen werkgewer mag so 'n werknemer in diens neem nie, tensy hy aan die werkgewer 'n sertifikaat toon wat ingevolge hierdie klousule aan hom uitgereik is: Met dien verstande dat dit nie van toepassing is nie indien hy aan die werkgewer bewys van die Raad voorlê dat hy wel ooreenkomstig hierdie klousule om 'n registrasiesertifikaat aansoek gedoen het, en in so 'n geval mag sodanige werknemer sonder so 'n registrasiesertifikaat nie diens aanvaar en mag die werkgewer hom nie in diens neem vir 'n tydperk van meer as een maand vanaf die datum van sy aansoek by die Raad nie.

(6) Elke "slegs arbeid"-kontraakteur wat op die datum van inwerkingtreding van hierdie Ooreenkoms as sodanig werk, moet binne 'n maand vanaf dié datum, en elke ander persoon wat ná die datum van inwerkingtreding van hierdie Ooreenkoms as 'n "slegs arbeid"-kontraakteur werk, moet binne sewe dae nadat hy met sy werk in dié hoedanigheid begin het, by die Raad as 'n "slegs arbeid"-kontraakteur registreer en aan die Raad die besonderhede en dokumente voorlê wat die Raad vereis en dié registrasie gedurende Januarie elke jaar hernieu, en die Raad moet 'n registrasiesertifikaat aan sodanige "slegs arbeid"-kontraakteur uitreik welke sertifikaat op aanvraag van 'n agent van die Raad of die hoofkontraakteur getoon moet word.

(7) Ondanks andersluidende bepalings in hierdie klousule, mag geen persoon wat ingevolge 'n vasstelling deur die Minister gemaak kragtens artikel 77 van die Wet of uit hoofde van die Wet op Bantoebouwerkers, 1951, verbied word om die werksaamhede te verrig wat uiteengesit is in die omskrywing van "ambagsman" as 'n ambagsman of meesterambagsman geregistreer word nie, tensy vrystelling deur die Minister verleen is waarvolgens hy vir sodanige werk in diens geneem mag word.

9. VERBODE INDIENSNEMING

(1) Niemand behalwe 'n geskoolde werknemer, "slegs arbeid"-kontraakteur, leerlingambagsman, of 'n vakleerling of 'n kwekeling mag in enige van die werksaamhede in die omskrywing van "geskoolde werknemer" genoem in diens geneem word nie, behalwe dat 'n werksman, graad I, sodanige werksaamheid mag verrig in soverre dit in die omskrywing van dié klas werknemer uiteengesit is.

(2) Behoudens klousule 8 (12), mag niemand behalwe 'n geskoolde werknemer, "slegs arbeid"-kontraakteur, leerlingambagsman, vakleerling of kwekeling in enige van die werksaamhede in

mentioned in the definition of "operative, Grade I," unless he has been permitted by the Council to perform the relevant operations.

(3) Subject to the provisions of section 83 of the Act and notwithstanding anything to the contrary in this Agreement, no provision which prohibits the employment of a person shall be deemed to relieve the employer from paying the remuneration prescribed which he would have had to pay and observing the conditions which he would have had to observe had such employment not been prohibited, and the employer shall continue to pay such remuneration and observe such conditions as if such employment had not been prohibited.

10. DAYS AND HOURS OF WORK

(1) Subject to the provisions of clause 11, no employer shall work or require or permit a skilled employee to work and no such employee shall work—

(a) for more than 40 hours in any one week or for more than eight hours in any one day;

(b) for more than five days, from Monday to Friday, in any one week;

(c) on Saturday (except the Saturday immediately preceding Ascension Day and such number of Saturdays immediately preceding the annual leave prescribed in clause 12 equal to the number of days in excess of 23 covered by the said annual leave), Sunday, New Year's Day, Good Friday, Easter Monday, Ascension Day, the Friday immediately following Ascension Day, Republic Day, Settlers' Day, Kruger Day, Day of the Covenant, Christmas Day and Boxing Day, or during the annual leave period prescribed in clause 12;

(d) before 07h30, or after 16h30;

(e) between 12h00 and 12h30, on any day from Monday to Friday, inclusive;

(f) for longer than five hours without a break of at least 30 minutes: Provided that an employer may increase such interval to one hour if he deems it necessary.

(2) All working employers and partners shall observe the provisions of subclause (1).

(3) No employee whilst in the employ of any employer shall solicit, undertake or perform any work described in this Agreement outside of the Industry, whether for remuneration or not, on the days specified in subclause (1) (c), during the holiday period referred to in clause 12, and outside the ordinary hours of work prescribed in subclause (1) above, save that such employee may perform work for himself only.

11. OVERTIME, PAYMENT FOR OVERTIME AND WORK ON CERTAIN DAYS

(1) An employer shall not work or require or allow an employee to work overtime. Permission to work overtime on essential services shall first be obtained in writing by the employer from the Council except in cases of emergency, in which event the employer shall report to the Council within the first four hours of the next working day after such emergency has arisen. For the purposes of this Agreement, all time worked in excess of the number of ordinary hours of work prescribed in clause 10 shall be deemed to be overtime: Provided that an employee shall be paid for overtime at overtime rates only after having completed 40 hours per week at his rate of wages; except in the case where an employee has started with an employer during such week and for that reason has not been able to complete 40 hours ordinary time: Provided further that time lost with his employer's permission or covered by a medical certificate shall for the purposes of this proviso be deemed to be time worked.

(2) *Payment for overtime.*—Any employee who is required to work any time outside the hours as prescribed in clause 10 of this Agreement shall be paid—

(a) at his rate of wages plus the holiday fund allowance prescribed in any other agreement of the Council for the first hour overtime worked per day from Mondays to Fridays; and

(b) at one and a half times his rate of wages for all overtime in excess of one hour per day from Mondays to Fridays, and for any overtime worked on a Saturday, except the Saturday immediately preceding Ascension Day and such number of Saturdays immediately preceding the annual leave prescribed in clause 12 equal to the number of days in excess of 23 covered by the said annual leave which shall be regarded as ordinary working days at ordinary rates of pay.

(3) *Payment for work on certain days.*—When exemption has been granted from the provisions of clauses 10 and 12, an employer shall pay an employee—at least double the rate of his wage unless otherwise stated in the certificate of exemption for all time worked on Sundays, New Year's Day, Good Friday, Easter Monday, Ascension Day, the Friday immediately

die omskrywing van "werksman, graad I," genoem, in diens geneem word nie, tensy hy deur die Raad toegelaat is om die betrokke werksaamhede te verrig.

(3) Behoudens artikel 83 van die Wet en ondanks andersluidende bepalinge in hierdie Ooreenkoms word geen bepaling wat die indiensneming van 'n persoon verbied, geag die werkgewer vry te stel van betaling van die voorgeskrewe besoldiging wat hy sou moet betaal het en van nakoming van die bepalinge wat hy sou moet nagekom het indien sodanige indiensneming verbied was nie, en die werkgewer moet voortgaan om sodanige besoldiging te betaal en sodanige bepalinge na tekem asof sodanige indiensneming nie verbied was nie.

10. WERKDAE EN WERKURE

(1) Behoudens klousule 11, mag geen werkgewer soos volg werk of van 'n geskoolde werknemer vereis of hom toelaat om soos volg te werk nie, en mag geen werknemer soos volg werk nie:

(a) Meer as 40 uur per week of meer as agt uur per dag;

(b) meer as vyf dae, van Maandag tot Vrydag, in 'n week;

(c) op Saterdag (behalwe die Saterdag onmiddellik voor Hemelvaartsdag en sodanige getal Saterdag onmiddellik voorafgaande die jaarlikse verlof in klousule 12 voorgeskryf gelykstaande aan die getal dae waarmee genoemde jaarlikse verlof 23 dae oorskry), Sondag, Nuwejaarsdag, Goeie Vrydag, Paasmaandag, Hemelvaartsdag, die Vrydag onmiddellik ná Hemelvaartsdag, Republiektag, Setlaarsdag, Krugerdag, Geloftedag, Kersdag en Gesinsdag, of gedurende die jaarlikse verloftyd wat in klousule 12 voorgeskryf is;

(d) voor 07h30 of na 16h30;

(e) tussen 12h00 en 24h30 op enige dag van Maandag tot en met Vrydag;

(f) langer as vyf uur sonder 'n pouse van minstens 30 minute: Met dien verstande dat 'n werkgewer dié pouse tot een uur kan verleng indien hy dit nodig ag.

(2) Alle werkende werkgewers en vennote moet die bepalinge van subklousule (1) nakom.

(3) Geen werknemer mag, terwyl hy by 'n werkgewer in diens is, op die dae vermeld in subklousule (1) (c), gedurende die verloftydperk bedoel in klousule 12 en buite die gewone werkeure voorgeskryf in subklousule (1) hierbo, enige werk wat in hierdie Ooreenkoms beskryf word, buite die Nywerheid aanvaar, onderneem of verrig nie, hetsy vir vergoeding al dan nie, behalwe dat sodanige werknemer slegs vir homself werk mag verrig.

11. OORTYDWERK, BESOLDIGING VIR OORTYD- WERK EN WERK OP SEKERE DAE

(1) 'n Werkgewer mag nie oortyd werk of 'n werknemer toelaat of van hom vereis om oortyd te werk nie. Skriftelike toestemming om oortyd te werk aan noodsaaklike dienste, moet vooraf deur die werkgewer van die Raad verkry word, behalwe in noodgevalle, en in so 'n geval moet die werkgewer dit binne die eerste vier uur van die volgende werkdag ná sodanige noodtoestand ontstaan het, aan die Raad rapporteer. Vir die toepassing van hierdie Ooreenkoms, word alle tyd wat daar langer gewerk word as die getal gewone werkeure wat in klousule 10 voorgeskryf word, geag oortydwerk te wees: Met dien verstande dat 'n werknemer vir oortydwerk teen oortydyskaal betaal mag word slegs nadat hy 40 uur per week teen sy loonskaal voltooi het, behalwe in die geval waar 'n werknemer gedurende sodanige week by 'n werkgewer in diens getree het en om dié rede nie in staat was om 40 uur gewone tyd te voltooi nie: Voorts met dien verstande dat tyd wat met verlof van sy werkgewer verloor is of wat deur 'n mediese sertifikaat gedek word vir die toepassing van hierdie voorbehoud geag word tyd gewerk te wees.

(2) *Besoldiging.*—'n Werknemer van wie vereis word om buite die ure soos voorgeskryf in klousule 10 van hierdie Ooreenkoms te werk, moet soos volg betaal word:

(a) Vir die eerste uur oortyd gewerk per dag van Maandag tot Vrydag, teen sy loonskaal plus die vakansiefondstoelae voorgeskryf in enige ander ooreenkoms van die Raad; en

(b) teen een en 'n half maal sy loonskaal vir alle oortyd wat daar langer as een uur per dag van Maandag tot Vrydag en vir alle oortyd wat daar op 'n Saterdag gewerk word, behalwe die Saterdag onmiddellik voor Hemelvaartsdag, en sodanige getal Saterdag onmiddellik voorafgaande die jaarlikse verlof in klousule 12 voorgeskryf gelykstaande aan die getal dae waarmee genoemde jaarlikse verlof 23 dae oorskry, wat as gewone werkdag teen die gewone skaal van besoldiging beskou moet word.

(3) *Besoldiging vir werk op sekere dae.*—Wanneer vrystelling verleen is van die bepalinge van klousules 10 en 12, moet 'n werkgewer 'n werknemer soos volg betaal: Tensy anders in die vrystellingsertifikaat bepaal, minstens twee maal sy loon vir al die tyd wat hy gewerk het op Sondag, Nuwejaarsdag, Goeie Vrydag, Paasmaandag, Hemelvaartsdag, die Vrydag

following Ascension Day, Republic Day, Settlers' Day, Kruger Day, Day of the Covenant, Christmas Day and Boxing Day, and any such other days as may be covered by the annual leave period prescribed in clause 12.

(4) The ordinary hours of work plus overtime shall not exceed 56 hours per week.

12. ANNUAL LEAVE AND PUBLIC HOLIDAYS

(1) No work shall be performed in the Industry by employers and employees during the periods stated hereunder:

(a) Between 16h30 on 12 December 1975 and 07h30 on 5 January 1976;

(b) between 16h30 on 17 December 1976 and 07h30 on 10 January 1977;

(c) between 16h30 on 15 December 1977 and 07h30 on 9 January 1978;

or on New Year's Day, Good Friday, Easter Monday, Ascension Day, the Friday immediately following Ascension Day, Republic Day, Settlers' Day, Kruger Day, the Day of the Covenant, Christmas Day and Boxing Day.

(2) No employer shall require an employee to perform, and no employee shall perform any work in the Industry during the holiday period prescribed in subclause (1) nor on the holidays referred to in the subclause.

13. TERMINATION OF EMPLOYMENT

(1) An employee desirous of terminating his employment with his employer, and an employer desirous of terminating the services of an employee, shall give not less than five working days notice of such termination of employment to the employer or the employee, as the case may be, after the completion of 65 working days' service, except that in the case of a foreman or general foreman the above notice shall apply after completion of 22 working days' service: Provided that this shall not affect—

(i) the right of an employer or an employee to terminate employment without notice for any cause recognised by law as sufficient; or

(ii) the operation of any forfeitures or penalties which may be applicable in respect of an employee who deserts.

(2) (a) An employer may pay an employee five working days' remuneration in lieu of the notice to which the employee is entitled.

(b) An employer may pay or forfeit to his employer five working days' remuneration in lieu of the notice to which the employer is entitled.

(3) An employee who receives payment in lieu of notice in terms of this clause, shall be deemed to have worked the number of hours in respect of which he thus receives payment, in addition to, and following on, the number of hours he actually worked.

(4) An employer shall, during the period of notice referred to in subclause (1) of this clause, be allowed 15 minutes before finishing time on the day of termination of employment to pack his tools away.

(5) No notice of termination of employment shall be required if the employee concerned has worked for less than 65 working days with the same employer, and 22 working days in the case of a foreman or general foreman.

14. STORAGE AND PROVISION OF TOOLS

(1) (a) An employer shall provide a lock-up on all jobs, jobbing work, sheds and workshops, for locking up employees' tools at any time.

(b) An employer shall be responsible for keeping lock-ups properly and/or securely locked outside normal working hours.

(c) An employer shall insure the tools of an employee against loss by fire.

(d) If an employer fails to provide a lock-up in terms of paragraph (a), or if an employer after normal working hours fails to keep a lock-up properly and/or securely locked in terms of paragraph (b), or if an employer fails to insure the tools of an employee against loss by fire, such employer shall, if an employee loses his tools as a result of such act or omission, be responsible for the loss of such tools, and shall pay to the fund the amount determined by the Council as the value of the tools lost.

(2) (a) The operation of the fund established in terms of Government Notice 202 of 6 February 1959, and known as the "Tool Insurance Fund for the Building Industry (Transvaal)"

onmiddellik ná Hemelvaartsdag, Republiekdag, Setlaarsdag, Krugerdag, Geloftedag, Kersdag en Gesinsdag, en enige ander dae wat deur die jaarlikse verloftydperk in klousule 12 voorgeskryf, gedek word.

(4) Die gewone werkure plus oortydure mag hoogstens 56 uur per week beloop.

12. JAARLIKSE VERLOF EN OPENBARE VAKANSIEDAE

(1) Gedurende die tydperke hieronder genoem, mag geen werk in die Nywerheid deur werkgewers en werknemers verrig word nie:

(a) Tussen 16h30 op 12 Desember 1975 en 07h30 op 5 Januarie 1976;

(b) tussen 16h30 op 17 Desember 1976 en 07h30 op 10 Januarie 1977;

(c) tussen 16h30 op 15 Desember 1977 en 07h30 op 9 Januarie 1978;

of op Nuwerjaarsdag, Goeie Vrydag, Paasmaandag, Hemelvaartsdag, die Vrydag onmiddellik ná Hemelvaartsdag, Republiekdag, Setlaarsdag, Krugerdag, Geloftedag, Kersdag en Gesinsdag.

(2) Geen werkgewer mag van 'n werknemer vereis om gedurende die verloftyd voorgeskryf in subklousule (1) of op die vakansiedae wat in die subklousule bedoel word, werk in die Nywerheid te verrig nie en geen werknemer mag sodanige werk gedurende sodanige dae verrig nie.

13. DIENSBEÏNDIGING

(1) 'n Werknemer wat sy werk by 'n werkgewer wil beëindig en 'n werkgewer wat die dienste van 'n werknemer wil beëindig, moet minstens vyf werkdade voor sodanige diensbeëindiging aan die werkgewer of die werknemer, na gelang van die geval, kennis gee na voltooiing van 60 werkdade diens, behalwe dat in die geval van 'n voorman of algemene voorman hierdie kennisgewing van toepassing is ná 22 werkdade diens: Met dien verstande dat dit nie die volgende gevalle raak nie:

(i) Die reg van 'n werkgewer of 'n werknemer om diens sonder kennisgewing om 'n regsgeldige rede te beëindig; of

(ii) die werking van verbeurings of boetes wat van toepassing mag wees op 'n werknemer wat dros.

(2) (a) 'n Werkgewer kan aan 'n werknemer vyf werkdade se besoldiging betaal in plaas van die kennisgewing waarop die werknemer geregtig is.

(b) 'n Werknemer kan aan sy werkgewer vyf werkdade se besoldiging betaal of verbeur in plaas van die kennisgewing waarop die werkgewer geregtig is.

(3) 'n Werknemer wat besoldiging in plaas van kennisgewing ingevolge hierdie klousule ontvang, word geag die getal ure ten opsigte waarvan hy aldus betaal word, te gewerk het, benewens en ná die getal ure wat hy werklik gewerk het.

(4) Gedurende die kennisgewingstermyn genoem in subklousule (1) van hierdie klousule, moet 'n werknemer voor die sluitingstyd op die dag waarop sy diens beëindig word, 15 minute tyd gegee word om sy gereedskap weg te pak.

(5) Indien die betrokke werknemer minder as 65 werkdade by dieselfde werkgewer gewerk het, en 22 werkdade in die geval van 'n voorman of algemene voorman, word geen kennisgewing van diensbeëindiging vereis nie.

14. BEWARING EN VERSKAFFING VAN GEREEDSKAP

(1) (a) 'n Werkgewer moet by alle werkplekke, stukwerkplekke, skure en werkinkels 'n toesluitplek verskaf waarin die gereedskap van werknemers te eniger tyd toegesluit kan word.

(b) 'n Werkgewer is daarvoor verantwoordelik dat die toesluitplekke buite die gewone werkure behoorlik en/of veilig toegesluit gehou word.

(c) 'n Werkgewer moet die gereedskap van 'n werknemer teen verlies weens brand verseker.

(d) Indien 'n werkgewer versuim om 'n toesluitplek ooreenkomstig paragraaf (a) te verskaf of as 'n werkgewer na die gewone werkure versuim om 'n toesluitplek behoorlik en/of veilig toegesluit te hou ooreenkomstig paragraaf (b) of as 'n werkgewer versuim om die gereedskap van 'n werknemer teen verlies weens brand te verseker, is sodanige werkgewer vir die verlies van sodanige gereedskap aanspreeklik as 'n werknemer sy gereedskap as gevolg van sodanige optrede of versuim verloor, en moet hy 'n bedrag deur die Raad bepaal, gelyk aan die waarde van die verlore gereedskap, aan die fonds betaal.

(2) (a) Die werking van die fonds wat ingevolge Goewermentskennisgewing 202 van 6 Februarie 1959 ingestel is, bekend as die "Gereedskapversekeringsfonds vir die Bounywerheid (Transvaal)" (hierna die "fonds" genoem), met die doel om

(hereinafter referred to as the "fund"), for the purposes of compensating employees for the loss of tools by theft, is hereby continued and shall be administered by the Council.

(b) The fund shall consist of—

- (i) contributions from employers paid into the fund in accordance with paragraphs (g) and (i);
- (ii) interest derived from the investment of any moneys of the fund;
- (iii) any moneys standing to the credit of the fund;
- (iv) any other sums to which the fund may become entitled.

(c) All moneys accruing to the fund shall be deposited in a separate account with a bank to the credit of the fund within two days after receipt thereof.

(d) The moneys of the fund shall be applied to the payment of compensation as prescribed in paragraph (k), and to payment of any expenditure incurred in connection with the administration of the fund.

(e) Any moneys not required to meet current payments and expenses shall not be invested otherwise than in—

- (i) stock of the Government of the Republic of South Africa or local government stock;
- (ii) National Savings Certificates;
- (iii) Post Office Savings Accounts or Certificates;
- (iv) saving accounts, permanent shares or fixed deposits in registered building societies or banks;
- (v) in any other manner approved by the Registrar.

(f) All payments from the fund shall be made by cheque, signed by the Chairman or Vice-Chairman of the Council, or such other members of the Council as the Council may from time to time decide, and countersigned by the Secretary, or such other officials as the Council may from time to time decide.

(g) The moneys of the fund shall be acquired by means of a contribution by an employer of 1c per week in respect of each employee employed by such employer for whom wages are prescribed in clause 4 (1).

(h) No payment in terms of paragraph (g) shall be made by an employer in respect of an employee who works less than 16 hours for him in any week.

(i) Where an employee is employed by two or more employers during the same week, the payment in terms of paragraph (g) for that week shall be made by the employer by whom such employee was first employed during that week for not less than 16 hours.

(j) The contribution referred to in paragraph (g) shall be paid by an employer to the fund *mutatis mutandis* in the manner and in accordance with the procedure and conditions laid down in clauses 21 (2) to 21 (8) inclusive: Provided that the value of the voucher issued on each payday to each of the employees concerned in respect of the fund shall be 1c.

(k) Subject to the provisions of subclause (3) (c) hereof, the principal objects of the fund shall be to compensate employees for the loss of their tools by theft from lock-ups: Provided that, subject to the provisions of subclause (1), an employer shall, in respect of such claim irrespective of the number of artisans concerned in each claim admitted by the Council, be responsible for the first R6 or any lesser amount should the total value of the claim as admitted by the Council not exceed R6, and shall pay such amount to the fund when requested by the Council to do so: Provided further that if an employee loses his tools due to the acts and/or omissions of an employer as described in subclause (1) (d), the employer of such employee shall be responsible for the whole amount of such lost tools.

(l) An employee wishing to claim compensation from the fund for lost tools, shall lodge a written application with the Council in such manner as determined by the Council. No payment shall be made by the fund unless an applicant has reported the theft of his tools to the police as soon as practicable or if an applicant fails to supply the Council with any relevant information which the Council may require. Payments from the fund are at the absolute discretion of the Council, whose decision shall be final, and the Council shall not be obliged to give any reason for any decision: Provided that the payments from the fund shall cease whenever the amount standing to the credit of the fund falls below R100, and further payment shall not be resumed until the amount standing to the credit of the fund has reached the sum of R400.

(3) (a) The provisions of subclauses (1) and (2) relating to the loss of tools, other than the loss of tools by fire, shall not apply in respect of an employee unless tools placed in a lock-up for safekeeping are stored in a tool box which is capable of being securely locked, and is kept properly locked at all times, except

werknemers te vergoed vir die verlies van gereedskap weens diefstal, word hierby voortgesit en word deur die Raad geadministreer.

(b) Die fonds bestaan uit—

- (i) bydraes wat die werkgewers ooreenkomstig paragrawe (g) en (i) in die fonds stort;
- (ii) rente verkry uit die belegging van gelde van die fonds;
- (iii) alle gelde in die krediet van die fonds;
- (iv) alle ander bedrae waarop die fonds geregtig mag word.

(c) Alle gelde wat die fonds toeval, moet binne twee dae na ontvangs daarvan op naam van die fonds in 'n afsonderlike bankrekening gedeponeer word.

(d) Die gelde van die fonds moet aangewend word vir die betaling van vergoeding soos voorgeskryf in paragraaf (k) en vir die betaling van uitgawes wat in verband met die administrasie van die fonds aangegaan is.

(e) Alle gelde wat nie vir die bestryding van lopende betalings en uitgawes nodig is nie, mag nie op 'n ander manier belê word nie as in—

- (i) effekte van die Regering van die Republiek van Suid-Afrika of effekte van plaaslike besture;
- (ii) Nasionale Spaarsertifikate;
- (iii) Opspaarbankrekenings of -sertifikate;
- (iv) spaarrekenings, permanente aandele of vaste deposito's in geregistreerde bouverenigings of banke;
- (v) op enige ander manier wat die Registrateur goedkeur.

(f) Alle betalings uit die fonds geskied per tjek, wat deur die Voorsitter of Ondervoorsitter van die Raad of dié ander lede van die Raad soos die Raad van tyd tot tyd mag besluit, onderteken en deur die Sekretaris of deur dié ander beamptes wat die Raad van tyd tot tyd mag bepaal, medeonderteken moet word.

(g) Die geld van die fonds word verkry deur middel van 'n werkgewersbydrae van 1c per week ten opsigte van elke werknemer wat deur sodanige werkgewer in diens geneem is en vir wie lône in klousule 4 (1) (g) voorgeskryf word.

(h) 'n Werkgewer betaal geen bedrag ingevolge paragraaf (g) ten opsigte van 'n werknemer wat minder as 16 uur in 'n week vir hom gewerk het nie.

(i) Waar 'n werknemer gedurende dieselfde week deur twee of meer werkgewers in diens geneem is, moet die bedrag wat ingevolge paragraaf (g) vir daardie week verskuldig is, betaal word deur die werkgewer by wie sodanige werknemer die eerste gedurende daardie week vir minstens 16 uur werksaam was.

(j) Die bydrae bedoel in paragraaf (g) moet *mutatis mutandis* op die manier en ooreenkomstig die prosedure en voorwaardes soos bepaal in klousules 21 (2) tot en met 21 (8), deur die werkgewer aan die fonds betaal word: Met dien verstande dat die waarde van die bewysstuk wat op elke betaaldag aan elkeen van die betrokke werknemers ten opsigte van die fonds uitgereik word, 1c moet wees.

(k) Behoudens subklousule (3) (c) hiervan, is die vernaamste oogmerke van die fonds om werknemers te vergoed vir die verlies van hul gereedskap as gevolg van diefstal uit opsluitplekke: Met dien verstande dat, behoudens subklousule (1), 'n werkgewer ten opsigte van sodanige eis en ongeag die getal ambagsmanne betrokke in elke eis wat deur die Raad toegelaat word, aanspreeklik is vir die eerste R6 of kleiner bedrag indien die totale waarde van die eis soos deur die Raad toegelaat, hoogstens R6 beloop, en dat hy dié bedrag aan die fonds betaal wanneer die Raad hom versoek om dit te doen: Voorts met dien verstande dat indien 'n werknemer sy gereedskap verloor as gevolg van die optrede en/of versuim van 'n werkgewer soos beskryf in subklousule (1) (d) die werkgewer van sodanige werknemer vir die hele bedrag van die waarde van sodanige verlore gereedskap aanspreeklik is.

(l) 'n Werknemer wat vergoeding vir verlore gereedskap van die fonds wil eis, moet by die Raad 'n skriftelike aansoek indien op die wyse soos deur die Raad bepaal. Geen vergoeding moet uit die fonds betaal word nie tensy 'n applikant die diefstal van sy gereedskap so gou moontlik by die polisie aangegee het, of as die applikant versuim om aan die Raad die relevante inligting te verstrek wat die Raad mag vereis. Betalings uit die fonds geskied uitsluitlik na goedvinde van die Raad, wie se besluit finaal is, en die Raad hoef geen rede vir enige besluit te verstrek nie: Met dien verstande dat betalings uit die fonds gestaak word wanneer die bedrag wat in die krediet van die fonds staan, daal tot minder as R100, en dat verdere betalings nie hervat word voordat die bedrag wat in die krediet van die fonds staan, weer die bedrag van R400 beloop nie.

(3) (a) Subklousules (1) en (2) in verband met die verlies van gereedskap, uitgesonderd verlies weens brand, is nie ten opsigte van 'n werknemer van toepassing nie tensy die gereedskap wat in 'n toesluitplek toeplaas is, weggepak is in 'n gereedskapkis wat veilig toegesluit kan word en wat te alle tye

when opened for the purpose of providing access for an employee to his own tools: Provided that the placing by an employee in lock-ups of tools which are not normally stored in boxes by reason of their length, shape, size, or any other similar feature, shall be deemed to be in compliance with the requirements of this Agreement, and, in the event of such tools being lost by theft, an employee shall not, by reason of the fact that he has not placed and locked such tools in a box, be deprived of his rights and privileges in terms of this Agreement.

(b) Subject to the foregoing proviso, an employee shall be responsible for placing his tools in a tool box and for keeping such tool box properly locked.

(c) Notwithstanding the provisions of subclause (2) (k) hereof or any other provisions to the contrary herein contained, the Council may in its discretion entertain claims in respect of tools lost or presumed to have been lost by theft during authorised working hours: Provided that in respect of such claims—

(i) payment shall not be in excess of 50 per cent of the proved amount thereof;

(ii) the employer shall not be required to make any payment in terms of subclause (2) (k) hereof; and

(iii) the provisions of subclause (3) (a) and (b) hereof shall not apply.

(d) A public accountant or public accountants whose remuneration shall be fixed by the Council, shall be appointed annually by the Council and shall audit the accounts of the fund at least once annually and not later than 15 March in each year prepare a statement showing—

(i) all moneys received—

(aa) in terms of subclause (2) hereof;

(ab) from other sources (if any);

(ii) expenditure incurred under all headings, during the 12 months ended 31 December preceding, together with a balance sheet showing the assets and liabilities of the fund as at the date. The audited statement and the balance sheet shall thereafter lie for inspection at the office of the Council and copies thereof duly certified by the auditor and countersigned by the Chairman of the Council, together with any report made by the auditor thereon, shall be transmitted to the Secretary for Labour, Pretoria, within three months of the close of the period covered by such statement and balance sheet.

(e) Should this Agreement expire through effluxion of time or cease to be binding for any reason, the fund shall continue to be administered by the Council until liquidated or transferred by the Council to any other fund established for the same purpose as that for which this fund was created. Unless within one year of its expiration the Agreement is declared effective for a further period or a new Agreement is published providing for the continuation or transfer of the fund, the fund shall be liquidated by the Council and any unexpended amount disposed of in accordance with paragraph (g) of this subclause.

(f) In the event of the dissolution of the Council or in the event of its ceasing to function during any period in which this Agreement is binding in terms of section 34 (2) of the Act, the Registrar shall appoint a committee consisting of an equal number of representatives of employers and employees in the Industry for the purpose of administering the fund. Any vacancies occurring on the committee shall be filled by the Registrar from amongst employers or employees in the Industry, as the case may be. Where the committee is unable or unwilling to discharge its duties, the Registrar shall appoint a trustee or trustees to administer the fund. The committee or trustees so appointed shall have the powers vested in the Council for the purpose of this clause. If upon the expiration of this Agreement there is no Council in existence the fund shall be liquidated in accordance with paragraph (h) of this subclause by the committee in office or the trustee or trustees appointed by the Industrial Registrar.

(g) If the fund is liquidated in terms of this Agreement, the moneys remaining to the credit of the fund, after payment of all claims against the fund, including administration and liquidation expenses, shall, in the event of the Council being in existence as at the time of liquidation, be paid into the general funds of the Council.

behoorlik toegesluit gehou word behalwe wanneer dit oopgemaak word met die doel om 'n werknemer toegang tot sy eie gereedskap te verleen: Met dien verstande dat, waar 'n werknemer stukke gereedskap wat vanweë hul lengte, vorm, grootte of ander dergelike eienskappe gewoonlik nie in kiste bewaar word nie, in 'n toesluitplek plaas, sodanige plasing geag word in ooreenstemming te wees met die vereistes van hierdie Ooreenkoms en dat in geval sodanige gereedskap weens diefstal verlore raak, 'n werknemer nie vanweë die feit dat hy nie sodanige gereedskap in 'n kis geplaas en toegesluit het nie, sy regte en voorregte kragtens hierdie Ooreenkoms ontsê word nie.

(b) Behoudens die vooraangaande voorbehoud, is 'n werknemer daarvoor verantwoordelik om sy gereedskap in 'n gereedskapkis te plaas en sodanige gereedskapkis behoorlik gesluit te hou.

(c) Ondanks subklousule (2) (k) hiervan of enige andersluidende bepaling hierin vervat, kan die Raad na sy goedvinde eise oorweeg ten opsigte van gereedskap wat gedurende die gemagtigde werktuie weens diefstal verloor is of vermoedelik verloor is: Met dien verstande dat, ten opsigte van sodanige eise—

(i) betalings hoogstens 50 persent van die bewese bedrag daarvan mag beloop;

(ii) daar nie van die werkgewer vereis mag word om enige bedrag ingevolge subklousule (2) (k) hiervan te betaal nie; en

(iii) subklousule (3) (a) en (b) hiervan nie van toepassing is nie.

(d) 'n Openbare rekenmeester of openbare rekenmeesters, wie se besoldiging deur die Raad vasgestel word, word jaarliks deur die Raad aangestel en moet die rekenings van die fonds minstens een maal per jaar ouditeer en voor of op 15 Maart elke jaar 'n staat opstel wat die volgende toon:

(i) Alle geld ontvang—

(aa) ooreenkomstig subklousule (2) hiervan;

(ab) uit ander bronne, indien daar is;

(ii) uitgawes wat gedurende die 12 maande geëindig 31 Desember van die vorige jaar onder alle hoofde aangegaan is, tesame met 'n balansstaat wat die bates en laste van die fonds op daardie datum toon. Die geouditeerde staat en die balansstaat moet daarna in die kantoor van die Raad ter insae lê en kopieë daarvan, behoorlik gesertifiseer deur die ouditeur en medeonderteken deur die Voorsitter van die Raad, tesame met 'n verslag daaroor deur die ouditeur, moet binne drie maande na verstryking van die tydperk wat deur sodanige staat en balansstaat gedek word, aan die Sekretaris van Arbeid, Pretoria, gestuur word.

(e) Indien hierdie Ooreenkoms weens tydverloop verstryk of om 'n ander rede nie meer bindend is nie, moet die fonds nog deur die Raad geadminestreer word totdat dit gelikwdeer of deur die Raad oorgedra is na 'n ander fonds wat gestig is vir dieselfde doel as dié waarvoor hierdie fonds in die lewe geroep is. Tensy die Ooreenkoms binne een jaar na die verstryking daarvan verklaar word as van krag vir 'n verdere tydperk of 'n nuwe ooreenkoms gepubliseer word wat voorsiening maak vir die voortsetting of oordrag van die fonds, word die fonds deur die Raad gelikwdeer en moet daar ooreenkomstig paragraaf (g) van hierdie subklousule oor alle onbestede bedrae beskik word.

(f) Ingeval die Raad gedurende enige tydperk waarin hierdie Ooreenkoms ingevolge artikel 34 (2) van die Wet bindend is, ontbind word of nie meer funksioneer nie, stel die Registrateur 'n komitee aan wat bestaan uit dieselfde getal verteenwoordigers van die werkgewers en die werknemers in die Nywerheid, met die doel om die fonds te administreer. Alle vakatures in die komitee word deur die Registrateur gevul uit die geledere van die werkgewers of die werknemers in die Nywerheid, na gelang van die geval. Waar die komitee nie daartoe in staat is nie of onwillig is om sy pligte uit te voer, stel die Registrateur 'n trustee of trustees aan om die fonds te administreer. Vir die toepassing van hierdie klousule, het die komitee of trustees aldus aangestel, die bevoegdhede waarmee die Raad beklee is. Indien daar geen Raad bestaan na die beëindiging van hierdie Ooreenkoms nie, moet die fonds ooreenkomstig paragraaf (h) van hierdie subklousule gelikwdeer word deur die komitee wat dan diens doen of die trustee of trustees aangestel deur die Nywerheidsregistrateur.

(g) Indien die fonds ingevolge hierdie Ooreenkoms gelikwdeer word, word die geld wat in die krediet van die fonds staan nadat alle eise teen die fonds, met inbegrip van administrasie- en likwidasielaste, betaal is, in die algemene fondse van die Raad gestort ingeval die Raad ten tyde van die likwidasie nog bestaan.

(h) In the event of the Council not being in existence as at the time of liquidation, the unexpended funds shall be distributed in accordance with the following provisions:

(i) Two-thirds of such funds shall be paid to the employers' organisations who were parties to the Council at its dissolution;

(ii) one-third of such funds shall be disposed of in terms of section 34 (4) (c) of the Act.

(4) An employee shall at any time during the course of employment be entitled to reasonable time to put his tools in working order. An employer shall provide such employee with facilities to put his tools in working order.

(5) Employers shall supply grindstones for sharpening tools. Where no grindstone is provided on a job, suitable time and facilities shall be granted to carpenters and joiners prior to termination of employment to put their tools in order.

(6) Employers shall provide in the case of:

(a) *Bricklayers.*

(i) All cutting tools used for cutting floor tiles, silica bricks or any kind of brick of a similar hardness;

(ii) all cutting tools used for cutting reinforced concrete;

(iii) a competent toolsmith or suitable means and equipment for sharpening tools.

(b) *Carpenters.*—All cramps, hand screws, glue brushes, wrenches, crowbars, gwalors over 30 cm, augers and bits over 30 cm long, and hammers 1,5 kg and over, and all saws and/or cutting tools used for cutting corrugated asbestos or other material of similar hardness, masonry drills (tungsten tipped) and all power-driven tools.

(c) *Masons and stone cutters.*

(i) Tools for working granite or hard stone, claws and tungsten tipped chisels of any kind;

(ii) suitable sheds for stone-cutters, the roof of which must be not less than 3 m high. This rule shall not apply to small jobs on building sites;

(iii) a competent toolsmith or suitable means and equipment for sharpening tools.

(d) *Painters and paperhangers.*—All tools, except putty knives, dusters and paperhangers' brushes and scissors.

(e) *Plasterers.*—Mortar boards and stands of suitable height, rollers, straight edges, and all tools used exclusively for laying granolithic.

(f) *Plumbers and gas fitters.*

(i) Machines used in shop or on job;

(ii) stake and riveting bars and drills of all sizes;

(iii) screwing tackle, such as stock, dies, taps and ratchets;

(iv) pipe cutting tools and vices;

(v) special and heavy caulking irons and firepots;

(vi) metal pots and large ladles;

(vii) chisels, punches, and wall pins over 23 cm in length;

(viii) soldering irons and blow lamps;

(ix) files and hacksaw blades;

(x) mandrills over 5 cm in diameter;

(xi) rivet sets from No. 12 rivet and over, and grooving tools;

(xii) sheet metal workers' mallets and heavy dressers;

(xiii) punches over 0,6 cm in diameter, hollow or solid;

(xiv) wrenches and tongs over 30 cm in length.

15. TRANSPORT

(1) Whenever a job is situated within an area to which this Agreement relates, and not within a radius of five kilometres, but within a radius of 13 kilometres from the principal post office of the town in which the head office of the employer is situated, the said employer shall pay to any employee who is working on such a job an allowance of 6c for every kilometre or portion of a kilometre of the distance beyond such five kilometre radius. The allowance shall be payable for both ways daily: Provided that in the case of an employer who undertakes work in a town not being the town in which he had his place of business prior to the commencement of the job, the site of such work shall for the duration thereof be deemed to be his head office in relation to any employee engaged in such town.

(2) An employer shall be entitled to provide suitable transport both ways in lieu of the foregoing or pay for transport in respect of the said distance, as prescribed in subclause (1). Suitable

(h) Ingeval die Raad ten tyde van likwidasië nie meer bestaan nie, word die onbestede fondse ooreenkomstig die volgende bepalings verdeel:

(i) Twee derdes van sodanige fondse word betaal aan die werkgewersorganisasies wat by die ontbinding van die Raad partye daarby was;

(ii) oor een derde van sodanige fondse moet beskik word ingevolge artikel 34 (4) (c) van die Wet.

(4) 'n Werknemer is te eniger tyd in die loop van sy diens geregtig op 'n redelike tyd om sy gereedskap in werkende orde te bring. 'n Werkgewer moet sodanige werknemer voorsien van fasiliteite om sy gereedskap in werkende orde te bring.

(5) Werkgewers moet slypstene vir die skerpmmaak van gereedskap verskaf. Waar geen slypstene op 'n werkplek verskaf word nie, moet 'n geskikte tyd en fasiliteite aan timmermans en skrynwerkers voor beëindiging van diens verleen word om hul gereedskap in orde te bring.

(6) Werkgewers moet die volgende verskaf in die geval van:

(a) *Messelaars.*

(i) Alle snygereedskap wat gebruik word om vloerteëls, silikabakstene of enige soort baksteen van dieselfde hardheid te sny;

(ii) alle snygereedskap wat gebruik word om gewapende beton te sny;

(iii) 'n bevoegde gereedskapsmid of geskikte middels en uitrusting om gereedskap skerp te maak.

(b) *Timmermans.*—Alle klampe, handskroewe, lymkwaste, moersleutels, koevoete, gwalors wat meer as 30 cm lank is, awegare en bore wat meer as 30 cm lank is en hamers met 'n massa van 1,5 kg of meer, en alle sae en/of snygereedskap wat gebruik word vir die sny van gegolfde asbes of ander materiaal wat net so hard is, klipbore (met wolframpunte) en alle kragaangedrewe gereedskap.

(c) *Klipmesselaars en klipkappers.*

(i) Gereedskap om graniet of harde klip te bewerk, kloue en alle soorte beitels met wolframpunte;

(ii) geskikte skure vir klipkappers, waarvan die dak minstens 3 m hoog moet wees. Hierdie reël is nie op klein werkies by bouterreine van toepassing nie;

(iii) 'n bevoegde gereedskapsmid of geskikte middels en uitrusting om gereedskap skerp te maak.

(d) *Skilders en plakkers.*—Alle gereedskap, met uitsondering van stopverfmesse, stoffers, plakkwaste en skêre.

(e) *Pleistersaars.*—Daghaplanke en staanders van 'n geskikte hoogte, rollers, reihoute en alle gereedskap wat uitsluitlik gebruik word om granoliet te lê.

(f) *Loodgieters en gasaanlêers.*

(i) Masjiene wat in die werkwinkel of by 'n werk gebruik word;

(ii) afsteekpenne en klinkstawe en bore van alle groottes;

(iii) draadsnygereedskap soos stokke en snymoere, snytappe en ratels;

(iv) pypsnijgereedskap en -skroewe;

(v) spesiale en swaar kalfaatysters en vuurkonkas;

(vi) metaalpotte en groot gietlepel;

(vii) beitels, ponse en muurpenne wat langer as 23 cm is;

(viii) soldeerboutte en blaaslampe;

(ix) vyle en ystersaaglemme;

(x) drewels wat meer as 5 cm in deursnee is;

(xi) klinknaelstelle van grootte No. 12 en groter, en groefgereedskap;

(xii) plaatmetaalwerkershamers en swaar klophammers;

(xiii) ponse, hol of solied, wat meer as 'n 0,6 cm in deursnee is;

(xiv) moersleutels en tange wat langer as 30 cm is.

15. VERVOER

(1) As 'n werkplek binne 'n gebied lê waarop hierdie Ooreenkoms betrekking het en nie binne 'n straal van vyf km nie maar binne 'n straal van 13 km vanaf die hoofskantoor van die dorp waarin die hoofkantoor van die werkgewer geleë is, moet die werkgewer aan 'n werknemer wat op so 'n plek werk 'n toelae betaal van 6c vir elke km of gedeelte van 'n km van die afstand verder as dié straal van vyf km. Die toelae is daaglik vir albei rigtings betaalbaar: Met dien verstande dat, in die geval van 'n werkgewer wat werk onderneem in 'n dorp wat nie voor die begin van sodanige werk die setel van sy onderneming was nie, die terrein van sodanige werk vir die duur daarvan geag word sy hoofkantoor te wees met betrekking tot enige werknemer wat in sodanige dorp in diens geneem word.

(2) 'n Werkgewer is daartoe geregtig om, in plaas van voornoemde bedrag, geskikte vervoer in albei rigtings te verskaf of om vir vervoer te betaal ten opsigte van genoemde afstand soos voorgeskryf in subklousule (1). Geskikte vervoermiddels

transport shall be equipped with weather-proof-covering to provide employees with adequate protection from inclement weather, planed wooden seating, and facilities for entering and leaving the vehicle, and shall be subject to the approval of the Council.

(3) Any time occupied by an employee proceeding to or from work, shall be outside the ordinary working hours as prescribed in clause 10, and shall not be paid for.

(4) An employer shall pay any employee, entitled to transport allowances, in accordance with clause 7.

(5) No employer shall make it a condition of employment of an employee that such employee shall use his motor-car or other vehicle in connection with the employers' business.

16. COUNTRY JOBS

(1) Subject to the provisions of subclause (2), the following transport allowances (where the employer does not provide suitable transport) and/or allowances for sleeping accommodation shall be paid by an employer to an employee for whom wages are prescribed in clause 4 (1) sent by him to work away from his ordinary town or residence on a job situated within an area to which this Agreement applies but beyond a radius of 13 km from the general post Office of the town where the employer had his place of business prior to the commencement of the job:

(a) Where the employee can reasonably be said to be able to and does return to his home every day, return second-class railway or bus fare daily. Only time worked on the job shall be paid for;

(b) where the employee can reasonably be said to be unable to return to his home daily—

(i) second-class railway fare to and from the place of work at the beginning and termination of such work respectively; time occupied in travelling during the ordinary working hours shall be paid for at the hourly rate of wages of the employee concerned as prescribed in clause 4, and half the hourly rate of wages for time travelling outside the ordinary working hours;

(ii) suitable sleeping accommodation in proximity to the place of work or an allowance of R3 in respect of every night such employee spends away from home;

(c) where an employee can reasonably be said to be able to proceed to his home at the week-ends and return by the ordinary starting time on Monday or Tuesday, if Monday is a holiday, he shall be entitled to second-class railway return fare at week-ends, but no payment in lieu of such fare shall be made if the journey is not undertaken. An employee shall not be entitled to any remuneration in respect of the time spent in travelling during such week-ends.

(2) In the case of an employer who undertakes work in a town not being the town in which he had his place of business prior to the commencement of the job, such town shall, for the duration of such work, be deemed to be the town in which the employer had his place of business prior to the commencement of the job in relation to any employee engaged in such town.

17. LABOUR-ONLY CONTRACTS

(1) An employer who gives out work to a labour-only contractor shall within seven days thereafter submit to the Industrial Council the name, address and Council registration number of such labour-only contractor as well as the address of the site on which he will be employed together with the date as from which he will be so engaged, and shall also submit such particulars in respect of such labour-only contractors engaged by him during the preceding month to the Council on or before the seventh day of each and every month.

(2) Any person operating as a labour-only contractor shall, before 31 January each year renew his registration with the Council when a current registration certificate shall be issued to him by the Council.

(3) No employer shall give out work to a labour-only contractor unless such labour-only contractor is in possession of a current registration certificate issued by the Council.

(4) All working employers, directors and/or partners operating as labour-only contractors shall comply with the provisions of the following clauses and any amendments, extensions, renewals or replacements thereof as if they were master artisans:

Clauses 8, 14 and 21 of this Agreement;
clause 9 of the Agreement published under Government Notice R. 2040 of 18 November 1970;
clauses 5 and 6 of the Agreement published under Government Notice R. 674 of 25 April 1969;
clauses 7 and 8 of the Agreement published under Government Notice R. 1651 of 15 September 1972.

moet toegerus wees met waterdigte bedekking om voldoende beskerming teen gure weer aan werknemers te verskaf, met sitplekke van geskaafde hout, en met op- en afklingeriewe, en is onderworpe aan die goedkeuring van die Raad.

(3) Alle tyd wat 'n werknemer gebruik om na sy werk toe en terug te gaan, val buite die gewone werkure soos voorgeskryf in klousule 10, en daarvoor moet hy nie betaal word nie.

(4) 'n Werkgewer moet aan 'n werknemer wat daarop geregtig is die vervoertoelae ooreenkomstig klousule 7 betaal.

(5) Geen werkgewer mag dit as 'n voorwaarde van indiensneming van 'n werknemer stel dat so 'n werknemer sy eie motor of ander voertuig moet gebruik in verband met die werkgewer se onderneming nie.

16. PLATTELANDSE WERK

(1) Behoudens subklousule (2), moet 'n werkgewer, indien hy nie geskikte vervoer verskaf nie, ondergenoemde vervoer- en/of slaapplektoelae betaal aan 'n werknemer vir wie lone in klousule 4 (1) voorgeskryf word wat hy van sy gewone dorp of woonplek af wegstuur na 'n werk binne die gebied waarop hierdie Ooreenkoms van toepassing is maar buite 'n straal van 13 km vanaf die hoofposkantoor van die dorp wat die setel van die werkgewer se onderneming was voordat daar met die werk begin is:

(a) Waar die werknemer redelikerwys daartoe in staat is om elke dag na sy huis terug te keer en dit wel doen, die koste van 'n daaglikse spoorwegreterkaartjie, tweedeklas, of die daaglikse busgeld heen en weer. Daar moet slegs betaal word vir die tyd werklik aan die werk bestee;

(b) waar die werknemer nie redelikerwys daartoe in staat is om daaglik na sy huis terug te keer nie—

(i) die koste van 'n spoorwegreterkaartjie, tweede klas, na en van die werkplek onderskeidelik aan die begin en die beëindiging van sodanige werk; vir die tyd wat gedurende die gewone werkure deur 'n reis in beslag geneem word, moet daar betaal word teen die uurloon van die betrokke werknemer soos voorgeskryf in klousule 4, en vir reistyd buite die gewone werkure moet daar betaal word teen die helfte van die uurloon;

(ii) geskikte slaapplek naby die werkplek of 'n toelae van R3 ten opsigte van elke nag wat sodanige werknemer van sy huis af weg is;

(c) waar 'n werknemer redelikerwys daartoe in staat is om die naweek huis toe te gaan en om teen die gewone begintyd op Maandag of Dinsdag, as Maandag 'n vakansiedag is, terug te wees, is hy gedurende naweke geregtig op die koste van 'n spoorwegreterkaartjie, tweede klas, maar geen bedrag word in plaas van sodanige vervoerkoste betaal as die reis nie onderneem word nie. 'n Werknemer is nie op besoldiging ten opsigte van die tyd wat gedurende sodanige naweke aan reise bestee word, geregtig nie.

(2) In die geval van 'n werkgewer wat werk onderneem in 'n dorp wat voor die begin van die werk nie die setel van sy onderneming was nie, word sodanige dorp ten opsigte van 'n werknemer wat in sodanige dorp in diens geneem word, gedurende die duur van die werk geag die dorp te wees wat die setel van die werkgewer se onderneming was voordat daar met die werk begin is.

17. "SLEGS ARBEID"-KONTRAKTE

(1) 'n Werkgewer wat werk aan 'n "slegs arbeid"-kontraakteur uitbestee, moet binne sewe dae daarna aan die Nywerheidsraad die naam, adres en die Raad se registrasienumer van dié "slegs arbeid"-kontraakteur voorlê asook die adres van die terrein waarop hy sal werk, saam met die datum waarop hy aldus in diens sal wees, en hy moet ook voor of op die sewende dag van elke maand die besonderhede ten opsigte van sodanige "slegs arbeid"-kontraakteurs as wat hy die vorige maand in diens geneem het aan die Raad voorlê.

(2) 'n Persoon wat as "slegs arbeid"-kontraakteur diens doen, moet voor 31 Januarie elke jaar sy registrasie by die Raad hernieu, en dan moet 'n nuwe registrasiesertifikaat deur die Raad aan hom uitgereik word.

(3) Geen werkgewer mag werk aan 'n "slegs arbeid"-kontraakteur uitbestee nie tensy dié "slegs arbeid"-kontraakteur in besit is van 'n nuwe registrasiesertifikaat wat deur die Raad uitgereik is.

(4) Alle werkende werkgewers, direkteurs en/of vennote wat as "slegs arbeid"-kontraakteurs optree, moet voldoen aan die volgende klousules en enige wysigings, verlengings, hernuings of vervangings daarvan asof hulle meesterambagsmanne was:

Klousules 8, 14 en 21 van hierdie Ooreenkoms;
klousule 9 van die Ooreenkoms gepubliseer by Goewermmentskennisgewing R. 2040 van 18 November 1970;
klousules 5 en 6 van die Ooreenkoms gepubliseer by Goewermmentskennisgewing R. 674 van 25 April 1969;
klousules 7 en 8 van die Ooreenkoms gepubliseer by Goewermmentskennisgewing R. 1651 van 15 September 1972.

(5) An employer who gives out work to a labour-only contractor who does not employ his own labour, shall in respect of such labour-only contractor comply with the provisions of the clauses quoted in subclause (4), and any amendments, extensions, renewals or replacements thereof, as if such labour-only contractor was a master artisan.

(6) An employer referred to in subclause (5) who is a member of any of the employers' organisations shall, in respect of a labour-only contractor referred to in that subclause, comply with the provisions of clause 5 of this Agreement.

18. HIRE OF LABOUR

(1) No employer shall—

(a) avail himself of the services of another person for the supply of labour to perform work covered by this Agreement on any basis which provides for remuneration, benefits and allowances to be paid to a person other than the person performing such work;

(b) in respect of work covered by this Agreement pay remuneration, benefits and allowances to a person other than the person who, in terms of this Agreement, is entitled to such remuneration, benefits and allowances.

(2) No employee shall make his labour available to an employer on the basis of any contract or arrangement with another person which precludes such employee from exercising his rights under this Agreement to secure from the employer for whom he performs work, the remuneration, benefits and allowances prescribed by this Agreement.

(3) The provisions of subclauses (1) and (2) hereof shall not apply in respect of an employee in the bona fide employ of an employer to whom this Agreement applies who, with the consent of such employer performs work covered by this Agreement for another employer to whom this Agreement applies.

19. ADMINISTRATION OF AGREEMENT

The Council shall be responsible for the administration of this Agreement and it may issue expressions of opinion not inconsistent with the provisions thereof for the guidance of employers and employees, and all matters on which a subcommittee is required or permitted to reach a decision shall be capable of being referred by any person aggrieved by a decision, to the Council by way of appeal.

20. AGENTS

(1) The Council shall appoint one or more persons as agents in terms of section 62 (7) of the Act to assist in giving effect to the terms of this Agreement and shall furnish every such agent with a certificate signed by the Secretary or an authorised official. An agent shall have the right to—

(a) enter any premises or place in which the Industry is carried on at any time when he has reasonable cause to believe that any person is employed therein;

(b) orally examine, either alone or in the presence of any other persons he thinks fit with respect to matters relating to this Agreement, every person whom he finds in or about the premises or place and require such persons to answer the question put;

(c) require the production of, and inspect, examine and copy such books, time sheets, records and documents as may be necessary for ascertaining whether the provisions of this Agreement are being complied with.

(2) The agent when entering, inspecting or examining, may take with him an interpreter.

(3) Every person upon whom the provisions of this Agreement are binding shall grant the agent all the facilities referred to in this clause.

21. EXPENSES OF THE COUNCIL

(1) For the purpose of meeting the expenses of the Council, every employer shall pay to the Council in accordance with the procedure prescribed in this clause, an amount of 10c per week in respect of each employee in his employ for whom wages are prescribed in clause 4 of this Agreement, excluding employees who have worked previously for 16 hours or more for another employer during such week: Provided that no payment shall be made in respect of an employee who works less than 16 hours in any week from Mondays to Fridays (inclusive) for an employer. An employer may deduct from the wage of such employee an amount of 5c for such week.

(2) The employer shall on each pay-day issue to each employee concerned a voucher to the value of 10c and each employee shall affix such voucher in his contribution card which shall be retained by the employee.

(5) 'n Werkgewer wat werk uitbestee aan 'n "slegs arbeid"-kontraakteur wat nie sy eie arbeid employeer nie, moet ten opsigte van sodanige "slegs arbeid"-kontraakteur voldoen aan die bepalinge van die klousules in subklousule (4) genoem en enige wysings, verlengings, hernuings of vervangings daarvan asof so 'n "slegs arbeid"-kontraakteur 'n meesterambagsman was.

(6) 'n Werkgewer bedoel in subklousule (5) wat lid is van enige van die werkgewersorganisasies, moet ten opsigte van 'n "slegs arbeid"-kontraakteur in dié subklousule bedoel, aan klousule 5 van hierdie Ooreenkoms voldoen.

18. HUUR VAN ARBEID

(1) Geen werkgewer mag—

(a) gebruik maak van die dienste van iemand anders vir die lewering van arbeid om werk te verrig wat deur hierdie Ooreenkoms gedek word op 'n grondslag wat voorsiening maak vir besoldiging, voordele en toelaes aan iemand anders as die persoon wat die werk doen nie;

(b) ten opsigte van werk wat deur hierdie Ooreenkoms gedek word, besoldiging, voordele en toelaes aan 'n ander persoon betaal as die persoon wat ingevolge hierdie Ooreenkoms op sodanige besoldiging, voordele en toelaes geregtig is nie.

(2) Geen werknemer mag sy arbeid aan 'n werkgewer beskikbaar stel op grondslag van 'n kontrak of reëling met iemand anders wat so 'n werknemer verhinder om sy regte ingevolge hierdie Ooreenkoms uit te oefen om van die werkgewer vir wie hy werk verrig die besoldiging, voordele en toelaes te verkry wat deur hierdie Ooreenkoms voorgeskryf word nie.

(3) Subklousules (1) en (2) hiervan is nie van toepassing ten opsigte van 'n werknemer wat bona fide in diens van 'n werkgewer is op wie hierdie Ooreenkoms van toepassing is, en wat, met die toestemming van sodanige werkgewer, werk wat deur hierdie Ooreenkoms gedek word, verrig vir 'n ander werkgewer op wie hierdie Ooreenkoms van toepassing is nie.

19. ADMINISTRASIE VAN OOREENKOMS

Die Raad is verantwoordelik vir die administratie van hierdie Ooreenkoms en kan vir die leiding van die werkgewers en die werknemers menings uitspreek wat nie met die bepalinge hiervan onbestaanbaar is nie, en alle sake waarvoor 'n subkomitee tot 'n beslissing moet of mag geraak, kan deur engeen wat deur so 'n beslissing veronreg voel, by wyse van appél na die Raad verwys word.

20. AGENTE

(1) Die Raad moet ingevolge artikel 62 (7) van die Wet een of meer persone as agente aanstel om behulpsaam te wees met die uitvoering van die bepalinge van hierdie Ooreenkoms en moet sodanige agente van sertifikate voorsien wat deur die Sekretaris of 'n gemagtigde beampte geteken is. 'n Agent het die reg om—

(a) enige perseel of plek waar die Nywerheid beoefen word, te enige tyd te betree wanneer hy redelike grond het om te vermoed dat engeen daar werksaam is;

(b) engeen wat hy in of op die perseel of plek vind, alleen of in die teenwoordigheid van ander persone, soos hy goetvind, mondelings te ondervra in verband met sake wat op hierdie Ooreenkoms betrekking het en om van sodanige persoon te vereis om op die vraag wat gestel word, te antwoord;

(c) te vereis dat dié boeke, tydstate, registers en dokumente wat nodig mag wees om vas te stel of die bepalinge van hierdie Ooreenkoms nagekom word, getoon moet word en om dit te inspekteer, te ondersoek en 'n afskrif daarvan te maak.

(2) Wanneer die agent 'n perseel betree en inspeksie- of ondersoekwerk verrig, mag hy 'n tolk met hom saamneem.

(3) Elkeen vir wie die bepalinge van hierdie Ooreenkoms bindend is, moet die agent al die fasiliteite verleen wat in hierdie klousule bedoel word.

21. UITGAWES VAN DIE RAAD

(1) Ten einde die uitgawes van die Raad te bestry, moet elke werkgewer aan die Raad ooreenkomstig die prosedure wat in hierdie klousule voorgeskryf word die bedrag van 10c per week betaal ten opsigte van elke werknemer in sy diens vir wie lone in klousule 4 van hierdie Ooreenkoms voorgeskryf word, uitgesonderd werknemers wat voorheen 16 uur of langer vir 'n ander werkgewer gedurende dié week gewerk het: Met dien verstande dat geen betaling mag geskied ten opsigte van 'n werknemer wat minder as 16 uur per week van Maandag tot en met Vrydag vir 'n werkgewer werk nie. 'n Werkgewer kan van die loon van sodanige werknemer die bedrag van 5c vir dié week aftrek.

(2) Die werkgewer moet op elke betaaldag aan elke betrokke werknemer 'n bewys ter waarde van 10c uitreik, en elke werknemer moet sodanige bewys in sy bydraekaart, wat hy self moet bewaar, plak.

(3) The vouchers referred to in subclause (2) shall be purchased by the employer from the Secretary and an adequate supply thereof shall at all times be maintained by the employer: Provided that an employer may obtain a refund from the Council of the value of any unused vouchers. An application for such refund shall be made to the Council not later than six months after the date of expiration of this Agreement.

(4) An application for a contribution card shall be made by every employee upon whom the provisions of this Agreement are binding within 20 days of accepting employment in the Industry, and every employer, upon whom the provisions of this Agreement are binding, shall ensure that such employee is in possession of a contribution card within 20 days of the date of commencement of his employment.

(5) The closing date in a contribution card in each year shall be the last Friday in October and all vouchers issued to an employee in terms of subclause (2) hereof subsequent to the last Friday in October shall be affixed in his contribution card for the ensuing year.

(6) As early as possible after the last Friday in October each year, and not later than five calendar weeks before the beginning of the annual leave, each employee shall deposit his contribution card with the Secretary in exchange for a receipt card.

(7) Contribution cards and vouchers are not transferable and shall not be pledged, ceded or disposed of in any way other than in the manner prescribed in subclause (6) of this clause.

(8) The Council may at its discretion combine the voucher and contribution card referred to in this clause with any other voucher or contribution card issued by the Council in respect of any other fund administered by the Council.

22. REGISTRATION OF EMPLOYERS AND MEMBERSHIP LEVY

(1) (a) Every employer in the Industry at the date on which this Agreement comes into operation who has not already done so in pursuance of a previous agreement shall, within three months, forward to the Secretary on a form prescribed by the Council, the following particulars:

- (i) Full name;
- (ii) business address;
- (iii) the trade or trades which he is carrying on in the Industry.

(b) The particulars required under paragraph (a) of this subclause shall also be furnished by all employers entering the Industry after the date on which this Agreement comes into operation within one month of commencing operations.

(c) Where the employer is a partnership or company, information in accordance with paragraph (a) of this subclause shall be furnished in respect of each partner, director, etc. The title under which the partnership or company is operating shall also be furnished.

(2) The Secretary shall maintain a register of all employers referred to in subclause (1) hereof.

(3) Every registered employer shall notify the Council in writing of any change in the particulars furnished on registration within 14 days of such change.

(4) Every employer in the Industry at the date of coming into operation of this Agreement, and every employer who enters the Industry after that date shall, within seven days of such date, or of the date on which such employer commences operations, as the case may be, lodge with the Council a guarantee acceptable to the Council, to cover the payment in respect of his employees of two weeks'—

(a) wages as prescribed in clause 4;

(b) other financial obligations for which an employer is liable in terms of this or any other agreement of the Council: Provided that the minimum guarantee shall be for an amount of R300.

(5) Every employer who is a member of one of the employers' organisations shall in respect of every skilled employee employed by him for 16 hours or more during a week, excluding overtime, pay to the Council *mutatis mutandis* in accordance with the manner and procedure laid down in clause 26 (2) to (8), inclusive, the amount of 1c per week.

(6) Every employer who is a member of one of the employers' organisations mentioned in the Schedule hereunder shall in respect of every skilled employee employed by him for 16 or more hours during a week (excluding overtime) pay to the Council *mutatis mutandis* in accordance with the manner and procedure laid down in clauses 12 (2) to (8), inclusive, the amount prescribed hereunder: Provided that where a skilled employee is employed by two or more employers during the same week,

(3) Die werkgewer moet die bewyse wat in subklousule (2) hiervan bedoel word, aankoop van die Sekretaris en die werkgewer moet te alle tye 'n voldoende hoeveelheid daarvan in voorraad hou: Met dien verstande dat 'n werkgewer 'n terugbetaling van die waarde van ongebruikte bewyse van die Raad kan verkry. Aansoek om sodanige terugbetaling moet by die Raad gedoen word nie later nie as ses maande ná die datum waarop hierdie Ooreenkoms verstryk.

(4) Elke werknemer vir wie hierdie Ooreenkoms bindend is, moet binne 20 dae nadat hy diens in die Nywerheid aanvaar het, om 'n bydraekaart aansoek doen, en elke werkgewer vir wie hierdie Ooreenkoms bindend is, moet seker maak dat sodanige werknemer binne 20 dae na die datum waarop hy begin werk het, 'n bydraekaart besit.

(5) Die sluitingsdatum van 'n bydraekaart is die laaste Vrydag in Oktober elke jaar, en alle bewyse wat later as die laaste Vrydag in Oktober ooreenkomstig subklousule (2) hiervan aan 'n werknemer uitgereik word, moet in sy bydraekaart vir die daaropvolgende jaar geplak word.

(6) Elke werknemer moet so gou moontlik na die laaste Vrydag in Oktober elke jaar en nie later nie as vyf kalenderweke voor die aanvang van die jaarlikse verlof sy bydraekaart by die Sekretaris indien in ruil vir 'n kwitansiekaart.

(7) Bydraekaarte en bewyse is nie oordraagbaar nie en mag nie verpand, gesedeer of andersins verhandel word nie, behalwe op die wyse in subklousule (6) van hierdie klousule voorgeskryf.

(8) Die Raad kan, na goedvinde die bewys en bydraekaart wat in hierdie klousule bedoel word, kombineer met enige ander bewys of bydraekaart wat die Raad ten opsigte van enige ander fonds wat hy administreer, uitgereik het.

22. REGISTRASIE VAN WERKGEWERS EN HEFFING OP LIDMAATSKAP

(1) (a) Elke werkgewer wat op die datum waarop hierdie Ooreenkoms in werking tree in die Nywerheid is, moet, as hy dit nie alreeds ingevolge 'n vorige ooreenkoms gedoen het nie binne drie maande die volgende besonderhede aan die Sekretaris verstrek op 'n vorm wat deur die Raad voorgeskryf word:

- (i) Volle naam;
- (ii) besigheidsadres;
- (iii) die amsag of amagte wat hy in die Nywerheid beoefen.

(b) Alle werkgewers wat tot die Nywerheid toetree ná die datum van inwerkingtreding van hierdie Ooreenkoms, moet ook binne een maand vanaf die begin van hul werksaamhede die besonderhede wat by paragraaf (a) van hierdie subklousule vereis word, verstrek.

(c) Waar die werkgewer 'n vennootskap of maatskappy is, moet die inligting wat by paragraaf (a) van hierdie subklousule vereis word, ten opsigte van elke vennoot, direkteur, ens., verstrek word. Die naam waaronder die vennootskap of maatskappy sake verrig, moet ook verstrek word.

(2) Die Sekretaris moet 'n register byhou van alle werknemers wat in subklousule (1) hiervan bedoel word.

(3) Elke geregistreerde werkgewer moet die Raad binne 14 dae vanaf die datum van enige verandering in die besonderhede wat by registrasie verstrek is, skriftelik van sodanige verandering in kennis stel.

(4) Elke werkgewer in die Nywerheid op die datum van inwerkingtreding van hierdie Ooreenkoms, en elke werkgewer wat na daardie datum tot die Nywerheid toetree, moet binne sewe dae na sodanige datum, of na die datum waarop sodanige werkgewer met werksaamhede begin, na gelang van die geval, by die Raad 'n waarborg indien wat vir die Raad aanvaarbaar is, om die betaling ten opsigte van sy werknemers te dek van twee weke—

(a) se lone soos voorgeskryf in klousule 4;

(b) se ander finansiële verpligtings waarvoor die werkgewer kragtens hierdie of enige ander ooreenkoms van die Raad aanspreeklik is:

Met dien verstande dat die minimum waarborg vir 'n bedrag van R300 moet wees.

(5) Elke werkgewer wat lid is van een van die werkgewersorganisasies moet ten opsigte van elke geskoolde werknemer wat 16 uur of langer per week, uitgesonderd oortyd, by hom in diens is, aan die Raad *mutatis mutandis* die bedrag van 1c per week betaal in ooreenstemming met die wyse en prosedure soos bepaal in klousule 26 (2) tot en met (8).

(6) Elke werkgewer wat lid is van een van die werkgewersorganisasies in die Bylae hieronder genoem, moet ten opsigte van elke geskoolde werknemer wat 16 uur of langer per week, uitgesonderd oortyd, by hom in diens is, aan die Raad *mutatis mutandis* die bedrag betaal wat hieronder voorgeskryf word in ooreenstemming met die wyse en prosedure soos bepaal in klousule 21 (2) tot en met (8): Met dien verstande dat waar 'n geskoolde werknemer by twee of meer werkgewers gedurende

payment shall only be made by the employer by whom he was first employed during that week for not less than 16 hours ordinary time:

Master Builders' and Allied Trades Association (Witwatersrand): R0,08;

Pretoria Master Builders' and Allied Trades Association: R0,08;
Master Masons' and Quarry Owners' Association (South Africa): R0,08.

The Council shall each month pay over to the above employers' organisations, respectively, the amounts collected by it in terms of this subclause from their members, less a collection fee of 2½ per cent, which amount shall accrue to the general funds of the Council.

23. NOTICE BOARD

(1) Every employer and all employers working in partnership shall, wherever building operations are being carried out by him or them, display in a conspicuous place accessible to the public, a notice board of a size not less than 60 cm by 45 cm or a notice board approved by the Council, showing the business name and business address of such employer or partnership: Provided that where more than one employer operates on a site, the above particulars of all such employers may be shown on one combined notice board.

(2) This clause shall only apply to jobs of seven days' duration and over.

(3) The name of the employers' organisation of which the employer is a member shall also be shown on the notice board referred to in subclause (1).

24. EXHIBITION OF AGREEMENT

Every employer shall exhibit a legible copy of this Agreement in both official languages in every workshop, job or yard where he carries on his business, in a conspicuous position, easily accessible to all his employees.

25. WET WEATHER SHELTER

At any site where building operations are being conducted, employer shall provide suitable accommodation—

(a) to serve as a shelter for employees during wet weather;

(b) to serve as a change-room: Provided that this provision shall not apply on sites where less than 10 employees are employed or where the circumstances peculiar to the site or the nature of the work in progress do not permit of accommodation for a change-room.

26. LATRINES

(1) The Main Contractor shall be responsible to ensure that proper sanitary accommodation is provided on all contract sites and working premises for Whites and Non-Whites separately, marked on the outside of the door in painted or stencilled letters of at least 5 cm high, to indicate the race for the use of which they are intended. Wherever sewerage points exist, latrines must be connected thereto before the job is started; in all other cases where other systems have to be used, proper and daily supervision must be carried out so as to ensure cleanliness and hygiene. The provisions to sewerage points shall not apply in the municipal area of Pretoria, where the bylaws in regard to temporary latrines must be observed.

(2) For the purposes of this clause, a latrine means proper sanitary accommodation, constructed of three walls and roof, composed of concrete, brickwork, wood, iron, or any combination thereof, or any other suitable material, with a properly hinged door and suitable planed wooden seating or any other suitable seating, the whole to be so constructed to provide a weather-proof shelter, capable of being secured from the inside. The minimum floor space of a latrine shall not be less than one metre square with a minimum height of 2 m.

27. REFRESHMENTS

(1) Every employer shall provide on all contract sites and working premises—

(a) a person for the preparation of tea for his employees in the morning, at noon and in the afternoon;

(b) a kettle or other suitable container fitted with a tap and lid, to be properly maintained and kept clean and not to be used for any purpose other than boiling water.

(2) All employees shall be entitled to a tea interval in the morning and in the afternoon and each tea interval shall be of 10 minutes' duration and shall be deemed to be time worked.

dieselfde week in diens was, betaling slegs deur dié werkgewer geskied by wie hy die eerste dié week minstens 16 uur gewone tyd in diens was:

Master Builders' and Allied Trades Association (Witwatersrand): R0,08;

Pretoria Master Builders' and Allied Trades Association: R0,08;

Master Masons' and Quarry Owners' Association (South Africa): R0,08.

Die Raad moet elke maand aan bogenoemde werkgewersorganisasies onderskeidelik die bedrae oorbetal wat hy ingevolge hierdie subklousule by hul lede ingesamel het, min 'n insamelingsbedrag van 2½ persent, en dié bedrag moet toeval aan die Raad se algemene fonds.

23. KENNISGEWINGBORD

(1) Elke werkgewer en alle werkgewers in 'n vennootskap moet, wanneer hy of hulle bouwerk verrig, 'n kennisgewingbord van minstens 60 cm by 45 cm of 'n kennisgewingbord wat deur die Raad goedgekeur is, vertoon in 'n opvallende plek waartoe die publiek toegang het, en sodanige kennisgewingbord moet die besigheidsnaam en die besigheidsadres van sodanige werkgewer of vennootskap verstrek: Met dien verstande dat waar meer as een werkgewer die bouwerk verrig, bostaande besonderhede van al dié werkgewers op een gesamentlike kennisgewingbord kan verskyn.

(2) Hierdie klousule is alleen van toepassing op werk wat sewe dae of langer duur.

(3) Die naam van die werkgewersorganisasie waarvan die werkgewer lid is, moet ook gemeld word op die kennisgewingbord wat in subklousule (1) bedoel word.

24. VERTONING VAN OOREENKOMS

Elke werkgewer moet 'n leesbare kopie van hierdie Ooreenkom in albei amptelike tale in elke werkwinkel, werkplek of werf waar hy sy besigheid beoefen in 'n opvallende plek wat maklik vir al sy werknemers toeganklik is, vertoon.

25. NATWEERSKUILING

By alle persele waar boubedrywighede aan die gang is, moet werkgewers geskikte akkommodasie verskaf—

(a) om as skuiling vir werknemers gedurende nat weer te dien;

(b) om as kleedkamer te dien: Met dien verstande dat hierdie bepaling nie van toepassing is nie op persele waar minder as 10 werknemers in diens is of waar die omstandighede eie aan die perseel of die aard van die werk wat aan die gang is, nie akkommodasie vir 'n kleedkamer toelaat nie.

26. LATRINES

(1) Dit is die hoofkontraakteur se verantwoordelikheid om te verseker dat behoorlike sanitêre geriewe vir Blankes en Nie-Blankes afsonderlik op alle kontrakterreine en werkplekke verskaf word en die buitekant van die deur moet met geverfde of sjabloonletters van minstens 5 cm hoog gemerk word om aan te dui vir welke ras se gebruik dié latrines bedoel is. Waar daar rioolaansluitpunte bestaan, moet die latrines daarby aangesluit word voordat daar met die werk begin word; in alle ander gevalle waar ander stelsels gebruik moet word, moet daar daaglik behoorlike toesig gehou word ten einde sindelikeid en higiëne te verseker. Die bepalinge betreffende rioolaansluitpunte is nie van toepassing in die munisipale gebied van Pretoria nie, waar die stadsverordeninge in verband met tydelike latrines nagekom moet word.

(2) By die toepassing van hierdie klousule, beteken 'n latrine behoorlike sanitêre geriewe, bestaande uit drie mure en 'n dak van beton, steenwerk, hout, yster of 'n kombinasie daarvan, of 'n ander geskikte materiaal gemaak, met 'n behoorlike skarnierdeur en behoorlik geskaafde houtsitplek of ander geskikte sitplek. Die geheel moet so gekonstrueer wees dat dit weerbestande skuiling bied wat binne gesluit kan word en die minimum vloerruimte van 'n latrine moet minstens een m die vierkant met 'n minimum hoogte van 2 m wees.

27. VERVERSINGS

(1) Elke werkgewer moet op alle kontrakterreine en werkpersele—

(a) 'n persoon beskikbaar stel om in die oggend, middag en namiddag vir sy werknemers tee te maak;

(b) 'n ketel of ander geskikte houer met 'n kraan en 'n deksel verskaf, en dit in 'n behoorlike toestand en skoon hou, en sodanige houer mag vir geen ander doel gebruik word as om water daarin te kook nie.

(2) Alle werknemers is geregtig op 'n teepouse in die oggend en in die middag en elke teepouse moet minstens 10 minute duur, wat geag moet word as tyd gewerk.

(3) On jobs where not less than 25 employees are ordinarily employed the employer shall provide a mess room with planed tables and benches, which shall be supervised daily to ensure cleanliness and this shall not be available for tea intervals or during working hours.

28. FIRST-AID

(1) Every Main Contractor shall in accordance with the Factories, Machinery and Building Work Act, 1941 (Act 22 of 1941), provide and maintain in good condition a satisfactorily equipped first-aid box, made of wood, metal or plastic or any composition thereof, fitted with a suitable door or lid to ensure cleanliness on all jobs and in all workshops.

(2) On all jobs and in all workshops where more than 100 persons are employed, an additional box for every additional 100 persons shall be provided. The number of first-aid boxes shall be calculated on the largest number of persons employed at any one time and any fraction of 100 shall be reckoned as 100.

(3) Each first-aid box shall contain suitable appliances and requisites in accordance with the nature of activities carried on.

(4) Nothing except appliances and requisites for first-aid shall be kept in the first-aid box.

(5) Each first-aid box shall be kept in a place readily accessible in case of accident, and there shall be at least one such box on each floor of a building, if the Council so requires.

(6) A notice shall be fixed in a prominent and accessible place indicating where a first-aid box is placed and the name of the person in charge of such box.

29. EXEMPTIONS

(1) (a) Subject to the proviso to section 51 (3) of the Act, the Council may, in writing, grant an exemption to any person or persons from any of the provisions of this Agreement for any good and sufficient reason.

(b) The Council shall fix, in respect of any person granted exemption under the provisions of this clause, the conditions subject to which such exemption is granted and the period during which such exemption shall operate: Provided that the Council may, if it deems fit, after notice in writing has been given to the person or persons concerned, withdraw any certificate of exemption whether or not the period for which exemption was granted has expired.

(c) A certificate of exemption under the signature of the Secretary shall be issued to every person exempted. A certificate shall not be valid in an area other than that for which it was granted.

(d) A certificate of exemption may be amended or withdrawn at any time by the Council without assigning any reason, during the period for which it was granted.

(e) An employer shall observe the modified conditions created by any certificate of exemption granted in accordance with the provisions of this clause.

(2) *Special exemption to employ learners.*—Where exemption is granted to employ a learner artisan, the following conditions shall apply:

(a) An employer requiring exemption from the provisions of this Agreement in order to employ a learner artisan shall lodge an application to that effect with the Council within 14 days from the date of employment of the employee concerned.

(b) Should exemption be refused by the Council such employee shall forthwith be discharged, failing which the conditions prescribed in this Agreement for artisans shall be observed in respect of such employee as from the date of engagement.

(c) Where exemption is granted, the conditions determined by the Council shall be incorporated in a written contract of service in the form approved by the Council, and such contract shall be signed within the period determined by the Council and a signed copy thereof shall be lodged with the Council for registration. No contract entered into in pursuance of the provisions of this subclause shall be terminated by either the employer or the employee without the consent of the Council. In so far as the provisions of this subclause are in conflict with the conditions prescribed in subclause (1), the conditions hereof shall prevail.

30. TRADE UNION OFFICIALS

Officials of the trade unions shall in the ordinary course of their duties have access to building sites and workshops during working hours, but shall not be allowed to interfere with the continued performance of work by any employee without the prior consent of the employer or his duly authorised representative which shall not be unreasonably withheld.

(3) By werk waar minstens 25 werknemers gewoonlik werksaam is, moet die werkgever 'n eetkamer met tafels en banke van geskaafde hout verskaf, en daar moet daagliks toesig daarvoor gehou word ten einde sindelikeid te verseker, en sodanige eetkamer moet nie vir die teepouses of gedurende werkure beskikbaar wees nie.

28. EERSTEHULP

(1) Elke hoofkontraakteur moet ingevolge die Wet op Fabriek, Masjinerie en Bouwerk, 1941 (Wet 22 van 1941), by alle werkplekke en in alle werkwinkels 'n bevredigend uitgeruste eerste-hulpkis verskaf wat van hout, metaal of plastiek of 'n komposisie daarvan gemaak is en wat toegerus is met 'n geskikte deur of deksel om sindelikeid te verseker, en moet dit in 'n goeie toestand hou.

(2) By alle werkplekke en in alle werkwinkels waar meer as 100 persone werksaam is, moet 'n addisionele kistie vir elke addisionele 100 persone verskaf word. Die getal eerste-hulpkisties moet bereken word volgens die grootste getal persone wat op 'n bepaalde tyd in diens genceem is en 'n breuk van 100 moet beskou word as 100.

(3) Elke eerste-hulpkistie moet geskikte apparaat en benodigdhede bevat ooreenkomstig die aard van die werksaamhede wat uitgevoer word.

(4) Niks behalwe apparaat en benodigdhede vir eerste-hulp mag in die eerste-hulpkistie gehou word nie.

(5) Elke eerste-hulpkistie moet gehou word op 'n plek wat gereedelik toeganklik is in geval van ongelukke, en daar moet minstens een sodanige kistie op elke verdieping van 'n gebou wees indien die Raad dit vereis.

(6) 'n Kennisgewingbord wat aandui waar 'n eerste-hulpkistie geplaas is en wat die naam is van die persoon wat vir sodanige kistie verantwoordelik is, moet op 'n opvallende en toeganklike plek aangebring word.

29. VRYSTELLINGS

(1) (a) Behoudens die voorbehoudsbepaling van artikel 51 (3) van die Wet, kan die Raad om afdoende redes skriftelik vrystelling van enigeen van die bepalings van hierdie Ooreenkoms aan 'n persoon of persone verleen.

(b) Die Raad moet ten opsigte van enigeen aan wie vrystelling kragtens hierdie klousule verleen is, die voorwaardes stel waarop sodanige vrystelling verleen word en die tydperk vasstel waarin sodanige vrystelling van krag is: Met dien verstande dat die Raad, indien hy dit dienstig ag en na skriftelike kennisgewing aan die betrokke persoon of persone, enige vrystellingsertifikaat mag intrek afgesien daarvan of die tydperk waarvoor sodanige vrystelling verleen is, verstryk het of nie.

(c) 'n Vrystellingsertifikaat, onderteken deur die Sekretaris, moet uitgereik word aan elkeen wat vrygestel word. 'n Sertifikaat is nie geldig in 'n ander gebied as dié waarvoor dit uitgereik is nie.

(d) Die Raad kan te eniger tyd gedurende die tydperk waarvoor 'n vrystellingsertifikaat uitgereik is, sodanige sertifikaat wysig of intrek sonder om sy redes te meld.

(e) 'n Werkgever moet die gewysigde voorwaardes van 'n vrystellingsertifikaat wat ooreenkomstig hierdie klousule verleen is, nakom.

(2) *Spesiale vrystelling om leerlinge in diens te neem.*—Wanneer vrystelling verleen word om 'n leerlingambagsman in diens te neem, is onderstaande voorwaardes van toepassing:

(a) 'n Werkgever wat vrystelling van hierdie Ooreenkoms verlang ten einde 'n leerlingambagsman in diens te neem, moet binne 14 dae vanaf die datum van indiensneming van die betrokke werknemer 'n aansoek in diër voege by die Raad indien.

(b) As vrystelling deur die Raad geweier word, moet sodanige werknemer onmiddellik ontslaan word; so nie, moet die voorwaardes wat in hierdie Ooreenkoms vir ambagsmanne voorgeskryf word, ten opsigte van sodanige werknemer vanaf die datum van indiensneming nagekom word.

(c) As vrystelling verleen word, moet die voorwaardes wat die Raad vasstel, te boek gestel word in 'n skriftelike dienskontrak in die vorm wat die Raad goedkeur, en moet sodanige kontrak binne die tydperk wat die Raad vasstel, geteken word, en moet 'n getekende kopie daarvan by die Raad vir registrasie ingedien word. Geen kontrak wat ingevolge hierdie subklousule aangegaan word, mag deur of die werkgever of die werknemer sonder toestemming van die Raad beëindig word nie. Vir sover hierdie subklousule strydig is met die voorwaardes wat in subklousule (1) voorgeskryf word, moet die voorwaardes hiervan voorrang hê.

30. VAKVERENIGINGBEAMPTES

Beamptes van die vakverenigings moet in die gewone loop van hul pligte gedurende werkure toegang hê tot die bottersreine en werkwinkels maar moet nie toegelaat word om te voorkom dat 'n werknemer sy werk voortsit nie, tensy hulle vooraf die toestemming van die werkgever of sy behoorlik gemagtigde verteenwoordiger verkry het, en dié toestemming mag nie sonder billike rede weerhou word nie.

31. SPECIAL PROVISIONS GOVERNING THE PERFORMANCE OF CERTAIN CLASSES OF WORK

Employers and employees shall observe the following rules: Provided that to the extent to which the regulations in respect of building, demolition and excavation work published under the Factories, Machinery and Building Work Act, 1941, contain provisions which are inconsistent with the provisions of this clause or contain provisions not appearing in this clause the provisions of the said regulations shall apply:

(1) *Concrete work.*—Every employer shall employ an employee at the scale of payment as laid down in clause 4 (1) to supervise the placing of concrete *in situ*.

(2) *Stonework.*—(a) An employer shall not permit masons' bankers to be less than 2 m apart. An employee shall be prohibited from blowing off dust with exhaust or other air during working hours.

(b) An employer shall not utilise in the Industry or in the area to which this Agreement relates gravestones or cemetery memorials or stone of any type manufactured, dressed, or partly dressed, as the case may be, in any area in the Republic of South Africa in which a scale of wages for the work involved is lower than that laid down for such work in any statutory wage regulating instrument applicable to the Industry in that area, or in the absence of any such instruments in such area, than the rate laid down in any statutory wage regulating instrument operating nearest to such area.

(c) All squared and/or hammer-dressed stone shall be worked in the employer's yard or on the job, but may be reduced in size at the quarry by the use of a spall hammer only. When the employer's yard is situated at the quarry it must be a reasonably safe distance from the working face of the quarry.

(d) An employer shall ensure that the dunter machine shall not be worked in the shed where men are employed cutting stone, and that such machine shall not be worked within 27 m of any mason whilst cutting stone, unless other adequate protection is provided for employees working in the vicinity of the said dunter machine, nor shall an employee so operate such machine in breach hereof.

(e) Carborundum and diamond cutting machines shall not be worked unless adequate protection is provided for employees working in the vicinity of the said machines, nor shall any employee so operate such machines in breach hereof.

(3) *Woodwork.*—An employer shall not utilise in the erection of buildings or structures within the area to which this Agreement relates, joinery made for erection in a particular building and which has been manufactured or prepared in any area in the Republic of South Africa in which a scale of wages for the work involved in such operation or process is lower than that laid down for such work in any statutory wage regulating instrument applicable to the Industry in that area, or in the absence of any such instrument in such area, than the rate laid down in any statutory wage regulating instrument operating nearest to such area.

(4) *Scaffolding.*—An employer shall ensure that a scaffold shall be provided for workmen for all work that cannot safely be done from a ladder or by other means, that all scaffolding is properly constructed of suitable and sound material and that it is erected under the supervision of a skilled employee to whom the employer shall pay not less than the rate of pay and allowances as laid down in clause 4 (1).

A. *Maintenance and alteration of scaffolds.*—An employer shall ensure that all scaffolding shall be maintained in a good and safe condition, and shall not be taken down or substantially altered except under the direction of a skilled employee to whom the employer shall pay not less than the rate of pay and allowances as laid down in clause 4 (1).

B. *Quality of materials.*—All scaffolds and appliances connected therewith and all ladders shall be of sound material and be of adequate strength having regard to the loads and strains to which they will be subjected, and shall at least conform of the following requirements:

(i) The wooden parts used for scaffolds, gangways, runs and ladders shall be of good quality, shall have long fibres, shall be in good condition and shall not be painted or treated in a manner likely to hide defects.

(ii) Timber used for scaffolds shall have the bark completely stripped off.

(iii) Where necessary, boards and planks used for scaffolds shall be protected against splitting.

31. SPESIALE BEPALINGS BETREFFENDE DIE VERRIGTING VAN SEKERE KLASSE WERK

Werkgewers en werknemers moet onderstaande reëls nakom: Met dien verstande dat in die mate waarin die regulasies ten opsigte van bou-, slopings- en uitgrawingswerk wat ingevolge die Wet op Fabriek, Masjinerie en Bouwerk, 1941, gepubliseer is, bepalinge bevat wat onbestaanbaar met hierdie klousule is of bepalinge bevat wat nie in hierdie klousule voorkom nie, genoemde regulasies van toepassing is:

(1) *Betonwerk.*—Elke werkgever moet 'n werknemer in diens neem teen die besoldiging in klousule 4 (1) voorgeskryf om teesem te hou oor die storting van beton *in situ*.

(2) *Klipwerk.*—(a) 'n Werkgever mag nie toelaat dat klipwerkbanke minder as 2 m van mekaar af is nie. 'n Werknemer moet belet word om stof gedurende werkure met uitlaat- of ander lug af te blaas.

(b) 'n Werkgever mag nie in die Nywerheid of in die gebied waarop hierdie Ooreenkoms van toepassing is, grafstene of begraaftaalgedenktekens of klip van enige soort gebruik nie wat, na gelang van die geval, vervaardig, afgewerk of gedeeltelik afgewerk is in 'n gebied van die Republiek van Suid-Afrika waarin die loon wat vir die betrokke werk betaal word, laer is as dié wat vir sodanige werk voorgeskryf word in 'n wetteregtelike loonreëlingsmaatregel wat op die Nywerheid in daardie gebied van toepassing is of, as daar nie so 'n maatregel in sodanige gebied bestaan nie, wat laer is as die loon voorgeskryf in 'n wetteregtelike loonreëlingsmaatregel wat van toepassing is op 'n gebied wat die naaste aan sodanige gebied is.

(c) Alle haakse en/of hamerbewerkte klip moet in die werkgever se werkplaas of op die werkplek bewerk word, maar mag by die steengroef kleiner gekap word deur slegs 'n splinterhamer te gebruik. Wanneer die werknemer se werkplaas by die steengroef geleë is, moet dit op 'n redelike veilige afstand van die werkfront van die steengroef af wees.

(d) 'n Werkgever moet verseker dat die duntermasjien nie gebruik word in die skuur waar werkmans besig is om klip te kap nie en dat sodanige masjien nie gebruik word binne 27 m van enige klipwerker af wat besig is om klip te bewerk nie tensy ander toereikende beskerming verskaf word aan werknemers wat in die nabyheid van genoemde duntermasjien werksaam is; ook mag geen werknemer sodanige masjien in stryd met die bepalinge hiervan bedien nie.

(e) Daar mag nie met karborundum- en diamantsnymasjiene gewerk word nie tensy toereikende beskerming verskaf word aan die werknemers wat in die nabyheid van genoemde masjiene werk, en geen werknemer mag sodanige masjien in stryd met die bepalinge hiervan bedien nie.

(3) *Houtwerk.*—'n Werkgever mag nie by die oprigting van geboue of bouwerke binne die gebied waarop hierdie Ooreenkoms betrekking het, skrynwerk gebruik nie wat vir oprigting in 'n bepaalde gebou gemaak is en wat vervaardig of berei is in 'n gebied in die Republiek van Suid-Afrika waarin die loon vir die werk wat met sodanige bewerking of proses in verband staan, laer is as dié wat vir sodanige werk voorgeskryf word in enige wetteregtelike loonreëlingsmaatregel wat in daardie gebied op die Nywerheid van toepassing is of, as daar nie so 'n maatregel in sodanige gebied bestaan nie, wat laer is as die loon wat voorgeskryf word in enige wetteregtelike loonreëlingsmaatregel wat van toepassing is op 'n gebied wat die naaste aan sodanige gebied is.

(4) *Steirwerk.*—'n Werkgever moet verseker dat 'n steier aan werkmans verskaf word vir alle werk wat nie veilig van 'n leer af of op 'n ander manier verrig kan word nie, dat alle steiers behoorlik opgerig word van materiaal wat geskik en sonder defekte is en dat dit opgerig word onder die toesig van 'n geskoolde werknemer aan wie die werkgever minstens die loon en toelaes moet betaal wat in klousule (4) (1) voorgeskryf word.

A. *Instandhouding en verandering van steiers.*—'n Werkgever moet verseker dat alle steiers in 'n goeie en veilige toestand gehou word en dat dit nie afgebreek of wesenlik verander word nie behalwe onder die toesig van 'n geskoolde werknemer aan wie die werkgever minstens die loon en toelaes moet betaal wat in klousule 4 (1) voorgeskryf word.

B. *Gehalte van materiaal.*—Alle steiers en toestelle in verband daarmee en alle lere moet gemaak wees van materiaal wat geen defekte het nie, moet sterk genoeg wees vir die vragte en spanning waaraan hulle onderwerp sal word en moet minstens aan die volgende vereistes voldoen:

(i) Die houtgedeeltes wat gebruik word vir steiers, deurgange, loopplanke en lere, moet van 'n goeie gehalte wees, moet lang drade hê, moet in 'n goeie toestand wees en mag nie geverf of behandel word op 'n manier wat waarskynlik defekte sal verberg nie.

(ii) Alle bas moet afgestroop word van timmerhout wat vir steiers gebruik word.

(iii) Waar nodig, moet planke en borde wat vir steiers gebruik word, teen splitsing beskerm word.

(iv) Metal parts of scaffolding shall have no cracks and shall be free from any corrosion or other defect likely to affect their strength.

(v) Cast-iron nails shall not be used.

C. Inspection and storage of materials.—(i) Scaffold parts, including scaffolding machines and ropes and cables, shall be examined by a responsible person to whom the employer shall pay not less than the rate of pay and allowances as laid down in clause 4 (1) on each occasion before erection and shall not be used on any occasion unless in every respect they possess the qualities required for their purpose.

(ii) Any rope that has been in contact with acids or other corrosive substances or is defective shall not be used.

(iii) Unsuitable scaffolding material shall be discarded and not stacked with materials used for scaffolding.

D. Supply and use of material and maintenance of scaffolds.—

(i) Sufficient materials shall be provided for and all be used in the construction of scaffolds.

(ii) (a) Every scaffold shall be maintained in good and proper condition and every part shall be kept fixed or secured so that no part can be displaced in consequence of normal use.

(b) No scaffold shall be partly dismantled and left so that it is capable of being used unless it continues to comply with these regulations.

E. Pole and gabbard scaffolds.—(i) Pole standards and the legs of gabbard scaffolds shall be—

(a) vertical or slightly inclined towards the building; and

(b) fixed sufficiently close together to ensure the stability of the scaffolds.

(ii) The stability of pole standards shall be secured—

(a) by letting the pole the necessary distance into the ground according to the nature of the soil; or

(b) by placing the pole on a suitable plank, adequate sole plate, or in a drum in such a manner as to prevent slipping; or

(c) in any other sufficient way.

(iii) When two scaffolds meet at the corner of a building, a pole standard shall be placed at the corner on the outside of the scaffolds.

(iv) (a) Ledgers shall be practically level and securely fastened to the uprights by bolts, dogs, ropes or other efficient means.

(b) The ends of two consecutive ledgers at the same level shall be securely joined together at an upright except when special devices are used which ensure equivalent strength.

(v) (a) Putlogs shall be straight and securely fastened to the ledgers.

(b) If ledgers are not used the putlogs shall be fastened to the uprights and supported by securely fastened cleats.

(c) Putlogs which have one end supported by a wall shall have at that end a plane supporting surface at least 100 mm deep.

(d) The dimensions of the putlogs shall be appropriate to the load to be borne by them and the distance between two consecutive putlogs on which a platform rests shall be fixed with due regard to the anticipated load and the nature of the platform flooring.

(e) The distance between two consecutive putlogs shall not exceed 1,5 m with planks not less than 38 mm thick.

(f) The requirements of paragraph (v) (e) of this regulation shall not apply in the case of platforms used for carrying light building materials only, but in the case of such platforms, the distance between the putlogs shall not exceed 2 m.

(vi) No plank used for a platform shall be less than 38 mm thick.

F. Ladder scaffolds.—(i) Ladder scaffolds shall be used for light work requiring little material (renovation, painting and the like).

(ii) The ladders serving as the upright of ladder scaffolds—

(a) shall be of adequate strength; and

(b) shall either—

(1) be let into the ground to the necessary depth according to the nature of the soil; or

(2) be placed on sole plates or boards so that the two uprights of each ladder rest evenly on the base, and shall be fastened at the feet in such a manner as to prevent them from slipping.

(iii) If a ladder is used to extend another, the two shall overlap at least 1,5 m and shall be securely fastened together.

(iv) Die metaalgedeeltes van steiers moet sonder krake en vry wees van korrosie of ander defekte wat dit waarskynlik sal verswak.

(v) Spykers van gietyster mag nie gebruik word nie.

C. Ondersoek en bewaring van materiaal.—(i) Steiergedeeltes, met inbegrip van steiermasjinerie en toue en kables, moet deur 'n verantwoordelike persoon, aan wie die werkgever minstens die loon en toelae moet betaal soos in klousule 4 (1) voorgeskryf, by elke geleentheid ondersoek word voordat dit opgerig word en mag by geen geleentheid gebruik word nie tensy hulle in alle opsigte die hoedanighede besit wat vir hul doel vereis word.

(ii) Tou wat met sure of ander bystowwe in aanraking was of wat defek is, mag nie gebruik word nie.

(iii) Ongesikhte steiermateriaal moet weggedoen word en mag nie saam met materiaal wat vir steierwerk gebruik word, opgestapel word nie.

D. Lewering en gebruik van materiaal en instandhouding van steiers.—(i) Voldoende materiaal moet verskaf en gebruik word vir die oprigting van steiers.

(ii) (a) Elke steier moet in 'n goeie en behoorlike toestand gehou word en elke deel daarvan moet vasgemaak of stewig gehou word sodat geen gedeelte daarvan as gevolg van gewone gebruik verskuif kan word nie.

(b) Geen steier mag gedeeltelik afgebreek en so gelaat word dat dit nog gebruik kan word nie, tensy dit nog aan die bepalings van hierdie regulasies voldoen.

E. Paal- en saagpaalsteiers.—(i) Paalstaanders en die pote van saagpaalsteiers moet—

(a) vertikaal wees of effens oorleun na die gebou toe; en

(b) naby genoeg aan mekaar vasgemaak word ten einde te verseker dat die steiers stewig is.

(ii) Die stewigheid van paalstaanders moet verseker word—

(a) deur die paal diep genoeg, volgens die aard van die grond, in te plant; of

(b) deur die paal op 'n gesikhte plank, toereikende onderplaat of in 'n drom te plaas op so 'n manier dat dit nie kan gly nie; of

(c) op enige ander doeltreffende manier.

(iii) Waar twee steiers op die hoek van 'n gebou bymekaar kom, moet daar 'n paalstaander aan die buitekant van die steiers op die hoek van die gebou geplaas word.

(iv) (a) Steierbalke moet feitlik gelyk wees en stewig aan die staanders vasgemaak word deur middel van grendels, grypkloue, toue of op ander doeltreffende maniere.

(b) Die punte van twee agtereenvolgende steierbalke op dieselfde vlak moet by 'n staander stewig aanmekaar vasgemaak word behalwe wanneer spesiale toestelle gebruik word wat dieselfde sterkte verseker.

(v) (a) Kortelings moet reguit en stewig aan die steierbalke vasgemaak word.

(b) As daar nie steierbalke gebruik word nie, moet die kortelings aan die staanders vasgemaak en gestut word deur stewige klampe.

(c) Kortelings wat aan die een punt deur 'n muur gestut word, moet aan daardie punt 'n gelyke stutoppervlak van minstens 100 mm diep hê.

(d) Die afmetings van die kortelings moet pas by die vraag wat hulle moet dra en die afstand tussen twee agtereenvolgende kortelings waarop 'n platform rus, moet bepaal word met behoorlike inagneming van die verwagte vraag en die aard van die platformvloer.

(e) Die afstand tussen twee agtereenvolgende kortelings mag nie groter as 1,5 m wees nie en die planke moet minstens 38 mm dik wees.

(f) Die vereistes van paragraaf (v) (e) van hierdie regulasie is nie van toepassing in die geval van platforms wat gebruik word om slegs ligte boumateriaal te dra nie, maar in die geval van sodanige platforms mag die afstand tussen die kortelings nie meer as 2 m wees nie.

(vi) Geen plank wat vir 'n platform gebruik word, mag dunner as 38 mm wees nie.

F. Leersteiers.—(i) Leersteiers moet gebruik word vir ligte werk wat min materiaal vereis (opknapping, verf, ens.).

(ii) Die lere wat gebruik word as die staanders vir leersteiers—

(a) moet sterk genoeg wees; en

(b) moet—

(1) of diep genoeg, volgens die aard van die grond, ingeplant word; of

(2) op onderplaat of borde geplaas word sodat die twee staanders van elke leer gelyk op die voetstuk rus en moet by die onderpunte op so 'n manier vasgemaak word dat hulle nie kan gly nie.

(iii) As 'n leer gebruik word om 'n ander te verleng, moet die twee minstens 1,5 m oormekaar steek en stewig aanmekaar vasgemaak word.

G. Stability of pole, gabbard and ladder scaffolds.—(i) Every scaffold shall be sufficiently and properly braced.

(ii) Every scaffold shall, unless it is an independent scaffold, be rigidly connected with the building at suitable verticle and horizontal distances.

(iii) If the scaffold is an independent scaffold, at least one-third of the putlogs shall remain in position until the scaffold is finally dismantled and remain securely fastened to the ledgers or the uprights as the case may be.

(iv) All the structures and appliances used as supports for working platforms shall be of sound construction, having a firm footing and be suitably strutted and braced to make them stable.

(v) Loose bricks, drain pipes, chimney pots, or other unsuitable material shall not be used for the construction or support of scaffolds.

H. Cantilever or jib scaffolds.—(i) Cantilever or jib scaffolds shall—

(a) be securely fixed and anchored from the inside;

(b) have outriggers of adequate length and cross-section to ensure their solidity and stability; and

(c) be properly braced and supported.

(ii) Only solid parts of the building shall be used as supports for scaffold parts.

(iii) If working platforms rest on bearers let into the wall the bearers shall be efficiently braced, shall go right through the wall and shall be securely fastened on the far side.

I. Bracket scaffold.—No figure or bracket scaffold supported or held by dogs or spikes driven into the wall shall be used unless the brackets are of suitable strength, are made of suitable metal and are securely anchored in the wall.

J. Heavy suspended scaffolds with movable platforms.—(i) Heavy suspended scaffolds shall comply with provisions of this regulation.

(ii) Outriggers shall be—

(a) of rolled steel joists with a section of not less than 200 mm by 100 mm.

(b) installed at right angles to the building face; and

(c) carefully spaced to suit putlogs or deck irons but not to exceed 3 m centres.

(iii) The overhang of the outriggers from the building shall be such that the platform is fixed to hang not more than 100 mm from the building face.

(iv) (a) The outriggers shall be securely anchored to the building by bolts or other equivalent means.

(b) Anchor bolts shall be properly tightened and shall securely tie down the outriggers to the frame work of the building.

(v) No counterpiece shall be used as a means of securing the outriggers of such scaffolds.

(vi) Stop bolts shall be placed at the end of each outrigger.

(vii) The shackles serving to fasten the cables to the outriggers shall be placed vertically above the drum centres of the winches on the movable platforms. The eye of the cable shall be placed in the centre of the bent shackle bolt.

(viii) Putlogs or deck irons shall be used to support the platforms and shall be suitably fastened so as to prevent displacement. Deck irons shall be adequately joined by fish plates.

(ix) The cables or wire ropes used for suspension shall—

(a) have at all times a factor of safety of at least ten, based on the maximum load that the ropes may have to support; and

(b) be of such length that at the lowest position of the platform there are at least two turns of rope on each drum.

(x) The scaffolding machines shall be so constructed and installed that their moving parts are readily accessible for inspection.

(xi) For any variation from the fixing of swing scaffolds as laid down in the Agreement, permission must be obtained in writing from the Council, and such scaffold must be inspected by the Council or by such person or persons appointed for that purpose before any workmen are allowed to work thereon.

K. Light suspended scaffolds with movable platforms.—(i) Light suspended scaffolds shall comply with the provisions of this regulation.

(ii) The outriggers shall be of adequate length and cross-section and shall be properly installed and supported.

(iii) (a) The inside ends of the outriggers shall be firmly secured.

(b) The suspension ropes shall have a factor of safety of at least 10.

(iv) The maximum length of the platform shall be 8 m.

G. Stewigheid van paal-, saagpaal- en leersteiers.—(i) Elke steier moet op toereikende wyse en behoorlik verspan word.

(ii) Tensy dit 'n onafhanklike steier is, moet elke steier stewig en op geskikte vertikale en horisontale afstande aan die gebou vasgemaak word.

(iii) As dit 'n onafhanklike steier is, moet minstens een derde van die kortelings in hul posisies bly totdat die steier finaal afgebreek word en moet hulle stewig aan die steierbalke of die staanders, na gelang van die geval, vasgemaak bly.

(iv) Al die strukture en toestelle wat gebruik word as stutte vir werkplatforms, moet stewig opgerig word, 'n vaste voetstuk hê en op geskikte wyse gestut en verspan word sodat hulle stewig staan.

(v) Los bakstene, rioolpype, skoorsteenpotte of ander ongeskikte materiaal mag nie vir die bou of as stutte van steiers gebruik word nie.

H. Vrydraer- of kraanarmsteiers.—(i) Vrydraer- of kraanarmsteiers moet—

(a) stewig vasgemaak en van die binnekant af geanker word;

(b) kraanbalke hê wat lank en dik genoeg is om te verseker dat hulle solied en stewig is;

(c) behoorlik verspan en gestut wees.

(ii) Alleenlik soliede dele van die gebou moet as stutte vir steierdele gebruik word.

(iii) As werkplatforms rus op draers wat in die muur ingelaat is, moet die draers op 'n doeltreffende wyse verspan word, moet hulle dwarsdeur die muur gaan en stewig aan die ander kant vasgemaak word.

I. Dra-armsteiers.—Geen figuur- of dra-armsteiers gestut of vasgehou deur grypkloof of penne wat in die muur ingedryf is, mag gebruik word nie tensy die arms sterk genoeg, van geskikte metaal gemaak en stewig in die muur geanker is.

J. Swaar hangsteiers met beweegbare platforms.—(i) Swaar hangsteiers moet voldoen aan die bepalings van hierdie regulasie.

(ii) Kraanbalke moet—

(a) gewalste staalbalke met 'n deursnee van minstens 200 mm by 100 mm wees;

(b) reghoekig met die vlak van die gebou aangebring word; en

(c) sorgvuldig gespasieer word om te pas by die kortelings of dekysters, maar moet hoogstens 3 m van mekaar af wees.

(iii) Die kraanbalke moet so van die gebou af oorhang dat die platform nie meer as 100 mm van die vlak van die gebou af hang nie.

(iv) (a) Die kraanbalke moet deur middel van boute of op 'n soortgelyke wyse stewig aan die gebou geanker word.

(b) Ankerboute moet behoorlik vasgeskroef word en moet die kraanbalke stewig aan die raamwerk van die gebou vashou.

(v) Geen teenstukke mag gebruik word om die kraanbalke van sodanige steiers vas te hou nie.

(vi) Keerboute moet aan die punt van elke kraanbalk aangebring word.

(vii) Die harpboute waarmee die kables aan die kraanbalke vasgemaak word, moet vertikaal bokant die middelpunte van die tolle van die windasse op die beweegbare platforms aangebring word. Die oog van die kabel moet in die middel van die gebuigde beuel van die harpbout geplaas word.

(viii) Kortelings of dekysters moet gebruik word om die platforms te stut en moet op 'n geskikte manier vasgemaak word ten einde te voorkom dat hulle verskuif. Dekysters moet op 'n doeltreffende wyse vasgemaak word deur middel van spalkplate.

(ix) Die kables of draadtoue wat vir hangdoeleindes gebruik word, moet—

(a) te alle tye 'n veiligheidsfaktor van minstens tien hê, gebaseer op die maksimum vraag wat die toue sal moet dra; en

(b) so lank wees dat die tou minstens nog twee maal om elke tol gedraai is wanneer die platform in die laagste posisie is.

(x) Steiermasjiene moet so gebou en geïnstalleer word dat die bewegende dele daarvan maklik bereik kan word vir inspeksie.

(xi) In elke geval waar daar afgewyk word van die manier waarop hangsteiers aangebring moet word, soos in hierdie Ooreenkoms voorgeskryf, moet die skriftelike toestemming van die Raad verkry word, en sodanige steiers moet, voordat werkmanne toegelaat word om daarop te werk, geïnspekteer word deur die Raad of deur dié persoon of persone wat vir daardie doel aangestel is.

K. Ligte hangsteiers met beweegbare platforms.—(i) Ligte hangsteiers moet voldoen aan die bepalings van hierdie regulasie.

(ii) Die kraanbalke moet lank en dik genoeg wees en moet behoorlik geïnstalleer en gestut word.

(iii) (a) Die binnepunke van die kraanbalke moet stewig vasgemaak word.

(b) Die hangtoue moet 'n veiligheidsfaktor van minstens 10 hê.

(iv) Die maksimum lengte van die platform moet 8 m wees.

(v) The platform shall hang on at least three ropes which shall not be more than 3 m apart. No intermediate rope shall at any time be tauter or slacker than either of the end ropes.

(vi) The pulley blocks shall be fastened to the platform by stout iron bands which shall be properly secured, shall be continued round the sides and bottom of the platforms, and shall have eyes in the iron to receive the ropes.

(vii) Suspended scaffolds on which the workers sit to work shall be provided with devices to keep the platform at a distance of at least 300 mm from the wall and to prevent the workers from knocking their knees against the wall if the scaffold swings.

L. Other suspended scaffolds.—(i) A skip, large basket, boat-swain's chair or similar equipment shall only be used as a suspended scaffold in exceptional circumstances for work of short duration and under the supervision of a responsible person.

(ii) When such equipment is used as a suspended scaffold—

(a) it shall be supported by ropes having a safety factor of at least 10, based on the total load including the dead mass; and

(b) adequate precautions shall be taken to prevent the workers from falling out.

(iii) When a skip or large basket is used as a suspended scaffold—

(a) it shall be at least 750 mm deep; and

(b) it shall be carried by two strong iron bands which shall be securely fastened, shall be continued round the sides and bottom, and shall have eyes in the iron to receive the ropes.

M. Transport and storage of materials on scaffolds; distribution of the load.—(i) In transferring heavy loads on or to a scaffold no sudden shock shall be transmitted to the scaffold.

(ii) The load on the scaffold shall be evenly distributed as far as is practicable and in any case shall be so distributed as to avoid any dangerous disturbance of the equilibrium.

(iii) During the use of a scaffold care shall constantly be taken that it is not overloaded and that materials are not unnecessarily kept upon it.

N. Installation of lifting gear on scaffolds.—(i) When lifting gear is to be used on a scaffold—

(a) the parts of the scaffold shall be carefully inspected, and if need be, adequately strengthened;

(b) any movement of the putlogs shall be prevented; and

(c) if possible the uprights shall be rigidly connected to a solid part of the building at the place where the lifting gear is erected.

(ii) When the platform of the lifting gear does not move in guides or when the load is liable to come into contact with the scaffold during hoisting or lowering, a vertical hoarding shall be erected to the full height of the scaffold to prevent loads from being caught in the scaffold.

O. Examination of scaffolds before use, especially scaffolds constructed by other contractors.—Every scaffold, whether or not it has been erected by the employer whose workmen are about to use it—

(i) shall before use be examined by a responsible person to whom the employer shall pay not less than the rate of pay and allowances as laid down in clause 4 (1) to ensure more particularly—

(a) that it is in a stable condition;

(b) that the materials used in its construction are sound;

(c) that it is adequate for the purpose for which it is to be used; and

(d) that the necessary safeguards as laid down in this Agreement are in position; and

(ii) shall during use be maintained in good condition.

P. Working platforms.—(i) Every working platform which is more than 2 m above the ground or floor shall be closely boarded or planked.

(ii) (a) The width of the platform shall be adequate having regard to the nature of the work, and shall be such that at every part there is not less than 456 mm clear passage free from fixed obstacles and deposited material;

(b) In no case shall the width of the platforms be less than—

(ab) 456 mm if the platform is used as a footing only and not for the deposit of any material;

(ac) 912 mm if the platform is used for the deposit of material;

(v) Die platform moet aan minstens drie toue hang wat nie meer as 3 m van mekaar af is nie. Geen tussentou mag te eniger tyd slapper of stywer wees as engeen van die toue aan die punte nie.

(vi) Die katrolblokke moet stewig aan die platform geheg word deur middel van sterk ysterhoepels wat behoorlik vasgemaak is en om die kante en onderkant van die platforms gaan, en hierdie hoepels moet voorsien word van oë in die yster waardeur die toue kan gaan.

(vii) Hangsteiers waarop die werkers sit en werk, moet voorsien word van toestelle wat die platforms minstens 300 mm van die muur af hou en wat keer dat die werkers nie hul knieë teen die muur stamp as die steier swaai nie.

L. Ander hangsteiers.—(i) 'n Hysbak, groot mandjie, bootsmanstoel of dergelike uitrusting mag alleenlik in buitengewone omstandighede en onder die toesig van 'n verantwoordelike persoon gebruik word vir werk wat nie lank sal duur nie.

(ii) Wanneer sodanige uitrusting as 'n hangsteier gebruik word—

(a) moet dit hang aan toue wat 'n veiligheidsfaktor van minstens 10 het, gebaseer op die totale wag, die dooie massa ingesluit; en

(b) moet doeltreffende voorsorgsmaatreëls getref word ten einde te voorkom dat die werkers uitval.

(iii) Wanneer 'n hysbak of groot mandjie as 'n hangsteier gebruik word—

(a) moet dit minstens 750 mm diep wees; en

(b) moet dit hang aan twee sterk ysterhoepels wat stewig vasgemaak is, rondom die kante en onderkant gaan en waarin daar oë is waardeur die toue kan gaan.

M. Vervoer en berging van materiaal op steiers; verspreiding van die wag.—(i) Wanneer swaar wagte op 'n steier verskuif of daarop geplaas word, moet die steier nie 'n skielike stamp toegedien word nie.

(ii) Die wag op die steier moet sover doenlik eweredig verdeel word en moet in elk geval so verdeel word dat 'n ernstige versteuring van die ewewig vermy word.

(iii) Solank 'n steier gebruik word, moet gedurig daarteen gewaak word dat dit nie oorlaai word nie en dat materiaal nie onnodig daarop gehou word nie.

N. Installing van hysuitrusting op steiers.—(i) Wanneer hysuitrusting op 'n steier gebruik moet word—

(a) moet die gedeeltes van die steier sorgvuldig geïnspekteer en, indien nodig, op 'n doeltreffende wyse versterk word;

(b) moet daar voorkom word dat die kortelings enigins beweeg; en

(c) moet die staanders, indien moontlik, stewig met 'n soliede deel van die gebou verbind word op die plek waar die hysuitrusting opgerig word.

(ii) Wanneer die platform van die hysuitrusting nie in leibane beweeg nie of wanneer die wag waarskynlik in aanraking met die steier sal kom wanneer dit gehys of neergelaat word, moet 'n vertikale skutting tot op die volle hoogte van die steier opgerig word ten einde te voorkom dat wagte aan die steier vashaak.

O. Ondersoek van steiers voor gebruik, veral steiers wat deur ander kontrakteurs opgerig is.—Elke steier, hetsy dit deur die werkgewer wie se werknemers op die punt staan om dit te gebruik, opgerig is of nie, moet—

(i) voordat dit gebruik word, deur 'n verantwoordelike persoon aan wie die werkgewer minstens die loon en toelaes moet betaal soos voorgeskryf in klousule 4 (1), ondersoek word ten einde veral te verseker dat—

(a) dit in 'n stewige toestand is;

(b) die materiaal wat by die konstruksie daarvan gebruik is, in 'n goeie toestand is;

(c) dit toereikend is vir die doel waarvoor dit gebruik sal word; en

(d) die nodige beskermstutte soos in hierdie Ooreenkoms voorgeskryf, op hul plek is; en

(ii) in 'n goeie toestand gehou word terwyl dit gebruik word.

P. Werkplatforms.—(i) Elke werkplatform wat hoër as 2 m bokant die grond of vloer is, moet dig toegemaak word met borde of planke.

(ii) (a) Die breedte van die platform moet, met inagneming van die werk, groot genoeg wees en moet sodanig wees dat daar orals 'n onversperde deurgang van minstens 456 mm is wat vry is van vaste versperrings en materiaal wat daarop geplaas is.

(b) Die breedte van die platform moet in geen geval minder wees nie as—

(ab) 456 mm as die platform slegs as 'n vastrapplek gebruik word en nie om materiaal daarop af te laai nie;

(ac) 912 mm as die platform gebruik word om materiaal daarop af te laai;

(ad) 1 100 mm if the platform is used for the support of any higher platform;

(ae) 1 400 mm if the platform is one upon which stone is dressed or roughly shaped;

(af) 1 500 mm if the platform is used for the support of any higher platform and is one upon which stone is dressed or roughly shaped.

(iii) The maximum width of a platform supported on putlogs shall not exceed 1,7 m.

(iv) Every working platform shall, if part of a pole or gabbard scaffold, be at least 1 m below the top of the standards.

(v) Boards or planks which form part of a working platform or which are used as toe-boards shall—

(a) be of a thickness which is such as to afford adequate security having regard to the distance between the putlogs and which shall in no case be less than 30 mm; and

(b) be of a width not less than 150 mm.

(vi) No board or plank which forms part of a working platform shall project beyond its end support to a distance exceeding four times the thickness of the board or plank.

(vii) Where barrows are being used on a scaffold or platform, boards or planks shall not overlap one another unless precautions such as the provision of bevelled pieces are taken to facilitate the movement of barrows.

(viii) Every board or plank which forms part of a working platform shall rest on at least three supports, unless the distance between the putlogs and the thickness of the board or plank is such as to exclude all risk of tipping or undue sagging:

(ix) Platforms shall be so constructed that the boards or planks cannot be displaced in consequence of normal use.

(x) Whenever possible a platform shall extend at least 600 mm beyond the end of the wall of the building.

(xi) Every part of a working platform or working place from which a person is liable to fall a distance exceeding 4,5 m shall be provided—

(a) with a suitable guard-rail or guard-rails having a cross-section of at least 57 square cm fixed at least 1 m above the platform or above any raised standing place on the platform and so that the vertical opening below any guard-rail does not exceed 1 m. In the case of a tubular scaffold a tubular guard-rail shall be provided and fixed at least 1 m above the platform or above any raised standing place on the platform so that the vertical opening below any guard-rail does not exceed 1 m. In the case of a heavy suspended scaffold the working platform shall be provided with double tubular guard-rails, the top guard-rail to be 1 m above the working platform with the second guard-rail spaced equidistant between the top guard-rail and the working platform. For the purpose of securely fixing the ends of each section of the guard-rails each winch unit shall be provided with a suitable length of standard scaffold tubing firmly secured in a vertical position by means of bolts or welding. The tubular guard-rails shall be fixed to the vertical uprights by means of standard swivel scaffold fittings securely bolted and shall not be removed whilst any person is on the working platform except when the scaffold is being dismantled;

(b) with toe-boards which are of sufficient height to prevent the fall of materials and tools from the platform and in no case less than 150 mm high and are as close as possible to the platform.

(xii) Guard-rails, toe-boards and other safeguards used on a scaffold platform, with the exception of guard-rails relating to heavy suspended scaffolds shall be maintained in position except that they may be removed for the time and to the extent required to allow the access of persons or the transport of shifting of materials.

(xiii) The guard-rail and toe-boards used on a scaffold platform shall be placed on the inside of the uprights.

(xiv) The platforms of suspended scaffolds shall be provided with guard-rails and toe-boards on all sides, subject to the reservation that—

(a) on the side facing the wall the guard-rail need not be at a height of more than 750 mm if the work does not allow a greater height;

(b) the guard-rail and toe-boards shall not be compulsory on the side facing the wall if the workers sit on the platform to work, but in such case the platform shall be provided with cables, ropes or chains affording the workers a firm handhold and capable of holding any worker who may slip.

(xv) The space between the wall and the platform shall be as small as practicably possible except where workmen sit on the platform during their work, in which case it shall not exceed 450 mm.

(ad) 1 100 mm as die platform gebruik word as stut vir 'n hoër platform;

(ae) 1 400 mm as klip op sodanige platform afgewerk of ru gefatsoeneer word;

(af) 1 500 mm as die platform gebruik word as stut vir 'n hoër platform en ook om klip daarop af te werk of ru te fatsoeneer.

(iii) Die maksimum breedte van 'n platform wat op kortelings rus, moet hoogstens 1,7 m wees.

(iv) Elke werkplatform moet, as dit deel van 'n paal- of saagpaalsteier uitmaak, minstens 1 m onderkant die bopunt van die standers wees.

(v) Borde of planke wat deel uitmaak van 'n werkplatform of wat as toonborde gebruik word, moet—

(a) met inagneming van die afstand tussen die kortelings, dik genoeg wees om volgoende veiligheid te bied en moet in geen geval dunner as 30 mm wees nie; en

(b) minstens 150 mm breed wees.

(vi) Geen bord of plank wat deel van 'n werkplatform uitmaak, mag meer as vier maal sy dikte oor die eindsteunpunt daarvan uitsteek nie.

(vii) Wanneer kruise op 'n steier of platform gebruik word, mag die borde of planke nie oormekaar lê nie tensy voorsorgsmaatreëls, soos die verskaffing van afgeskuinte stukke, getref word om die beweging van die kruise te vergemaklik.

(viii) Elke bord of plank wat deel van 'n werkplatform uitmaak, moet op minstens drie stutte rus tensy die afstand tussen die kortelings en die dikte van die bord of plank sodanig is dat daar hoegenaamd geen gevaar bestaan dat die borde of planke sal wip of te veel sal buig nie.

(ix) Platforms moet so gebou word dat die borde of planke nie as gevolg van gewone gebruik kan verskuif nie.

(x) Waar moontlik, moet 'n platform minstens 600 mm onderkant die eindpunt van die muur van die gebou uitsteek.

(xi) Elke gedeelte van 'n werkplatform of werkplek van waar 'n persoon meer as 4,5 m kan val, moet voorsien word van—

(a) 'n geskikte skutreling of skutrelings wat 'n dwarsdeursnee van minstens 57 vierkante cm het en wat minstens 1 m bokant die platform of bokant 'n hoër staanplek daarop aangebring is op so 'n manier dat die vertikale opening onderkant die skutreling nie meer as 1 m is nie. In die geval van 'n pypsteier moet 'n pypskutreling verskaf en minstens 1 m bokant die platform of bokant 'n hoër staanplek op sodanige platform aangebring word sodat die vertikale opening onderkant die skutreling hoogstens 1 m is. In die geval van 'n swaar hangsteier moet die werkplatform van dubbele pypskutrelings voorsien wees; die boonste pypskutreling moet 1 m bokant die werkplatform wees met die tweede skutreling ewe ver van die boonste skutreling en die werkplatform. Om die ente van elke seksie van die skutrelings vas te heg, moet elke windaseenheid voorsien wees van 'n geskikte lengte van standaardsteierpyp wat stewig met boute in 'n vertikale posisie vasgeheg of vasgesweis is. Die pypskutrelings moet aan die vertikale standers geheg word deur middel van standaarddraaisteiertoebehore wat stewig vasgebout is en mag nie verwyder word terwyl daar 'n persoon op die werkplatform is nie, tensy die steier oormekaar gehaal word;

(b) toonborde wat hoog genoeg is om te voorkom dat materiaal en gereedskap van die platform afval, wat in geen geval minder as 150 mm hoog moet wees nie en wat so na aan die platform as moontlik aangebring moet word.

(xii) Skutrelings, toonborde, behalwe skutrelings in verband met swaar hangsteiers, en ander beskermstrukture wat op 'n steierplatform gebruik word moet in hul posisies gebou word: Met dien verstande dat hulle verwyder mag word vir dié tyd en in dié mate wat nodig is om die toegang van persone of die vervoer of verskuiwing van materiaal moontlik te maak.

(xiii) Die skutreling en toonborde wat op 'n steierplatform gebruik word, moet aan die binnekant van die standers aangebring word.

(xiv) Die platforms van hangsteiers moet aan alle kante van skutrelings en toonborde voorsien word, met dié voorbehoud dat—

(a) die skutreling aan die muurkant nie hoër as 750 mm hoef te wees nie as die werk nie 'n groter hoogte moontlik maak nie;

(b) die skutreling en toonborde aan die muurkant nie verpligtend is nie as die werkers op die platform sit en werk, maar in so 'n geval moet die platform voorsien wees van kabels, toue of kettings waaraan die werkers stewig kan vashou en wat die werker kan keer as hy gly.

(xv) Die ruimte tussen die muur en die platform moet so klein moontlik wees, behalwe in die geval waar die werkmense op die platform sit terwyl hulle werk, en in dié geval mag die ruimte hoogstens 450 mm wees.

(xvi) Every working platform of a heavy suspended scaffold shall be constructed of 230 mm by 7,5 m timber planks only and shall comply with clause 31 (4) B (i), (ii) and (iii) of this Agreement. These planks shall be placed parallel to the building line in such a manner that the entire width of the deck irons is closely boarded over and shall be of such a length that plank overlaps shall be on deck irons to which they shall be bolted by means of bolts having a diameter of not less than 125 mm. The afore-mentioned working platform planks shall also be bolted to deck irons at the extremities of heavy suspended scaffolds.

Q. Gangways, runs and stairs.—(i) Every gangway or run, any part of which is more than 2 m above the ground or floor, shall be—

(a) closely boarded or planked; and

(b) at least 500 mm wide.

(ii) The maximum slope of any gangway or run shall be 450 mm per 900 mm.

(iii) Where the gangway or run is used for the passage of materials there shall be maintained a clear passageway which—

(a) is adequate in width for transport of materials without the removal of the guard-rails and toe-boards; and

(b) is in any case of a width not less than 600 mm.

(iv) All planks forming a gangway or run shall be so fixed and supported as to prevent undue or unequal sagging.

(v) When the slope renders additional foothold necessary, and in every case where the slope is more than 250 mm per 1 000 mm there shall be proper stepping laths which shall—

(a) be placed at suitable intervals; and

(b) be the full width of the gangway, except that they may be interrupted over a breadth of 100 mm to facilitate the movement of barrows.

(vi) Stairs shall be provided with guard-rails throughout their length.

(vii) Gangways, runs and stairs from which a person is liable to fall a distance exceeding 2 m shall be provided—

(a) with a suitable guard-rail or guard-rails having a cross-section of at least 57 square cm fixed at least 1 m above the gangway, run or stair and so that the vertical opening below any guard-rail does not exceed 1 m; and

(b) with toe-boards which are of sufficient height to prevent the fall of material and tools from the gangway, run or stair and in no case less than 150 mm high, and are as close as possible to the gangway, run or stair.

R. General provisions concerning platforms, gangways, runs and stairs.—(i) Every platform, gangway, run or stairway shall be kept free from any unnecessary obstruction, rubbish, etc.

(ii) Precautions shall be taken to prevent any platform, gangway, run or stairway from becoming slippery.

(iii) No part of a working platform, gangway or run shall be supported by loose bricks, drain pipes, chimney pots or other loose or unsuitable material.

(iv) No working platform, gangway or run shall be supported by an eaves gutter, a balcony or its coping, a lightning conductor or other unsuitable parts of a building.

(v) No working platform, gangway or run shall be used for working upon until its construction is complete according to these regulations and the prescribed safeguards properly fixed.

S. Trestle scaffolds.—(i) There shall not be used any trestle scaffold which—

(a) is of more than two tiers; or

(b) exceeds a height of 3 m from the ground or floor; or

(c) is erected on a suspended scaffold.

(ii) The width of a trestle scaffold erected on a platform shall be such as to leave sufficient unobstructed space on the platform for the transport of materials or the passage of persons.

(iii) Trestles shall be firmly fixed so as to prevent displacement.

T. Ladders.—(i) Every ladder used as a means of communication shall rise at least 1 m above the highest point to be reached by any person using the ladder or one of the uprights shall be continued to that height to serve as a hand-rail at the top.

(ii) Ladders shall not stand on loose bricks or other loose packing but shall have a level and firm footing.

(iii) Every ladder—

(a) shall be securely fixed so that it cannot move from its top or bottom points of rest; or

(xvi) Elke werkplatform van 'n swaar hangsteier moet gemaak wees slegs van timmerplanke van 230 mm by 7,5 m en moet ooreenstem met klausule 31 (4) B (i), (ii) en (iii) van hierdie Ooreenkoms. Hierdie planke moet parallel met die boulyn geplaas word op sodanige wyse dat die hele breedte van die dekysters dig toegemaak is en moet van sodanige lengte wees dat die plekke waar planke oormekaar val, op dekysters sal wees waarvan hulle vasgebout is met boute met 'n diameter van minstens 125 mm. Bogenoemde werkplatformplanke moet ook aan dekysters vasgebout wees aan die ente van swaar hangsteiers.

Q. Deurgange, loopplanke en trappe.—(i) Elke deurgang of loopplank waarvan enige gedeelte meer as 2 m bokant die grond of vloer is, moet—

(a) dig toegemaak word met borde of planke; en

(b) minstens 500 mm breed wees.

(ii) Die grootste helling van 'n deurgang of loopplank moet 450 mm per 900 mm wees.

(iii) Wanneer die deurgang of loopplank gebruik word vir die vervoer van materiaal, moet daar gedurig 'n gang oopgehou word wat—

(a) breed genoeg is vir die vervoer van materiaal sonder dat dit nodig is om die skutrelings en toonborde te verwyder; en

(b) in elk geval nie smaller as 600 mm is nie.

(iv) Al die planke van 'n deurgang of loopplank moet so vasgemaak en gestut word dat dit nie te veel of oneweredig deurbuig nie.

(v) Wanneer die skuinste sodanig is dat addisionele vastrapplek nodig is, en in elke geval waar die helling meer as 250 mm per 1 000 mm is, moet daar behoorlike trapplatte wees wat—

(a) op geskikte afstande van mekaar af aangebring is; en

(b) oor die volle breedte van die deurgang loop behalwe dat hulle oor 'n breedte van 100 mm onderbreek mag word ten einde die beweging van kruiswaens te vergemaklik.

(vi) Trappe moet oor die hele lengte daarvan voorsien wees van skutrelings.

(vii) Deurgange, loopplanke en trappe van waar 'n persoon meer as 2 m kan val, moet voorsien wees van—

(a) 'n geskikte skutreling of skutrelings wat 'n dwarsdeursnee van minstens 57 vierkante cm het, wat minstens 1 m bokant die deurgang, loopplank of trap is en op so 'n manier aangebring is dat die vertikale opening onderkant die skutreling nie meer as 1 m is nie; en

(b) toonborde wat hoog genoeg is om te voorkom dat materiaal en gereedskap van die deurgang, loopplank of trap af val, wat in geen geval minder as 150 mm hoog mag wees nie en wat so na as moontlik aan die deurgang, loopplank of trap aangebring moet word.

R. Algemene bepalings betreffende platforms, deurgange, loopplanke en trappe.—(i) Elke platform, deurgang, loopplank of trap moet skoongehou word van alle onnodige hindernisse, vuilgoed, ens.

(ii) Daar moet voorsorgsmaatreëls getref word om te voorkom dat 'n platform, deurgang, loopplank of trap glippery word.

(iii) Geen gedeelte van 'n werkplatform, deurgang of loopplank mag deur los bakstene, rioolpype, skoorsteenpotte of ander los of ongeskikte materiaal gestut word nie.

(iv) Geen werkplatform, deurgang of loopplank mag op 'n geut, 'n balkon of 'n balkonleuning, 'n weerligafleier of ander ongeskikte gedeelte van 'n gebou rus nie.

(v) Daar mag op geen werkplatform, deurgang of loopplank gewerk word nie tensy dit klaar opgerig is volgens die bepalings van hierdie regulasies en die voorgeskrewe beskermstrukture behoorlik aangebring is.

S. Boksteiers.—(i) Geen boksteiers mag gebruik word nie wat—

(a) uit meer as twee rye bestaan; of

(b) hoër as 3 m van die grond of vloer af is; of

(c) op 'n hangplatform opgerig is.

(ii) Die breedte van 'n boksteier wat op 'n platform opgerig is, moet sodanig wees dat daar op die platform genoeg onversperde ruimte vir die vervoer van materiaal of die deurgang van persone is.

(iii) Bokke moet stewig vasgemaak word ten einde te voorkom dat hulle verskuif.

T. Lere.—(i) Elke leer wat gebruik word as 'n verbindingsmiddel, moet minstens 1 m uitsteek bokant die hoogste punt wat bereik moet word deur enigiemand wat sodanige leer gebruik; so nie, moet een van die staanders tot op daardie hoogte uitsteek sodat dit aan die bopunt as 'n handreling gebruik kan word.

(ii) Lere moet op 'n gelyk en stewige oppervlak staan en nie op los bakstene of ander los materiaal nie.

(iii) Elke leer moet—

(a) stewig vasgemaak word sodat dit nie van die boonste of die onderste ruspunt kan verskuif nie; of

- (b) if it cannot be secured at the top, shall be securely fastened at the base; or
- (c) if fastening at the base is also impossible, shall have a man stationed at the foot to prevent slipping.
- (iv) The undue sagging of ladders shall be prevented.
- (v) Ladders shall be equally and securely supported on each upright.
- (vi) Where ladders connect different floors—

- (a) the ladders shall be staggered; and
- (b) a protective landing with the smallest possible opening shall be provided at each floor.
- (vii) A ladder having a missing or defective rung shall not be used.
- (viii) No ladder having any rung which depends for its support on nails, spiked or other similar fixing shall be used.
- (ix) Wooden ladders shall be constructed with—

(a) upright of adequate strength, made of wood free from visible defects and having the grain of the wood running lengthwise; and

(b) rungs made of wood free from visible defects and mortised into the uprights, to the exclusion of any rungs fixed only by nails.

U. Fencing of openings.—(i) Every opening left in a floor of a building or in a working platform for an elevator shaft or stairway or for the hoisting of material or for access by workmen or for any other purpose shall be provided—

(a) with a suitable guard-rail or guard-rails having a cross-section of at least 57 square cm fixed at least 1 m above the floor or platform, and so that the vertical opening below any guard-rail does not exceed 1 m;

(b) with toe-boards which are of sufficient height to prevent the fall of materials and tools from the floor or platform and in no case less than 150 mm high and are as close as possible to the floor or platform.

(ii) Every opening in a wall which is less than 1 m from the floor or platform shall be provided—

(a) with a suitable guard-rail or guard-rails, having a cross-section of at least 57 square cm and fixed at least 1 m above the floor or platform; and so that the vertical opening below any guard-rail does not exceed 1 m; and

(b) when necessary, with toe-boards which are of sufficient height to prevent the fall of material and tools and in no case less than 150 mm high and are as close as possible to the floor or platform or to the lower side of the opening.

(iii) The fencing of openings shall, except in so far as its removal is permitted by the following paragraph, remain in position until it becomes necessary to remove it in order to complete the permanent enclosure.

(iv) The fencing of openings shall not be removed except for the time and to the extent required to allow the access of persons or the transport or shifting of materials and shall be replaced immediately thereafter.

(v) When work is done on or over open joisting, the joisting shall be securely boarded over or other effective measures shall be taken to prevent falls of persons.

V. Roof work.—(i) No person shall be employed on any roof on which, by reason of the pitch, the nature of the surface, or the state of the weather, there is a risk of falling, unless suitable precautions are taken to prevent the fall of persons or materials.

(ii) On glass roofs, or on asbestos roofs, or roofs covered with fragile materials special precautions shall be taken to prevent the workers from inadvertently stepping on them and to facilitate the safe carrying out of repairs.

(iii) (a) When work is performed on any roof extensively, which has a pitch of over 34 (2:3) or is slippery, the following provisions whenever possible shall apply:

(1) Suitable guard-rails shall be provided;

(2) a suitable working platform securely supported and of a width of not less than 456 mm shall be provided;

(3) suitable, sufficient and properly secured ladders, duck ladders or crawling board shall be provided.

(b) Whenever it is impossible in the opinion of the Council to provide the facilities specified in subparagraph (a)—

(1) safety belts with ropes enabling the wearers to lash themselves to a solid structure shall be supplied to the workers and used by them; and

(2) if the safety rope cannot be fixed to a solid structure, a second person shall be provided to hold the rope in a secure manner.

(b) as die bopunt nie vasgemaak kan word nie, stewig aan die onderpunt vasgemaak word; of

(c) as dit ook onmoontlik is om dit aan die onderpunt vas te maak, deur 'n man aan die onderpunt vasgehou word sodat dit nie kan gly nie.

(iv) Daar moet voorkom word dat lere te veel buig.

(v) Elke staander van 'n leer moet ewe vas en stewig staan.

(vi) Waar lere verskillende verdiepings met mekaar verbind—

(a) moet die lere nie in 'n reguit ry opgestel word nie; en

(b) moet 'n beskermende bordes met 'n opening wat so klein moontlik moet wees, op elke verdieping verskaf word.

(vii) 'n Leer met 'n ontbrekende of defekte sport mag nie gebruik word nie.

(viii) Geen leer met 'n sport wat gestut word deur spykers, penne of iets dergeliks, mag gebruik word nie.

(ix) Houlere moet gemaak wees—

(a) van staanders wat sterk genoeg is, waarvan die hout vry is van sigbare defekte en waarvan die draad van die hout oor die lengte daarvan strek; en

(b) met sporte waarvan die hout vry is van sigbare defekte en wat in die staanders ingelaat is deur middel van tapgate; geen sporte mag slegs vasgespyker wees nie.

U. Omheining van openings.—(i) Elke opening wat in die vloer van 'n gebou of in 'n werkplatform gelaat word vir 'n hyserskag of 'n trap of vir die ophys van materiaal of om toegang vir werkmense te verleen of vir enige ander doel, moet voorsien wees—

(a) van 'n geskikte skutreling of skutrelings m 'n dwarsdeursnee van minstens 57 vierkante cm; wat minstens 1 m bokant die vloer of platform aangebring moet word en wel op so 'n manier dat die vertikale opening onderkant die skutreling hoogstens 1 m is;

(b) van toonborde wat hoog genoeg is om te voorkom dat materiaal of gereedschap van die vloer of platform afval, wat in geen geval minder as 150 mm hoog is nie en wat so na aan die vloer of platform as moontlik aangebring moet word.

(ii) Elke opening in 'n muur wat minder as 1 m van 'n vloer of platform af is, moet voorsien wees—

(a) van 'n geskikte skutreling of skutrelings wat 'n dwarsdeursnee van minstens 57 vierkante cm het en wat minstens 1 m bokant die vloer of platform aangebring moet word; en die vertikale opening onderkant 'n skutreling mag nie meer as 1 m wees nie; en

(b) indien nodig, van toonborde wat hoog genoeg is om te voorkom dat materiaal en gereedschap afval en wat in geen geval minder as 150 mm hoog mag wees nie en so na as moontlik aan die vloer of platform of aan die onderkant van die opening aangebring moet word.

(iii) Die omheining van openings moet, behalwe vir sover die verwydering daarvan in die volgende paragraaf toegelaat word, in posisie bly totdat dit nodig word om dit te verwyder ten einde die permanente omheining te voltooi.

(iv) Die omheining van openings mag nie verwyder word nie behalwe vir dié tyd en in dié mate wat nodig is om persone toegang daartoe te verleen of materiaal te vervoer of te verskuif, en daarna moet dit onmiddellik teruggeplaas word.

(v) Wanneer werk gedoen word op of oor oop balke, moet die balke stewig met borde bedek word; so nie, moet ander doeltreffende maatreëls getref word om te voorkom dat persone val.

V. Dakwerk.—(i) Niemand mag op 'n dak wat, weens die helling daarvan, die aard van die oppervlakte of die weersgesteldheid, die gevaar inhou dat persone kan val, werksaam wees nie tensy geskikte voorsorgsmaatreëls getref is om te voorkom dat persone of materiaal val.

(ii) Op glas- of asbesdakke of dakke wat met breekbare materiaal bedek is, moet daar spesiale voorsorgsmaatreëls getref word ten einde te voorkom dat werkers per abuis daarop trap en ten einde die veilige uitvoering van herstelwerk te vergemaklik.

(iii) (a) Wanneer ekstensiewe werk uitgevoer word op 'n dak met 'n helling van meer as 34 (2:3) of wat glipigerig is, is die volgende bepalinge, waar moontlik, van toepassing:

(1) Geskikte skutrelings moet verskaf word;

(2) 'n geskikte werkplatform wat stewig gestut en minstens 456 mm breed is, moet verskaf word;

(3) geskikte, voldoende en behoorlik vasgemaakte lere, staand- of kruipplanke moet verskaf word.

(b) Wanneer dit, na die mening van die Raad, onmoontlik is om die fasiliteite te verskaf wat in subparagraaf (a) gespesifiseer word—

(1) moet veiligheidsgordels met toue waarmee die draers daarvan hulle aan 'n soliede struktuur kan vasbind, aan die werkers verskaf en deur hulle gebruik word; en

(2) moet 'n tweede persoon verskaf word om die tou veilig vas te hou indien dit nie moontlik is om dit aan 'n soliede struktuur vas te bind nie.

W. Miscellaneous provisions.—(i) Any part of the premises where any person at work or passing is liable to be struck by materials, tools, or other articles falling more than 3 m shall be covered in such a manner as to protect such persons, unless other effective steps are taken to prevent falls of objects from such heights.

(ii) Scaffold materials, tools, or other objects shall not be thrown down but shall be properly lowered.

(iii) Safe means of access shall be provided to all working platforms and other working places.

(iv) Every working-place and other place to which access is required for any person and every means of approach thereto shall be efficiently lighted.

(v) When necessary, special lighting shall be provided at all parts of scaffold and structures where materials are hoisted.

(vi) During all construction, repair, alteration, maintenance or demolition of buildings, all necessary precautions shall be taken to prevent the workers from coming into contact with live electric wires or equipment, including low tension wires and equipment.

(vii) Protruding nails shall be knocked in or removed from all materials used in the construction of scaffolding or falsework.

(viii) No materials on the site shall be so stacked or placed as to cause danger to any person.

X. General provisions.—(i) Every part of the structure, working gear and anchoring and fixing appliances of every crane, crab and winch and of all other hoisting machines and tackle shall—

(a) be of good mechanical construction, sound material and adequate strength and substance and free from defect;

(b) be kept in good repair and in good working order; and

(c) as far as the construction permits be examined in position at least once in every week by the driver or other competent person.

(ii) Adequate steps shall be taken to ascertain the safe working load of every hoisting appliance.

(iii) The maximum safe working load shall be plainly marked—

(a) upon every crab, winch and pulley block used in the hoisting or lowering of any load;

(b) upon every derrick, pole or mast used in the hoisting or lowering of any load with a mass of 900 kg, or more; and

(c) upon every crane.

(iv) In the case of a crane fitted with a derricking jib, the safe working load at various radii of the jib shall be plainly marked upon it.

(v) A crane, crab, winch or any other hoisting appliance or any part of such appliance, shall not, except as permitted by the following paragraph, be loaded beyond the safe working load.

(vi) For the purpose of making tests of a crane or other hoisting appliance or gear the safe working load may be exceeded by such amount as the competent person appointed to carry out the tests may authorise.

(vii) During hoisting operations, effective precautions shall be taken to prevent any person from standing or passing under the load.

(viii) No load shall be left suspended from hoisting appliance unless there is a competent person actually in charge while the load is so suspended.

(ix) No person under 18 years of age shall be in control of any hoisting machine, including any scaffold winch, or give signals to the operator.

(x) Under normal working conditions one person only shall be appointed as being responsible for giving of all signals to the crane driver.

(xi) When any hoisting or lowering is performed by means of a crane and the crane driver or person operating the crane is unable to see the load in all its position, one or more lookout or signal men shall be stationed so as to see the load throughout its travel and give the necessary signals to the crane driver or person operating the crane.

(xii) (a) For each operation to be performed there shall be a distinctive signal of such a character that the person to whom it is given shall be able to hear or see it easily.

(b) Where a sound, colour or light signal is used, it shall be made by an efficient device.

(c) Every signal wire shall be adequately protected from accidental interference.

(xiii) Motors, gearing, transmission, electric wiring and other dangerous parts of hoisting appliances shall be provided with efficient safeguards which shall not be removed while the machine or apparatus is in use. If the safeguards have to be removed, they shall be replaced as soon as possible by the persons removing them and in any case before the machines and apparatus are again taken into normal service.

W. Diverse bepalings.—(1) Enige gedeelte van die perseel waar 'n werkende of verbygaande persoon maklik getref kan word deur materiaal, gereedskap of ander artikels wat meer as 3 m val, moet op so 'n manier bedek word dat dit sodanige persone beskerm, tensy ander doeltreffende stappe gedoen is ten einde te voorkom dat voorwerpe van sodanige hoogtes afval.

(ii) Steiermateriaal, gereedskap of ander voorwerpe mag nie afgegooi word nie maar moet behoorlik neergelaat word.

(iii) 'n Veilige toegang tot alle werkplatforms en ander werkplekke moet verskaf word.

(iv) Elke werkplek en ander plek waartoe 'n persoon toegang moet hê, en elke toegang daartoe moet op 'n doeltreffende wyse verlig word.

(v) Wanneer nodig, moet spesiale ligte aangebring word op alle gedeeltes van steiers en bouwerke waar materiaal opgehef word.

(vi) In alle gevalle waar geboue opgerig, herstel, verbou, in stand gehou of afgebreek word, moet al die nodige voorsorgsmaatreëls getref word ten einde te voorkom dat die werkers in aanraking kom met 'n lewendige elektriese draad of uitrusting, met inbegrip van laagsplanningsdrade en -uitrusting.

(vii) Spykers wat uitsteek, moet ingeslaan of verwyder word van alle materiaal wat vir die oprigting van steiers of stutwerk gebruik word.

(viii) Geen materiaal op die terrein moet so gepak of geplaas word dat dit gevaar vir enigiemand inhou nie.

X. Algemene bepalings.—(i) Elke gedeelte van die struktuur, werkende dele, ankers en hegstestelle van elke hyskraan, kaapstander en windas en van alle ander hysmasjien en -takel moet—

(a) werktuigkundig goed gebou wees van materiaal wat sterk genoeg, stewig genoeg en vry van defekte is;

(b) goed onderhou en in 'n goeie werkende toestand gehou word; en

(c) waar die konstruksie dit moontlik maak, minstens een maal elke week deur die bestuurder of 'n ander bevoegde persoon ondersoek word in die posisie waarin dit opgerig is.

(ii) Daar moet doeltreffende stappe gedoen word ten einde vas te stel wat die veilige werkvrage van elke hystoestel is.

(iii) Die maksimum veilige werkvrage moet duidelik gemerk word—

(a) op elke kaapstander, windas en katrolblok wat gebruik word om 'n vrage op te hys of neer te laat;

(b) op elke laaiboom, paal of mas wat gebruik word om 'n vrage van 900 kg of meer op te hys of neer te laat; en

(c) op elke hyskraan.

(iv) In die geval van 'n kraan met 'n laai-arm moet die veilige werkvrage duidelik op die verskillende lengtes van die arm gemerk word.

(v) 'n Hyskraan, kaapstander, windas of enige ander hystoestel of gedeelte van sodanige toestel mag nie swaarder as die veilige werkvrage gelaai word nie, behalwe soos toegelaat in die volgende paragraaf.

(vi) Ten einde 'n hyskraan of ander hystoestel of -uitrusting te toets, mag die veilige werkvrage oorskry word met soveel as wat goedgekeur word deur die bevoegde persoon wat aangestel is om die toetse uit te voer.

(vii) Wanneer daar hyswerk verrig word, moet doeltreffende voorsorgsmaatreëls getref word ten einde te voorkom dat persone onder die vrage staan of deurloop.

(viii) Geen vrage mag hangende aan 'n hystoestel gelaat word nie tensy daar 'n bevoegde persoon is wat werklik verantwoordelikeheid aanvaar terwyl die vrage aldus hang.

(ix) Niemand onder die leeftyd van 18 jaar mag beheer oor 'n hystoestel, met inbegrip van 'n steier en windas, hê of seine aan die bediener gee nie.

(x) Onder gewone werktoustande moet daar slegs een persoon aangestel word as die persoon wat verantwoordelik is om alle seine aan die bestuurder van 'n hyskraan te gee.

(xi) Wanneer hys- of neerlaatwerk verrig word deur middel van 'n kraan en die kraanbestuurder of persoon wat die kraan bedien nie die vrage in al sy posisies kan sien nie, moet een of meer uitkyk- of seinmanne so geplaas word dat hulle altyd die vrage kan sien solank dit beweeg en die nodige seine aan die hyskraanbestuurder of hyskraanbediener kan gee.

(xii) (a) Daar moet vir elke beweging wat uitgevoer moet word, 'n onderskeidende sein wees wat van so 'n aard is dat die persoon aan wie dit gegee word, dit maklik kan hoor of sien.

(b) Waar 'n klank-, kleur- of ligsein gebruik word, moet dit deur middel van 'n doeltreffende toestel gegee word.

(c) Alle seindrade moet op 'n doeltreffende wyse beskerm word teen toevallige steuring.

(xiii) Motore, ratte, oorbringaste, elektriese drade en ander gevaarlike dele van hystoestelle moet voorsien word van doeltreffende beskermstrukture wat nie verwyder mag word terwyl die masjien of apparaat in gebruik is nie. As die beskermstrukture verwyder moet word, moet hulle so gou moontlik teruggeplaas word deur die persoon wat hulle verwyder het, en in elk geval voordat die masjiene en apparaat weer vir gewone werk gebruik word.

(xiv) The driver of every crane or similar hoisting appliance shall be provided with a safe and covered stand, cab or cabin.

(xv) (a) Where reasonably practicable the driver's cab on every crane or other hoisting machine shall, before the crane or other hoisting machine is put into general use, be completely erected or adequate provision made for the protection of the driver from the weather.

(b) During cold weather the cabin of every power-driven crane or other hoisting appliance in use shall be adequately heated by suitable means.

Y. Winches, crabs and pulleys.—(i) Every part of the framework of every crab or winch, including the bearers, shall be of metal.

(ii) When wire ropes are used, the diameter of the pulleys or drums shall not be less than 400 times the diameter of the wires in the rope excluding the core of the rope.

(iii) When winch drums are grooved—

(a) the radius of the grooves shall be approximately the same as, but not less than, the radius of the rope; and

(b) the pitch of the grooves shall not be less than the diameter of the rope.

(iv) Winch drums shall be provided with flanges that prevent the rope from slipping off the drum.

(v) Every crane, crab and winch shall be provided with an efficient brake or brakes and with any other safety device required to prevent the fall of the load when suspended.

(vi) On every crab or winch the control lever shall be provided with a suitable locking device.

(vii) On steam-driven lifting engines the lever controlling the link motion reversing gear shall be provided with a suitable spring-lock arrangement.

Z. Suspension and attachment.—(i) All cables or ropes used on hoisting appliances for raising or lowering materials shall be long enough to leave at least two turns on the drum at every operating position of the appliance.

(ii) No rope shall be used over a groove drum or pulley if its diameter exceeds the pitch of the drum grooves or the width of the pulley groove.

(iii) Wire ropes shall be such as to have a factor of safety of at least six under the maximum load. In calculating the dimensions of wire ropes the ropes shall be assumed to be under tensile stress only.

(iv) No chain or wire rope which has a knot tied in it shall be used for raising or lowering any load.

(v) Every hoisting or derricking rope or chain shall be securely fastened to the barrel of the crane, crab or winch with which it is used.

(vi) Every temporary attachment or connection of a rope, chain or other appliance used in the erection or dismantling of a crane shall be adequate and secure.

(vii) Every rope used in hoisting or lowering or as a means of suspension shall be of suitable quality and adequate strength and in good condition.

(viii) Every chain, ring, hook, shackle, swivel and pulley block used for hoisting or lowering, or as a means of suspension shall have been tested and be marked in plain figures and letters with the safe working load and identification mark.

(ix) No gear used for attachment or as a means of suspension shall be loaded beyond its safe working load, except for the purpose of making tests.

(x) Every chain, ring, hook, shackle and swivel used in hoisting or lowering or as a means of suspension which has been lengthened, altered or repaired by welding shall be adequately tested and examined before being again taken into use.

(xi) Every hook used for hoisting or lowering shall either—

(a) be provided with an efficient catch to prevent the displacement of the sling or load from the hook; or

(b) be of such shape as to reduce as far as possible the risk of such displacement.

(xii) The parts of hooks liable to come into contact with ropes or chains during the raising or lowering of loads shall be rounded.

(xiii) Where double or multiple slings are used for hoisting or lowering purposes the upper ends of the sling shall be connected by means of a shackle or ring and not be put separately into a lifting hook; this requirement shall not apply when the total load lifted is less than half of the safe working load of the hook.

(xiv) When bulky objects are being raised or lowered, the maximum safe load of slings shall be determined with reference, not only to their strength, but also to the angle of the legs.

(xiv) Die bestuurder van elke kraan of soortgelyke hystoestel moet voorsien word van 'n veilige en toegemaakte staanplek of kajuit.

(xv) (a) Waar dit redelikerwys moontlik is, moet die bestuurder se kajuit op elke hyskraan of ander hystoestel volledig opgerig word of moet daar doeltreffende voorsiening gemaak word vir die beskerming van die bestuurder teen wind en weer voordat die kraan of ander hystoestel in algemene gebruik geneem word.

(b) Gedurende koue weer moet die kajuit van elke kragaan-gedrewe kraan of ander hystoestel wat gebruik word, op 'n doeltreffende en geskikte wyse verhit word.

Y. Windasse, kaapstanders en katrolle.—(i) Elke gedeelte van die raamwerk van elke kaapstander of windas, met inbegrip van die draers, moet van metaal gemaak wees.

(ii) Wanneer draadtoue gebruik word, moet die diameter van die katrolle of tolle minstens 400 maal die diameter wees van die draad in die tou, uitgesonderd die kern van die tou.

(iii) Wanneer wentolle gegroef is—

(a) moet die radius van die groewe ongeveer dieselfde, maar nie kleiner nie, wees as die radius van die tou; en

(b) moet die steek van die groewe minstens die diameter van die tou wees.

(iv) Wentolle moet voorsien word van flense wat keer dat die tou van die tol afgly.

(v) Elke kraan, kaapstander en windas moet voorsien wees van 'n doeltreffende rem of remme en van alle ander veiligheids-toestelle wat nodig is om te voorkom dat die vrag val terwyl dit hang.

(vi) Die beheerhefboom op elke kaapstander of windas moet voorsien wees van 'n geskikte sluittoestel.

(vii) Op stoomaangedrewe hysmotore moet die hefboom wat die skakelbeweging van die trurat beheer, voorsien wees van 'n geskikte veerslot.

Z. Hang- en hegstukke.—(i) Alle kables of toue wat op hystoestelle gebruik word vir die hys of neerlaat van materiaal, moet lank genoeg wees om in elke werkposisie van die toestel minstens twee draaie om die tol te laat.

(ii) Geen tou mag oor 'n gegroefde tol of katrol gebruik word nie indien die diameter daarvan groter is as die steek van die tolgroewe of die breedte van die katrolgroef.

(iii) Draadtoue moet 'n veiligheidsfaktor van minstens ses hê wanneer dit die maksimum vrag dra. Wanneer die afmetings van draadtoue bereken word, moet dit gedoen word asof die toue slegs onder trekspanning is.

(iv) Geen ketting of draadtou waarin daar 'n knoop is, mag vir die hys of neerlaat van 'n vrag gebruik word nie.

(v) Elke hys- of laaitou of -ketting moet stewig vasgemaak word aan die tol van die hyskraan, kaapstander of windas wat gebruik word.

(vi) Elke tydelike hegstuk of las van 'n tou, ketting of ander toestel wat gebruik word vir die oprigting of afbreek van 'n kraan, moet doeltreffend en veilig wees.

(vii) Elke tou wat gebruik word vir hys- of neerlaatwerk of om iets daaraan te laat hang, moet van 'n geskikte gehalte, sterk genoeg en in 'n goeie toestand wees.

(viii) Elke ketting, ring, haak, harp, draaiskakel en katrolblok wat gebruik word vir hys- of neerlaatwerk of om iets daaraan te laat hang, moet vooraf getoets word, en die veilige werkvrag en 'n identifikasiemerk moet in duidelike syfers en letters daarop aangebring word.

(ix) Geen uitrusting wat gebruik word as 'n hegstuk of om iets daaraan te laat hang, mag swaarder as met die veilige werkvrag gelaai word nie, behalwe wanneer dit getoets word.

(x) Elke ketting, ring, haak, harp en draaiskakel wat gebruik word vir hys- of neerlaatwerk of om iets daaraan te laat hang, en wat deur middel van sweiswerk verleng, verander of herstel is, moet op 'n doeltreffende wyse getoets en ondersoek word voordat dit weer in gebruik geneem word.

(xi) Elke haak wat vir hys- of neerlaatwerk gebruik word, moet—

(a) van 'n doeltreffende knip voorsien word ten einde te voorkom dat die strop of vrag van die haak afgly; of

(b) van so 'n fatsoen wees dat die gevaar daaraan verbonde dat dit kan afgly, tot 'n minimum beperk word.

(xii) Dié gedeeltes van hake wat maklik met toue of kettings in aanraking kan kom wanneer vragte gehys of neergelaat word, moet rond wees.

(xiii) Waar dubbele of meervoudige stroppe vir hys- of neerlaattoeleindes gebruik word, moet die bopunte van die stroppe aan mekaar geheg word deur middel van 'n harp of ring en mag dit nie afsonderlik in die hyshaak geplaas word nie; hierdie vereiste is nie van toepassing wanneer die totale vrag wat gehys word minder is as die helfte van die veilige werkvrag van die haak nie.

(xiv) Wanneer lywige voorwerpe gehys of neergelaat word, moet die maksimum veilige vrag van die stroppe bepaal word deur nie alleen hul sterkte in aanmerking te neem nie maar ook die hoek van die bene.

(xv) Sharp edges of a load shall not be in contact with slings, ropes or chains.

(xvi) All chains, ropes slings and other gear used for hoisting or lowering or as a means of suspension shall be periodically examined by a competent person and this person's findings shall be entered on a certificate or in a special register, which shall be in a log book accessible for scrutiny by the Council or its appointee.

AA. *Cranes*.—(i) The stage for every crane shall be built of sound material and be of good mechanical construction having regard to its height and position and to the lifting and reaching capacity of the crane.

(ii) The platform of every crane shall—

- (a) be close-planked or plated;
- (b) be securely fenced according to these regulations;
- (c) be provided with safe means of access; and
- (d) be of sufficient area—

(1) in all cases, for the driver or operator and signalmen; and

(2) in the case of a guy derrick crane also for the operator of the slewing mechanism.

(iii) (a) Every fixing crane shall either be securely anchored or be adequately weighted by suitable ballast firmly secured to ensure stability.

(b) When a crane is weighted by ballast a diagram showing the position and size of the counterpieces shall be posted up in the driver's cab.

(c) Every travelling crane shall be provided with a device for anchoring it to the rails of the crane track.

(iv) On every stage, gantry or other place on which a crane moves there shall, in so far as practicable, be maintained at every position of the crane an unobstructed passageway of a width of at least 600 mm between the moving parts of the crane and the fixed parts or edge of such stage, gantry or place.

(v) If at any time it is impracticable to maintain a passageway of a width of at least 600 mm at any place or point, all reasonable steps shall be taken to prevent the access of any person to such place or point at such time.

(vi) All rails on which a travelling crane moves shall be of adequate section and have an even running surface.

(vii) The following requirements shall apply to every track of a travelling crane, whether resting on the ground or raised above the ground:

- (a) The whole track shall be properly laid;
- (b) all the supports shall be of sufficient strength and be maintained in good condition; and
- (c) the ends of the track shall be provided with shoes or buffers.

(viii) All rails on which a travelling crane moves, shall, unless other adequate steps are taken to ensure the proper junction of, and to prevent any material alteration in the gauge of the rails—

- (a) be jointed by fish-plates or double chairs; and
- (b) be securely fastened to sleepers.

(ix) The track and turntable of every travelling crane shall be installed with the greatest care and in conformity with sound technical principles.

AB. *Derrick cranes*.—(i) The maximum radius at which the jib may be worked shall be clearly indicated on every derrick crane.

(ii) When the jib is at the maximum radius there shall not be less than two dead turns of rope on the derricking drum.

(iii) The jib of a Scotch derrick crane shall not be erected between the back stays of the crane.

(iv) Every crane having a derricking jib shall be provided with an effective interlocking arrangement between the derricking clutch and the pawl sustaining the derricking drum, except where—

- (a) the hoisting drum and the derricking drum are independently driven; or
- (b) the mechanism driving the derricking drum is self-locking.

(v) Where the guys of a guy derrick crane cannot be fixed at approximately equal spacing, such other measures shall be taken as will ensure the safety of the crane.

(vi) The whole of the appliances for the anchorage of a crane shall be examined on each occasion before the crane is erected.

(vii) The erection of cranes shall be supervised by a competent person.

(viii) Each crane shall after each erection on a building site and before being used be tested *in situ* for anchorage, by a competent person.

(xv) Die skerp kante van 'n vrag mag nie met stroppe, toue of kettings in aanraking kom nie.

(xvi) Alle kettings, toue, stroppe en ander uitrusting wat vir hys-, neerlaat- of hangwerk gebruik word, moet periodiek deur 'n bevoegde persoon ondersoek word, en hierdie persoon se bevinding moet ingeskrif word op 'n sertifikaat of in 'n spesiale register, naamlik in 'n logboek wat toeganklik is vir ondersoek deur die Raad of sy benoemde.

AA. *Hyskrane*.—(i) Die platform van elke kraan moet gebou word van defekvrye materiaal en die konstruksie daarvan moet meganies goed wees met die oog op die hoogte en posisie daarvan en op die hys- en reikvermoë van die hyskraan.

(ii) Die platform van elke kraan moet—

- (a) planke of plate hê wat dig teen mekaar is;
- (b) op 'n veilige manier omhein word ooreenkomstig hierdie regulasies;
- (c) voorsien wees van 'n veilige toegang; en
- (d) groot genoeg wees—

(1) vir die bestuurder of bediener en seinman, in alle gevalle; en

(2) in die geval van 'n ankertou-galgkraan, ook vir die bediener van die swaaimeganisme.

(iii) (a) Elke hegkraan moet of stewig geanker of op 'n doeltreffende wyse met geskikte ballas vasgepak word sodat dit stewig staan en nie wikkels nie.

(b) Wanneer 'n kraan met ballas vasgepak word, moet 'n diagram wat die posisie en grootte van die teenstukke toon, in die bestuurder se kajuit opgeplak word.

(c) Elke loopkraan moet voorsien wees van 'n toestel om dit aan die kraanspore te anker.

(iv) Op elke platform, stellasië of ander plek waarop 'n kraan beweeg, moet daar so ver doenlik op elke posisie van die kraan 'n onversperde deurgang met 'n breedte van minstens 600 mm wees tussen die bewegende dele van die kraan en die vaste dele of rand van die platform, stellasië of plek.

(v) As dit te eniger tyd ondoenlik is om 'n deurgang met 'n breedte van minstens 600 mm op enige plek of punt te verskaf, moet alle redelike stappe gedoen word om te voorkom dat enigiemand op so 'n tydstip toegang tot so 'n plek of punt verkry.

(vi) Alle spore waarop 'n loopkraan beweeg, moet van 'n geskikte deursnee wees en 'n gelyk loopoppervlak hê.

(vii) Onderstaande vereistes is van toepassing op elke spoor van 'n loopkraan, afgesien daarvan of dit op die grond rus of bokant die grond is:

- (a) Die hele spoor moet behoorlik aangelê wees;
- (b) al die stutte moet sterk genoeg wees en in 'n goeie toestand gehou word; en
- (c) die eindpunte van die spoor moet voorsien wees van stootstukke of buffers.

(viii) Alle spore waarop 'n loopkraan beweeg, moet, tensy ander doeltreffende maatreëls getref is om te verseker dat hulle op 'n behoorlike wyse gelas is en wel op so 'n manier dat die breedte van die spore nie wesenlik verander word nie en moet—

- (a) deur middel van spalkplate of dubbele spoorstoelplate gelas word; en
- (b) behoorlik aan die dwarslêers vasgemaak wees.

(ix) Die spore en draaiskyf van elke loopkraan moet met die grootste sorgvuldigheid en in ooreenstemming met gesonde tegniese beginsels aangelê word.

AB. *Galgkrane*.—(i) Daar moet op elke galgkraan duidelik aangetoon word tot op watter lengte die kraanarm gebruik mag word.

(ii) Wanneer die radius van die kraanarm op sy langste is, moet daar minstens nog twee draaie tou om die laaitol wees.

(iii) Die kraanarm van 'n Skotse galgkraan mag nie tussen die agterste ankers van die kraan opgerig word nie.

(iv) Elke kraan wat 'n kraanarm het, moet voorsien wees van 'n doeltreffende grendelreëling tussen die laaikoppelaar en die pal wat die laaitol vashou, behalwe waar—

- (a) die hystol en die laaitol afsonderlik aangedryf word; of
- (b) die meganisme wat die laaitol aandryf, selfsluitend is.

(v) Waar die ankertoue van 'n ankertou-galgkraan nie op punte wat naastenby ewe ver van mekaar af is, vasgemaak kan word nie, moet ander maatreëls getref word wat die veiligheid van die kraan sal verseker.

(vi) Al die toestelle wat vir die ankerings van 'n kraan gebruik word, moet telkens voordat die kraan opgerig word, ondersoek word.

(vii) 'n Bevoegde persoon moet toesig hou oor die oprigting van hyskrane.

(viii) Die verankering van elke kraan moet elke maal nadat dit op 'n bousterrein opgerig is en voordat dit gebruik word, *in situ* deur 'n bevoegde persoon getoets word.

(ix) Cranes shall be tested for anchorage by the imposition on each anchorage of the maximum uplift or pull exerted either—

(a) by a load of 25 per cent above the maximum load to be lifted by the crane as erected; or

(b) by a less load arranged to exert an equivalent pull on the anchorage.

(x) If the pull applied by the test to any anchorage is less than 25 per cent in excess of the pull which would be exerted by the maximum safe working load, a loading diagram appropriate to the crane anchorage shall be affixed in a position where it can readily be seen by the crane driver.

AC. *Automatic safe load indicator.*—(i) No jib crane whether having a fixed jib or a derricking jib shall be used unless it is fitted with an automatic indicator which—

(a) indicates clearly to the driver or person operating the crane when the load being moved approaches the safe working load of the crane at any inclination of the jib; and

(b) gives an efficient sound signal when the load being moved is in excess of the safe working load of the crane at any inclination of the jib.

(ii) The preceding paragraph does not apply to—

(a) any guy derrick crane;

(b) any hand crane which is being used solely for erecting or dismantling another crane; or

(c) any crane having a maximum safe working load of 900 kg or less;

but in all such cases a table showing the safe working loads at various radii of the jib shall be kept attached to the crane.

AD. *Various rules concerning crane operations.*—(i) (a) A crane shall not be used otherwise than for direct lifting or lowering of a load unless its stability is not thereby endangered.

(b) No load which lies in the angle between the back stays of a Scotch derrick crane shall be moved by that crane.

(ii) Where more than one crane or winch is required to lift or lower one load—

(a) the machinery, plant and appliance used shall be so arranged and fixed that no such crane or winch shall at any time be loaded beyond its safe working load or be rendered unstable in the hoisting or lowering of the load; and

(b) a person shall be specially appointed to co-ordinate the operation of the appliances working together.

(iii) When a load is thought to approach the maximum safe working load a trial shall be made by raising the load a short distance to ensure that the hoisting appliances can carry it safely.

AE. *Hoists.*—(i) Hoists (i.e. lifting appliances provided with a cage or platform that runs in guides) used for raising and lowering materials shall satisfy the requirements of this regulation.

(ii) (a) Hoist shafts shall be provided with solid walls or other equally effective fencing—

(1) at the ground level on all sides; and

(2) at all other levels on all sides to which access is provided.

(b) The walls of hoist shafts, except at approaches, shall extend at least 2 m above the floor, platform or other place to which access is provided.

(iii) Approaches to hoists shall be provided with solid grates or other equally effective fencing which—

(a) are at least 1 m high; and

(b) close automatically when the hoist platform leaves the landing.

(iv) Approaches to hoist shall be adequately lighted.

(v) The guides of hoist platforms shall offer sufficient resistance to bending and, in the case of jamming by a safety catch, to buckling.

(vi) The platform shall be so constructed that safe transport is ensured.

(vii) On platform for truck transport the trucks shall be efficiently blocked in a safe position on the platform.

(ix) Die verankering van kranes moet getoets word deur elke anker te onderwerp aan die maksimum hys- of trekkrag wat uitgeoefen word deur—

(a) of 'n vraag wat 25 persent swaarder as die maksimum vraag is wat opgelig moet word deur die kraan soos dit opgerig is;

(b) of 'n kleiner vraag wat so geringskik is dat dit die anker aan 'n ekwivalente trekkrag onderwerp.

(x) Wanneer die trekkrag waaraan 'n anker onderwerp word wanneer dit getoets word, minder as 25 persent meer is as die trekkrag wat deur die maksimum veilige werkvrage uitgeoefen sal word, moet 'n laaidiagram wat pas by die verankering van die kraan aangebring word op 'n plek waar die hyskraanbestuurder dit maklik kan sien.

AC. *Outomatiese veiligheidsvragwyser.*—(i) Geen armkraan, afgesien daarvan of dit 'n vaste arm of 'n laaiarm het, mag gebruik word nie tensy dit toegerus is met 'n outomatiese wyser wat—

(a) duidelik aan die bestuurder of bediener van die kraan toon wanneer die vraag wat beweeg word, op enige helling van die arm naby is aan die veilige werkvrage van die kraan; en

(b) 'n doeltreffende klanksein laat hoor wanneer die vraag wat beweeg word, op enige helling van die arm swaarder is as die veilige werkvrage van die kraan.

(ii) Die voorgaande paragraaf is nie van toepassing nie op—

(a) 'n ankertou-galgkraan;

(b) 'n handkraan wat uitsluitlik gebruik word om 'n ander kraan op te rig of af te breek; of

(c) 'n kraan met 'n maksimum veilige werkkrage van 900 kg of minder;

maar in al sodanige gevalle moet 'n tabel wat die veilige werkvrage op die verskillende lengtes van die kraanarm aantoon, aan die hyskraan geheg gehou word.

AD. *Verskillende reëls betreffende kraanwerk.*—(i) (a) 'n Kraan mag nie op 'n ander manier as vir die regstreekse hys of neerlaat van 'n vraag gebruik word nie tensy die stabiliteit daarvan nie daardeur in gevaar gebring word nie.

(b) Geen vraag wat in die hoek tussen die agterste ankers van 'n Skotse galgkraan lê, mag deur daardie kraan beweeg word nie.

(ii) Waar meer as een kraan of windas nodig is vir dieselfde hys- of neerlaatwerk—

(a) moet die masjinerie, uitrusting en toestelle wat gebruik word, so geringskik en aangebring word dat sodanige kraan of windas nooit swaarder as met die veilige werkvrage daarvan gelaai of onstewig word wanneer die vraag gehys of neergelaat word nie; en

(b) moet 'n persoon spesiaal aangestel word om die werk van die toestelle wat saam werk, te koördineer.

(iii) Wanneer die mening bestaan dat 'n vraag na aan die maksimum veilige werkvrage is, moet 'n toets uitgevoer word deur die vraag 'n klein entjie te hys ten einde te verseker dat die hystoestelle dit met veiligheid kan dra.

AE. *Hysers.*—(i) Hysers (d.w.s. hystoestelle wat voorsien is van 'n hok of platform wat op leibane loop) wat gebruik word om materiaal te hys of neer te laat, moet aan die vereistes van hierdie regulasie voldoen.

(ii) (a) Hyserskagte moet soliede mure hê of op 'n ander doeltreffende wyse omhein word—

(1) aan alle kante op die grondvlak; en

(2) aan alle kante op alle ander vlakke waar toegang daartoe verleen word.

(b) Die mure van hyserskagte, uitgesonderd die toegangswêë, moet minstens 2 m uitsteek bokant die vloer, platform of ander plek waar toegang daartoe verleen word.

(iii) Toegangswêë tot hystoestelle moet voorsien wees van soliede roosters of ander omheining wat net so doeltreffend is en wat—

(a) minstens 1 m hoog is; en

(b) outomaties sluit wanneer die hysplatform die bordes verlaat.

(iv) Die toegangswêë tot hystoestelle moet op 'n doeltreffende wyse verlig word.

(v) Die leibane van hysplatforms moet genoeg weerstand bied teen buiging en in die geval waar dit deur 'n veiligheidsknip gekeer word, teen kromtrekking.

(vi) Die platform moet so gebou word dat vervoer daarop veilig is.

(vii) Op platforms vir die vervoer van trokke moet die trokke op 'n doeltreffende wyse in 'n veilige posisie op die platform geblok word.

(viii) Counterpieces consisting of an assemblage of several parts shall be made of specially constructed parts rigidly connected together.

(ix) The counterpiece shall run in guides.

(x) If two or more wire ropes are used the load shall be equally distributed between them.

(xi) Each suspension rope shall be in one piece.

(xii) The rope ends shall be fastened to the platform attachment by splicing and tight binding with steel wire, by sealing or by clamping with the aid of rope clamps; wherever possible, thimbles shall be used.

(xiii) Drum anchorages of suspension ropes shall be adequate and secure.

(xiv) Ropes shall be long enough to leave at least two turns on the drum when the cage or platform is at its lowest position, and be of such diameter as to have a safety factor of at least eight under the maximum load.

(xv) When wire ropes are used, the diameter of the pulley or drums shall not be less than 400 times the diameter of the wires in the rope.

(xvi) When winch drums are grooved—

(a) the radius of the grooves shall be approximately the same as, but not less than, the radius of the rope; and

(b) the pitch of the grooves shall not be less than the diameter of the rope.

(xvii) Winch drums shall be provided with flanges that prevent the rope from slipping off the drum.

(xviii) It shall not be possible to reverse the motion of the hoist without first bringing it to rest.

(xix) It shall not be possible to set the hoist in motion from the platform.

(xx) Pawls and ratchet wheels with which the pawl must be disengaged before the platform is lowered shall not be used.

(xxi) Where the person operating the hoist cannot see clearly every position of the platform, arrangements shall be made for effective signals to be given to the hoist operator by a responsible person who can see the platform at each position.

(xxii) (a) When the platform is at rest the brake shall be applied automatically.

(b) During loading and unloading the platform shall be blocked by catches or other devices in addition to the brake.

(xxiii) Hoists shall be provided with devices that stop the winding-engine as soon as the platform reaches its highest stopping-place.

(xxiv) Above the highest stopping-place a clearance shall be provided high enough to allow sufficient unobstructed travel of the cage or platform in case of overwinding.

(xxv) No hoist shall be used unless it has been tested and examined by a competent person.

(xxvi) (a) The above provisions apply only to hoists used for raising or lowering materials.

(b) No hoist shall be used for the conveyance of persons unless—

(1) such use has been authorised by the competent authority; or

(2) the hoist complies with the conditions laid down for the installation and operation of lifts used for the conveyance of persons in industrial undertakings.

(xxvii) The following notices shall be posted up in a conspicuous place and in very legible characters in both official languages and also in Zulu and Sesutho:

(a) On all hoists—

(1) on the platform—the carrying capacity in kilograms or other appropriate standard terms of mass; and

(2) on the winding-engine—the lifting capacity in kilograms or other appropriate standard terms of mass;

(b) on hoists, authorised or certified for the conveyance of persons, on the platform or cage—the maximum number of persons to be carried at one time;

(c) on hoists for goods only, on every approach to the hoist—“Goods Hoist! Use by persons prohibited”. (“Goederehyser! Gebruik deur persone verbode”.)

AF. Miscellaneous provisions.—(i) Precautions shall be taken to safeguard the workmen examining or lubricating a crane or hoist. Examination shall not be conducted whilst such crane or hoist is in operation.

(ii) No person shall be lifted or carried by a crane except on the driver's platform, or ride in a barrow hoist or in a hod hoist.

(viii) Teenstukke wat bestaan uit 'n versameling van verskillende stukke, moet gemaak word van spesiaal vervaardigde dele wat stewig aan mekaar verbind is.

(ix) Die teenstuk moet in leibane loop.

(x) As twee of meer draadtoue gebruik word, moet die vraag eweredig tussen hulle verdeel word.

(xi) Elke hangtou moet uit een stuk bestaan.

(xii) Die punte van die toue moet aan die platform vasgemaak word deur middel van splitslaste wat stewig met staal-draad vasgebund is of deur dit te verseel of vas te klamp met behulp van touklampe; waar moontlik, moet ooringe gebruik word.

(xiii) Die verankerings van die tolle van hangtoue moet doeltreffend en stewig wees.

(xiv) Toue moet lank genoeg wees om minstens twee draaie om die tol te laat wanneer die hok of platform in sy laagste posisie is, en die diameter van sodanige toue moet sodanig wees dat dit 'n veiligheidsfaktor van minstens agt het wanneer die maksimum vraag gedra word.

(xv) Wanneer draadtoue gebruik word, moet die diameter van die katrol of tolle minstens 400 maal die diameter van die draade in die tou wees.

(xvi) Wanneer wentolle gegroef is—

(a) moet die radius van die groewe naastenby dieselfde, maar nie kleiner nie, wees as die radius van die tou; en

(b) moet die steek van die groewe nie kleiner as die diameter van die tou wees nie.

(xvii) Wentolle moet voorsien wees van flense wat keer dat die tou nie van die tol afgly nie.

(xviii) Dit moet nie moontlik wees om die bewegingsrigting van die hystoestel te verander sonder om dit eers tot stilstand te bring nie.

(xix) Dit moet nie moontlik wees om die hystoestel van die platform af in beweging te bring nie.

(xx) Palle en sperratte waarmee die palle cers ontkoppel moet word voordat die platform neergelaat word, mag nie gebruik word nie.

(xxi) Waar die persoon wat 'n hystoestel bestuur nie elke posisie van die platform duidelik kan sien nie, moet daar reëlings getref word dat 'n verantwoordelike persoon wat die platform in elke posisie kan sien, doeltreffende tekens aan die hyserbediener gee.

(xxii) (a) Wanneer die platform stilstaan, moet die rem outomaties in werking kom.

(b) Wanneer op- en aflaaierwerk verrig word, moet die platform geblok word deur knippe of ander toestelle benewens die rem.

(xxiii) Hysers moet voorsien word van toestelle wat die wenmotor tot stilstand bring sodra die platform die hoogste stopplek bereik het.

(xxiv) Bokant die hoogste stopplek moet daar genoeg plek vir die onversperde beweging van die hok of platform wees ingeval dit te ver opgedraai word.

(xxv) Geen hystoestel mag gebruik word nie tensy dit deur 'n bevoegde persoon getoets en ondersoek is.

(xxvi) (a) Bostaande bepalinge is van toepassing slegs op hysers wat vir die hys of neerlaat van materiaal gebruik word.

(b) Geen hyser mag vir die vervoer van persone gebruik word nie tensy—

(1) 'n bevoegde owerheid magtiging vir sodanige gebruik verleen het; of

(2) die hyser voldoen aan die voorwaardes wat gestel is vir die installering en werking van hysers wat gebruik word vir die vervoer van persone in nywerheidsondernemings.

(xxvii) Ondergenoemde kennisgewings, in albei die amptelike tale en ook in Zoeloe en Sotho en in duidelik leesbare letters, moet in 'n opvallende plek opgeplak word:

(a) Op alle hysers—

(1) op die platform—die dravermoë, in kg of ander geskikte standaardmassaterme; en

(2) op die wenmotor—die hysvermoë, in kg of ander geskikte standaardmassaterme;

(b) op hysers wat goedgekeur of gesertifiseer is vir die vervoer van persone, op die platform of hok—die maksimum getal persone wat op 'n keer vervoer mag word;

(c) op hystoestelle vir goedere alleen by elke toegang tot die hyser—“Goederehyser! Gebruik deur persone verbode” (“Goods Hoist! Use by persons prohibited”).

AF. Diverse bepalinge.—(i) Daar moet voorsorgmaatreëls getref word vir die beveiliging van werkmense wat 'n kraan of hyser ondersoek of smeer. Sodanige kraan of hyser mag nie ondersoek word terwyl dit in werking is.

(ii) Niemand mag deur 'n kraan opgehys of gedra word nie behalwe op die bestuurder se platform, en niemand mag in die hyser vir kruiwaens of trôe ry nie.

(iii) Every part of a load in course of being hoisted or lowered shall be adequately suspended and supported so as to prevent danger to persons.

(iv) (a) Every receptacle used for hoisting bricks, tiles, slates or other material shall be so closed as to prevent the fall of any of the material;

(b) If loose materials or loaded wheelbarrows are placed directly on a platform for raising or lowering, the platform shall be closed in.

(c) Material shall not be raised, lowered or slowed in such a way as to cause sudden jerks.

(v) In hoisting a barrow, the wheel shall not be used as a means of support unless efficient steps are taken to prevent the axle from slipping out of the bearings.

(vi) When a special ginpole is used, it shall be secured by ropes in such a way that it cannot knock against the scaffolds.

(vii) Jibs for hoisting materials shall not be attached to standard or extension poles.

(viii) When no jib but only a rope pulley is used the latter may be attached to a cross-beam if the cross-beam—

(a) has sufficient strength and is fixed to at least two standards or extensions in the way prescribed for ledges; and

(b) does not at the same time serve as a ledge for the scaffold.

(ix) If a hoisting appliance or any part thereof moves along a scaffold, adequate measures shall be taken to prevent persons on the scaffold from being struck by the appliance or any part of it.

(x) The hoisting of loads at points where there is a regular flow of traffic shall be carried out in an enclosed space, or if this should be impossible (e.g. in the case of bulky objects), measures shall be taken to hold up or divert the traffic for the time being.

(xi) Adequate steps shall be taken to prevent a load in course of being hoisted or lowered from coming into contact with any objects in such manner that part of the load or object may become displaced.

AG. Safety equipment.—(i) Where necessary the employer shall provide the workmen with a sufficient number of respirators, goggles, safety helmets and safety belts of approved types.

(ii) Safety belts shall have life lines of sufficient length and strength.

AH. Rescue equipment.—When work is carried on in proximity to any place where there is a risk of drowning, all necessary equipment shall be provided and kept ready for use, and all necessary steps taken for the prompt rescue of any person in danger.

AI. First-aid equipment.—(i) On every place where building work is carried on, first-aid boxes or cupboards readily accessible and clearly marked shall be provided for the prompt treatment of all injuries sustained in the course of work.

(ii) Such first-aid boxes or cupboards shall be placed under the charge of a responsible person.

AJ. Communication of regulations to workers.—Copies of these regulations or such extracts thereof as may be prescribed by the Council, shall be handed to the workers or conspicuous posted up and maintained at suitable places.

AK. Duty of employers to comply with these regulations.—It shall be the duty of the employer to comply with these regulations.

AL. Co-operation of workers and other persons upon whom this Agreement is binding with the employers.—(i) Every person upon whom this Agreement is binding shall co-operate with the employer in carrying out these regulations.

(ii) Every person upon whom this Agreement is binding shall forthwith remedy or report to the employer or foreman any defect that he may discover in the plant or appliances, or any action by any person liable to cause an accident.

(iii) No person upon whom this Agreement is binding shall interfere with, displace, take away, damage or destroy any of the plant or safeguards required by the foregoing regulations without the authority of the employer or his responsible foreman.

(iii) Elke deel van 'n vrag moet, terwyl dit gehys of neergelaat word, op 'n doeltreffende wyse opgehang of gestut word sodat dit geen gevaar vir persone inhou nie.

(iv) (a) Elke houer wat gebruik word vir die hys van bakstene, teëls, leiklip of ander materiaal, moet so toegemaak word dat die materiaal nie daaruit kan val nie.

(b) As los materiaal of gelaaide kruitwaens regstreeks op 'n platform geplaas word om dit op te hys of neer te laat, moet die platform ingehok wees.

(c) Materiaal mag nie so opgehef, neergelaat of die bewegingsnelheid daarvan so verminder word dat dit skielike rukke veroorsaak nie.

(v) Wanneer 'n kruitwa opgehef word, moet die wiel nie as 'n steunpunt gebruik word nie tensy doeltreffende stappe gedoen is om te voorkom dat die as uit die laers glijp.

(vi) Wanneer 'n spesiale windas gebruik word, moet dit op so 'n manier met toue vasgebond word dat dit nie teen die steiers kan stamp nie.

(vii) Arms vir die hys van materiaal mag nie aan staander- of verlengingspale vasgemaak word nie.

(viii) Wanneer geen arm nie maar slegs 'n toukatrol gebruik word, kan sodanige toukatrol aan 'n kruisbalk vasgemaak word indien die kruisbalk—

(a) sterk genoeg is en aan minstens twee staanders of verlengings vasgemaak is op die manier wat vir steierballe voorgeskryf word; en

(b) nie terselfdertyd as 'n steierbalk vir die steier gebruik word nie.

(ix) Wanneer 'n hystoestel of 'n gedeelte daarvan langs 'n steier beweeg, moet doeltreffende maatreëls getref word om te voorkom dat persone op die steier deur sodanige toestel of 'n gedeelte daarvan gestamp word.

(x) Op punte waar daar 'n gereelde vloei van verkeer is, moet vragte in 'n geslote ruimte opgehef word of, as dit onmoontlik is (bv. in die geval van lywige voorwerpe), moet daar maatreëls getref word om die verkeer op daardie tyd-stip terug te hou of weg te keer.

(xi) Doeltreffende stappe moet gedoen word ten einde te voorkom dat 'n vrag wat opgehef of neergelaat word, op so 'n manier met voorwerpe in aanraking kom dat 'n deel van die vrag of voorwerp verskuif word.

AG. Veiligheidsuitrusting.—(i) Waar nodig, moet die werk-gewer die werkmense voorsien van genoeg gasmaskers, stofbrille, veiligheids-helms en veiligheidsgordels van die goedgekeurde tipes.

(ii) Veiligheidsgordels moet voorsien wees van veiligheidstoue wat lank en sterk genoeg is.

AH. Reddingsuitrusting.—Wanneer werk verrig word naby plekke waar daar gevaar is dat iemand kan verdrink, moet al die nodige uitrusting verskaf en in gereedheid gehou word en moet al die nodige stappe gedoen word om 'n persoon wat in gevaar verkeer onmiddellik te red.

AI. Eerstehulpuitrusting.—(i) Op elke plek waar daar bouwerk verrig word, moet eerstehulpkissies of -kaste, wat gereedelik toeganklik en duidelik gemerk is, verskaf word vir die onmiddellike behandeling van alle beserings wat in die loop van die werk opgedoen word.

(ii) Sodanige eerstehulpkissies of -kaste moet onder die toesig van 'n verantwoordelike persoon geplaas word.

AJ. Mededeling van regulasies aan werkers.—Kopieë van hierdie regulasies of die uittreksels daarvan wat die Raad mag voorskryf, moet aan die werkers oorhandig of op 'n opvallende wyse op geskikte plekke opgeplak word en opgeplak gehou word.

AK. Plig van werk-gewer om aan hierdie regulasies te voldoen.—Dit is die plig van die werk-gewer om aan hierdie regulasies te voldoen.

AL. Samewerking van werkers en ander persone vir wie hierdie Ooreenkoms bindend is, met die werk-gewer.—(i) Elkeen vir wie hierdie Ooreenkoms bindend is, moet met die werk-gewer saamwerk om hierdie regulasies uit te voer.

(ii) Elkeen vir wie hierdie Ooreenkoms bindend is, moet onmiddellik alle defekte wat hy in die uitrusting of toestelle mag ontdek, herstel of aan die werk-gewer of voorman rapporteer en moet alle handelings van enigeen wat waarskynlik 'n ongeluk kan veroorsaak, aan die werk-gewer of voorman rapporteer.

(iii) Niemand vir wie hierdie Ooreenkoms bindend is, mag enige uitrusting of veiligheidstoestelle wat by bostaande regulasies vereis word, sonder die magtiging van die werk-gewer of sy verantwoordelike voorman verskuif, wegneem, beskadig, vernietig of daaraan peuter nie.

(iv) Every person upon whom this Agreement is binding shall make proper use of all safeguards, safety devices or other appliances furnished for his protection and shall obey all safety instructions pertaining to his work.

(v) Every worker upon whom this Agreement is binding shall take the necessary precautions for his own safety and for the safety of any person on the site and abstain from any action which might endanger him or other persons.

(vi) No employed person shall go to or from his work-place otherwise than by the safe means of access and egress provided.

32. GENERAL

(1) (a) No agreement, express or implied, whether entered into before or after the coming into operation of this Agreement, shall operate to permit of the payment to any employee of remuneration less than that prescribed in this Agreement or of the application to any employee of any treatment, or the granting to him of any benefits, less favourable to him than the treatment or benefits prescribed in this or any other Agreement nor shall it effect any waiver by any employee of the application to him of any provision of this or any other Agreement. Any such Agreement shall be void.

(b) No employer shall employ a learner artisan unless exemption in terms of clause 29 (2) has first been obtained from the Council.

(c) No employer shall employ in any capacity a person who has previously entered into a learnership contract with another employer resulting from an exemption granted in terms of clause 29 (2) without the contract period determined by the Council having been completed, unless prior permission is obtained from the Council, and no employee who has previously entered into a learnership contract shall offer himself for employment in any capacity with another employer prior to the completion of the contract unless he has obtained the permission of the Council to do so.

(2) Each provision, subclause or clause shall create a right or obligation, as the case may be, independently of the existence of other provisions. In the event of any provision, subclause or clause of this Agreement being inoperative or *ultra vires* the powers of the parties or the Minister, either before or after publication of this Agreement in the *Government Gazette* by the Minister under the provisions of the Act, this shall in no way affect the remainder of the Agreement, which shall in that event constitute the Agreement.

Signed at Johannesburg this 16th day of July 1974.

N. G. LEVEY, Chairman.

H. B. BULL, Vice-Chairman.

D. B. EHLERS, Secretary.

No. R. 1957

17 October 1975

FACTORIES, MACHINERY AND BUILDING WORK ACT, 1941

BUILDING AND MONUMENTAL MASONRY INDUSTRIES, TRANSVAAL

I, Marais Viljoen, Minister of Labour, hereby, in terms of section 22 (1) of the Factories, Machinery and Building Work Act, 1941, declare the provisions of the Agreement and notice relating to the Building and Monumental Masonry Industries, published under Government Notice R. 1956 of 17 October 1975, to be, on the whole, not less favourable to the employees whose hours of work and remuneration in respect of overtime, public holidays and work on Sundays and public holidays are regulated thereby, than the relative provisions of the said Act.

M. VILJOEN, Minister of Labour.

(iv) Enigeen vir wie hierdie Ooreenkoms bindend is, moet behoorlik gebruik maak van al die beskermings- of veiligheids-toestelle of ander toestelle wat vir sy beskerming verskaf word en moet al die veiligheidsinstruksies gehoorsaam wat op sy werk betrekking het.

(v) Elke werker vir wie hierdie Ooreenkoms bindend is, moet die nodige voorsorg neem vir sy eie veiligheid en die veiligheid van enige ander persoon op die bousterrein en hom weerhou van enige handeling wat hom of ander persone in gevaar mag stel.

(vi) Geen persoon in diens mag van of na sy werkplek gaan nie, uitgesonderd langs die veilige toegangs- of uitgangsweg wat verskaf word.

32. ALGEMEEN

(1) (a) Geen ooreenkoms, uitdruklik of stilswyend, hetsy dit aangegaan is voordat of nadat hierdie Ooreenkoms in werking getree het, mag die uitwerking hê dat dit die betaling aan 'n werknemer van minder besoldiging as die wat in hierdie Ooreenkoms voorgeskryf word of die toepassing op 'n werknemer van enige behandeling of die toekenning aan hom van enige voordele wat vir hom minder gunstig is as die behandeling of voordele voorgeskryf in hierdie Ooreenkoms of enige ander ooreenkoms, veroorloof nie, en ook mag dit nie 'n afstand deur 'n werknemer van die toepassing op hom van enige bepaling van hierdie of enige ander ooreenkoms bewerkstellig nie. Enige sodanige ooreenkoms is ongeldig.

(b) Geen werkgewer mag 'n leerlingambagsman in diens neem of hê nie tensy vrystelling kragtens klousule 29 (2) eers van die Raad verkry is.

(c) Geen werkgewer mag, in watter hoedanigheid ook al, enigiemand in diens neem wat voorheen met 'n ander werkgewer 'n leerlingkontrak aangegaan het wat voortgespruit het uit 'n vrystelling verleen kragtens klousule 29 (2) sonder dat die kontraktermyn, deur die Raad vasgestel, voltooi is nie, tensy verlof vooraf van die Raad verkry word, en geen werknemer wat voorheen 'n leerlingkontrak aangegaan het, mag sy diens in watter hoedanigheid ook al aan 'n ander werkgewer aanbied voor die voltooiing van die kontrak nie, tensy hy die toestemming van die Raad verkry het om dit te doen.

(2) Elke bepaling, subklousule of klousule skep 'n reg of 'n verpligting, na gelang van die geval, en is onafhanklik van die bestaan van die ander bepalings. Ingeval 'n bepaling, subklousule of klousule van hierdie Ooreenkoms nie in werking is nie of *ultra vires* is vir sover dit die bevoegdhede van die partye of die Minister betref—hetsy voor of na die publikasie van hierdie Ooreenkoms in die *Staatskoerant* deur die Minister kragtens die bepalings van die Wet—raak dit hoegenaamd nie die res van die Ooreenkoms nie, wat in so 'n geval die Ooreenkoms uitmaak.

Geteken te Johannesburg op hede die 16de dag van Julie 1974.

N. G. LEVEY, Voorsitter.

H. B. BULL, Ondervoorsitter.

D. B. EHLERS, Sekretaris.

No. R. 1957

17 Oktober 1975

WET OP FABRIEKE, MASJINERIE EN BOUWERK, 1941

BOU- EN MONUMENTKLIPMESSSELNYWERHEID, TRANSVAAL

Ek, Marais Viljoen, Minister van Arbeid, verklaar hierby, kragtens artikel 22 (1) van die Wet op Fabriek, Masjinerie en Bouwerk, 1941, dat die bepalings van die Ooreenkoms en kennisgewing in verband met die Bou- en Monumentklipmessselnywerheid, gepubliseer by Goewermentskennisgewing R. 1956 van 17 Oktober 1975, oor die algemeen vir werknemers wie se werkure en besoldiging ten opsigte van oortyd, openbare feesdae en werk op Sondae en openbare feesdae daarby gereël word, nie minder gunstig is nie as die desbetreffende bepalings van genoemde Wet.

M. VILJOEN, Minister van Arbeid.

No. R. 1958

17 October 1975

INDUSTRIAL CONCILIATION ACT, 1956**BUILDING AND MONUMENTAL MASONRY INDUSTRIES, TRANSVAAL.—CANCELLATION OF GOVERNMENT NOTICES**

I, Marais Viljoen, Minister of Labour, hereby, in terms of section 48 (5) of the Industrial Conciliation Act, 1956, cancel Government Notices R. 1491 and R. 1492 of 1 August 1975 with effect from the second Monday after the date of publication of this notice.

M. VILJOEN, Minister of Labour.

No. R. 1958

17 Oktober 1975

WET OP NYWERHEIDSVERSOENING, 1956**BOU- EN MONUMENTKLIPMESSSELNYWERHEID, TRANSVAAL.—INTREKKING VAN GOEWERMENSKENNISGEWINGS**

Ek, Marais Viljoen, Minister van Arbeid, trek hierby, kragtens artikel 48 (5) van die Wet op Nywerheidsversoening, 1956, Goewermenskennisgewings R. 1491 en R. 1492 van 1 Augustus 1975 in met ingang van die tweede Maandag na die datum van publikasie van hierdie kennisgewing.

M. VILJOEN, Minister van Arbeid.

THE ONDERSTEPSPOORT JOURNAL OF VETERINARY RESEARCH

The Onderstepoort Journal of Veterinary Research is printed by the Government Printer, Pretoria, and is obtainable from the Director, Division of Agricultural Information, Department of Agricultural Technical Services, Private Bag X144, Pretoria, 0001, to whom all communications should be addressed.

This publication is a continuation of the Reports of the Government Veterinary Bacteriologist of the Transvaal which date back to 1903 and of which 18 have appeared up to 1932. These were followed by 40 volumes of the Onderstepoort Journal. At present each volume comprises four numbers which are obtainable at R1,35 (overseas postage 10c extra) per number from the above address.

Directors of laboratories etc. desiring to exchange publications are invited to communicate with the Director, Veterinary Research Institute, P.O. Onderstepoort, 0110, Republic of South Africa.

THE ONDERSTEPSPOORT JOURNAL OF VETERINARY RESEARCH

Die "Onderstepoort Journal of Veterinary Research" word deur die Staatsdrukker, Pretoria, gedruk en is verkrygbaar van die Direkteur, Afdeling Landbou-inligting, Departement van Landbou-tegniese Dienste, Privaatsak X144, Pretoria, 0001, aan wie ook alle navrae in verband met die tydskrif gerig moet word.

Hierdie publikasie is 'n voortsetting van die "Reports of the Government Veterinary Bacteriologist of the Transvaal" wat terugdateer tot 1903 en waarvan 18 verskyn het tot 1932. Dit is gevolg deur 40 volumes van die "Onderstepoort Journal". Tans bestaan elke volume uit vier nommers wat teen R1,35 (oorsee posgeld 10 sent ekstra) per nommer van bogenoemde adres verkrygbaar is.

Direkteure van laboratoriums ens. wat begerig is om publikasies om te ruil moet in verbinding tree met die Direkteur, Navorsings-instituut vir Veeartsenykunde, Pk. Onderstepoort, 0110, Republiek van Suid-Afrika.

Buy National Savings Certificates

Koop Nasionale Spaarsertifikate

CONTENTS

<i>No.</i>	<i>Page</i>
Labour, Department of	
<i>Government Notices</i>	
R.1956. Building and Monumental Masonry Industries, Transvaal: Main Agreement	1
R.1957. Building and Monumental Masonry Industries, Transvaal	34
R.1958. Building and Monumental Masonry Industries, Transvaal: Cancellation of Government notices	35

INHOUD

<i>No.</i>	<i>Bladsy</i>
Arbeid, Departement van	
<i>Goewermentskennisgewings</i>	
R.1956. Bou- en Monumentklipmesselnywerheid, Transvaal: Hoofdooreenkoms	1
R.1957. Bou- en Monumentklipmesselnywerheid, Transvaal	34
R.1958. Bou- en Monumentklipmesselnywerheid, Transvaal: Intrekking van Goewermentskennisgewings	35